

ICT 4 Growth

Ενίσχυση Επιχειρήσεων

για την

**Υλοποίηση Επενδυτικών Σχεδίων ανάπτυξης-παροχής
καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας**

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ
5	
2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΠΛΑΪΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	6
2.1. ΤΟ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	6
2.1.1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση»	6
2.1.2. Ψηφιακή Στρατηγική	7
2.1.3. Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος – Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.	7
2.1.4. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	8
2.2. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	8
2.3. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΪΣΙΟ	8
2.4. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΗΣ	11
2.5. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	12
3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	13
3.1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	13
3.2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	13
3.2.1. Ενισχυόμενες επενδύσεις	13
3.2.2. Θεματικοί τομείς	14
3.3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	15
3.3.1. Γενικά	15
3.3.2. Προτάσεις από «υπό σύσταση» επιχειρήσεις	15
3.3.3. Προτάσεις από συμπράξεις επιχειρήσεων	15
3.3.4. Συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων στη Δράση.	16
3.3.5. Εξαίρεση επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.	17
3.3.6. Επιπλέον Εξαίρέσεις επιχειρήσεων.	17
3.4. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	19
3.5. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	20
3.6. ΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	21
3.6.1. Διακριτές Φάσεις Επενδυτικών Σχεδίων	21
3.6.2. Ενισχυόμενες ενέργειες Φάσης Α	21
3.6.3. Ενισχυόμενες ενέργειες Φάσης Β	23
3.6.4. Χρονοδιάγραμμα & χρονισμός ενεργειών	24
3.6.5. Επενδυτικά Σχέδια που αφορούν αποκλειστική στη Φάση Β	24
3.7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	25
3.7.1. Κατηγορία Ενεργειών Α1: Ενέργειες προετοιμασίας & σχεδιασμού	25
3.7.2. Κατηγορία Ενεργειών Α2: Ενέργειες βιομηχανικής έρευνας	25
3.7.3. Κατηγορία Ενεργειών Α3: Ενέργειες Ανάπτυξης	26
3.7.4. Κατηγορία Ενεργειών Α4: Ενέργειες απόκτησης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας	27
3.7.5. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών Α5: Ενέργειες διαχείρισης, υποστήριξης και συντονισμού της έρευνας & ανάπτυξης	27
3.7.6. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών Β1: Ενέργειες εγκατάστασης και θέσης σε λειτουργία παραγωγικών υποδομών	28
3.7.7. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών Β2: Ενέργειες προετοιμασίας διάθεσης τελικού προϊόντος/ υπηρεσίας	29
3.7.8. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών Β3: Ενέργειες επιχειρηματικής δικτύωσης	30
3.8. ΎΝΑΡΞΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	31
3.9. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	31
3.10. ΊΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	32
4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	34

4.1. ΚΥΚΛΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΈΓΚΡΙΣΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.....	34
4.2. ΤΡΟΠΟΣ, ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ	35
4.2.1. Ηλεκτρονική Υποβολή Πρότασης	35
4.2.2. Δομή και Περιεχόμενα της ηλεκτρονικής Πρότασης - Επιχειρηματικό Σχέδιο	35
4.2.3. Έντυπος Φάκελος Αίτησης και Δικαιολογητικών Συμμετοχής	35
4.2.4. Συμπλήρωση Δικαιολογητικών	38
4.3. ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΩΝ – HELP DESK ΔΡΑΣΗΣ.....	38
5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΈΓΚΡΙΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.....	40
5.1. ΌΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	40
5.1.1. Γνωμοδοτική Επιτροπή της Δράσης	40
5.1.2. Ομάδα Ελέγχου Δικαιολογητικών	41
5.1.3. Ομάδα Αξιολόγησης	41
5.2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	42
5.2.1. Στάδιο Α: Έλεγχος παραδεκτού και δικαιολογητικών συμμετοχής	42
5.2.2. Στάδιο Β: Αξιολόγηση Επιχειρηματικού Σχεδίου	43
5.2.3. Στάδιο Β: Γνωμοδότηση	44
5.2.4. Στάδιο Δ: Τελική κατάταξη προτάσεων	44
5.2.5. Επιλαχούσες Προτάσεις	45
5.2.6. Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων	45
5.2.7. Διαδικασία επανεξέτασης προτάσεων	46
5.3. ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	46
5.4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	47
5.4.1. Συγκεντρωτικός Πίνακας Κριτηρίων	47
5.4.2. Ανάλυση & εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης	48
5.5. ΤΡΟΠΟΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	56
5.5.1. Βαθμολόγηση κριτηρίων ομάδων Κ1 – Κ4	56
5.5.2. Βαθμολόγηση κριτηρίων ομάδας Κ5	57
5.5.3. Υπολογισμός συνολικής βαθμολογίας	58
5.5.4. Ελάχιστα βαθμολογικά κατώφλια αποδοχής	58
6. ΣΥΜΦΩΝΟ ΠΛΗΡΩΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΌΡΩΝ ΈΝΤΑΞΗΣ.....	59
6.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	59
6.2. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ.....	60
6.2.1. Υφιστάμενες επιχειρήσεις	60
6.2.2. Νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις	61
6.2.3. Υπό σύσταση επιχειρήσεις	63
6.2.4. Συμπλήρωση/ υποκατάσταση δικαιολογητικών	64
7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΈΡΓΩΝ.....	65
7.1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΈΡΓΩΝ	65
7.1.1. Χρόνος πραγματοποίησης των δαπανών	65
7.1.2. Λογιστική Παρακολούθηση	66
7.1.3. Στοιχεία τεκμηρίωσης οικονομικού αντικειμένου	66
7.1.4. Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών	67
7.1.5. Τρόπος Εξόφλησης Παραστατικών	69
7.2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ.....	70
7.3. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ	70
7.4. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ.....	71

8. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΈΡΓΩΝ	73
8.1. ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟόδΟΥ ΤΩΝ ΈΡΓΩΝ	73
8.1.1. Γενικά	73
8.1.2. Περιεχόμενα εκθέσεων προόδου	74
8.2. ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	75
8.2.1. Εμπλεκόμενα Όργανα	75
8.2.2. Βασικές αρχές επαλήθευσης/ πιστοποίησης	76
8.2.3. Διενέργεια Επαλήθευσης - Πιστοποίησης Φυσικού Αντικειμένου	77
8.2.4. Διενέργεια Επαλήθευσης - Πιστοποίησης Οικονομικού Αντικειμένου	78
8.2.5. Επιτόπιοι έλεγχοι	79
8.2.6. Έκτακτοι έλεγχοι	79
8.2.7. Εκθέσεις πιστοποίησης	80
8.2.8. Επανεξέταση πορισμάτων ελέγχου	80
8.3. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	81
8.3.1. Προκαταβολή μέρους της Δημόσιας Επιχορήγησης	81
8.3.2. Καταβολή τμηματικών ενισχύσεων	83
8.3.3. Παρακράτηση 20% – τελικοί συμψηφισμοί	83
8.4. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΈΡΓΩΝ	84
8.4.1. Λύση σύμβασης – πρωτόκολλο ολοκλήρωσης	84
8.4.2. Επιστροφή εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης	84
8.5. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΈΡΓΩΝ	85
9. ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	86
9.1. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	86
9.2. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΌΡΩΝ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	86
9.3. ΤΗΡΗΣΗ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	87
10. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	88
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2003/361/ΕΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΜΜΕ	89

1. Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια έχει καταδειχθεί ότι προκειμένου να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής οικονομίας, η Ευρώπη πρέπει να καταστεί πιο εφευρετική, να καινοτομεί περισσότερο και να αντιδρά καλύτερα στις ανάγκες και τις προτιμήσεις των καταναλωτών. Παρόλο που προς το σκοπό αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη λάβει σημαντικά μέτρα, όπως μεταξύ άλλων η στρατηγική της Λισσαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση, υπάρχει σημαντικό πεδίο υλοποίησης ενεργειών προς αυτή την κατεύθυνση.

Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη την παρούσα δυσμενή οικονομική συγκυρία, είναι σημαντικό να αναζητηθούν εργαλεία και πρακτικές που θα μπορέσουν να συνεισφέρουν σε μια πορεία ενίσχυσης των τομέων που μπορούν να αναπτύξουν δυναμική εξωστρέφειας και να διαμορφώσουν αντίστοιχα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Υπό αυτό το πλαίσιο, η σχεδιαζόμενη παρέμβαση «**Υποστήριξη Επιχειρήσεων για την Υλοποίηση Επενδυτικών Σχεδίων ανάπτυξης-παροχής καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας**» (συνοπτικά **ICT4Growth**) στοχεύει στην ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τεχνολογικής καινοτομίας μέσα από την υλοποίηση αντίστοιχων επενδυτικών σχεδίων, με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη νέων Υπηρεσιών Προστιθέμενης Αξίας.

Με δεδομένη την μεγάλη σημασία των ΤΠΕ για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και το δυσμενές οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα, η παρούσα Δράση αποκτά μεγάλη σημασία, ιδιαίτερα για τον κλάδο της πληροφορικής. Οι παραπάνω επενδύσεις θα στοχεύουν κυρίως:

- Στην ενίσχυση της υγιούς επιχειρηματικότητας με την κατάλληλη αξιοποίηση των ΤΠΕ.
- Στην ουσιαστική ενδυνάμωση του κλάδου υπηρεσιών ΤΠΕ της ελληνικής οικονομίας (σε όρους ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας).
- Στη δημιουργία νέων προϊόντων, υπηρεσιών και περιεχομένου προστιθέμενης αξίας που δύναται να έχουν εμπορική προοπτική και βιωσιμότητα.

2. Γενικά Στοιχεία - Πλαίσιο Αναφοράς

2.1. Το γενικότερο περιβάλλον της Δράσης

2.1.1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση»

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» (ΕΠ-ΨΣ) είναι ένα από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Συμβάλλει στον 6ο γενικό στόχο του ΕΣΠΑ, εντάσσεται στη 2η θεματική προτεραιότητα που αφορά στην Κοινωνία της Γνώσης και Καινοτομίας και στοχεύει στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ΤΠΕ από τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα. Αποτελεί δε το σημαντικότερο χρηματοδοτικό εργαλείο για την εφαρμογή της Ψηφιακής Στρατηγικής της χώρας.

Στόχο του Προγράμματος αποτελεί η ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση αξιοποιώντας τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Το ΕΠ-ΨΣ εξειδικεύει τους στόχους του σε δύο διακριτούς άξονες προτεραιότητας (ΑΠ):

- ΑΠ.1: Βελτίωση της παραγωγικότητας με αξιοποίηση των ΤΠΕ.
- ΑΠ.2: ΤΠΕ και βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Οι Άξονες Προτεραιότητας εξυπηρετούνται από 6 Ειδικούς Στόχους (ΕΣ), η επίτευξη των οποίων εξασφαλίζει αφενός τη διάχυση των ΤΠΕ τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους πολίτες και, αφετέρου μεγιστοποιεί τις ωφέλειες από τη χρήση των ΤΠΕ, προσαρμόζοντας τις αντίστοιχες εφαρμογές στις ανάγκες των χρηστών. Οι Ειδικοί Στόχοι των δύο Αξόνων Προτεραιότητας είναι:

- I. ΕΣ.1.1: Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις.
- II. ΕΣ.1.2: Παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ.
- III. ΕΣ.1.3: Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου ΤΠΕ στην ελληνική οικονομία.
- IV. ΕΣ.1.4: Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν τις ΤΠΕ.
- V. ΕΣ.2.1: Βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω ΤΠΕ – Ισότιμη συμμετοχή των πολιτών στην Ψηφιακή Ελλάδα.
- VI. ΕΣ.2.4: Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης για τον πολίτη.

Οι Δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» αντιστοιχίζονται στους Άξονες Προτεραιότητας καθώς και τους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος.

2.1.2. Ψηφιακή Στρατηγική

Η Δράση ICT4Growth εντάσσεται σε μία ευρύτερη κατηγορία πρωτοβουλιών/ ενεργειών του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» και συγκεκριμένα του Άξονα Προτεραιότητας 1: Βελτίωση της Παραγωγικότητας με Αξιοποίηση των ΤΠΕ μέσα από τους Ειδικούς Στόχους:

- [1.1] *Προώθηση χρήσης ΤΠΕ σε επιχειρήσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση», που υποστηρίζουν την προώθηση της χρήσης Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) κυρίως στον ιδιωτικό τομέα,*
- [1.3] *Ενίσχυση της συμβολής του κλάδου των ΤΠΕ στην Ελληνική Οικονομία και*
- [1.4] *Προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που αξιοποιούν ΤΠΕ.*

Εντάσσεται δε, στο πλαίσιο των Δράσεων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, της αναθεωρημένης Ψηφιακής Στρατηγικής, έχοντας ως κύριο στόχο την τόνωση της ανταγωνιστικότητας (ενδυνάμωση εξωστρέφειας, ενσωμάτωση νέων τεχνολογικών τάσεων, δημιουργία ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος) και την ενίσχυση της ψηφιακής επιχειρηματικότητας (καινοτομία, υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, στόχευση σε αγορές, επιβράβευση).

2.1.3. Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης του Προγράμματος – Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.

Η εταιρία «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.» είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που λειτουργεί με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας του Ν. 3429/2005 στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν. 3614/2007 (ΦΕΚ 267/Α), και του καταστατικού της όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει (ΦΕΚ 2042/Β/2008). Σκοπός της Εταιρίας είναι η εκτέλεση έργων στον τομέα της πληροφορικής, των επικοινωνιών και των νέων τεχνολογιών για τη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης και η υποστήριξη της υλοποίησης Δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού πραγματοποιούνται ενέργειες στις οποίες περιλαμβάνονται:

α) η χωρίς αντάλλαγμα υποστήριξη των δικαιούχων για Δράσεις κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση», ύστερα από αίτηση του δικαιούχου και υπογραφή σχετικής προγραμματικής συμφωνίας με την Εταιρία,

β) η ανάληψη ως δικαιούχου ή ενδιάμεσου φορέα της υλοποίησης πράξεων σχετικές με Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών που απευθύνονται σε πολίτες ή σε επιχειρήσεις (κρατικές ενισχύσεις) και χρηματοδοτούνται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» και άλλες πηγές, καθώς και

γ) η ανάληψη της υλοποίησης ενεργειών τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτούνται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση» και από εθνικούς πόρους.

2.1.4. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Για την υλοποίηση των Δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση» στον Άξονα Προτεραιότητας 1 αξιοποιούνται και πόροι από τα παρακάτω Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, και από τους συγκεκριμένους Άξονες Προτεραιότητας. Για την παρούσα Δράση αξιοποιούνται πόροι από:

- «Π.Ε.Π. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ»
- ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «Ψηφιακή Σύγκλιση και επιχειρηματικότητα στην ΠΚΜ»
- ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: «Ψηφιακή Σύγκλιση και επιχειρηματικότητα στην ΠΔΜ»
- «Π.Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ & ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ»
- ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6: «Ψηφιακή Σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου»
- «Π.Ε.Π ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ-ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΗΠΕΙΡΟΥ»
- ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 8: «Ψηφιακή Σύγκλιση και επιχειρηματικότητα Στερεάς Ελλάδας»
- «Π.Ε.Π. ΑΤΤΙΚΗΣ»
- ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της καινοτομίας και της ψηφιακής σύγκλισης».

2.2. Καθεστώς Ενίσχυσης

Η Δράση «ICT4Growth» υλοποιείται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 800/06.08.2008 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης («Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά Κατηγορία» ή για συντομία «ΓΚΑΚΚ»).

Οι όροι και οι επιμέρους προϋποθέσεις του Κανονισμού ισχύουν συμπληρωματικά με τις ρυθμίσεις του παρόντος οδηγού (στο βαθμό που δεν αναφέρονται ήδη ρητά σε αυτόν).

2.3. Νομοθετικό – Κανονιστικό Πλαίσιο

Το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, από το οποίο προσδιορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες υλοποίησης της Δράσης (π.χ. οι όροι και προϋποθέσεις διαχείρισης της Δράσης, οι ενισχυόμενες δραστηριότητες, οι επιλέξιμες δαπάνες, τα κριτήρια αξιολόγησης των συναφών επενδύσεων και η

διαδικασία υπαγωγής αυτών στη Δράση, ο τρόπος καταβολής των συγχρηματοδοτήσεων, η διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης, τα ανώτερα επιτρεπτά όρια και ποσοστά ενισχύσεων για κάθε επιλέξιμη επένδυση, κ.λπ.), περιλαμβάνει:

- Το καθεστώς Ν. 408/2006 (ΕΕ ΕΚ C286/23.11.2006) περί Κρατικών Ενισχύσεων που καθορίζει το χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων 2007-2013 για την Ελλάδα.
- Το Ν. 3614/2007 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013» (ΦΕΚ 267/Α/3.12.2007), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Την υπ' αριθμ. 7725/28.3.2007 απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περί έγκρισης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς.
- Την υπ' αριθμ. Ε(2011) 6982/5.10.2011 απόφαση για την τροποποίηση της απόφασης Ε(2007)5339 για την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος "Ψηφιακή Σύγκλιση" για κοινοτική ενίσχυση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης στις περιφέρειες της Ελλάδας
- Την υπ' αριθμ. Ε(2011) 6978/4.10.2011 απόφαση για την τροποποίηση της απόφασης Ε(2007)5337 για την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος κοινοτικής ενίσχυσης από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης στις περιφέρειες Κεντρικής, Δυτικής, Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης.
- Την υπ' αριθμ. Ε(2011) 6979/3.10.2011 απόφαση για την τροποποίηση της απόφασης Ε(2007)5332 για την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος κοινοτικής ενίσχυσης από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο των στόχων σύγκλισης και περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης στις περιφέρειες Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδος και Ηπείρου.
- Την υπ' αριθμ. Ε(2011) 6983/5.10.2011 απόφαση για την τροποποίηση της απόφασης Ε(2007)5443 για την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος κοινοτικής ενίσχυσης από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης στην περιφέρεια Αττικής.
- Την υπ' αριθμ. Ε(2011) 6984/5.10.2011 απόφαση για την τροποποίηση της απόφασης Ε(2007)5439 για την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος κοινοτικής ενίσχυσης από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο των στόχων σύγκλισης και περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης στις περιφέρειες Κρήτης, Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου.
- Την υπ' αριθμ. Ε(2011) 6977/4.10.2011 απόφαση για την τροποποίηση της απόφασης Ε(2007)5441 για την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος κοινοτικής ενίσχυσης από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του στόχου σύγκλισης στις περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων Νήσων.

- Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1080/05.07.2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1783/1999.
- Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1083/11.07.2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1260/1999.
- Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1828/08.12.2006 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθμ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθμ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, όπως αυτός ισχύει (ΕΕ L 45 της 15.2.2007).
- Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 800/06.08.2008 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης («Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής κατά Κατηγορία» ή για συντομία «ΓΚΑΚΚ»).
- Τη Σύσταση 361/06.05.2003 της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
- Την υπ' αριθμ. 14053/ΕΥΣ 1749/27-3-08 (ΦΕΚ 540Β) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, εκδιδόμενη σε εφαρμογή του άρθρου 2 του Ν.3614/07, με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες του Συστήματος διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ (ΥΠΑΣΥΔ), όπως εκάστοτε ισχύει.
- Την Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθ. 22840 ΔΙΟΕ 1091 (ΦΕΚ1011/Β/30-5-2008) με την οποία αναδιάρθρωθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ψηφιακή Σύγκλιση.
- Την με αρ. πρωτ. 151.730/ΨΣ 2238-Α1 (ΦΕΚ 1276/11.04.2012) Υπουργική Απόφαση (ΥΑ), με την οποία εκχωρούνται αρμοδιότητες διαχείρισης για πράξεις του ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.»
- Το ΠΔ 117/2012 (ΦΕΚ 202Α/19-10-2012) «Σύσταση, συγχώνευση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».
- .

- Την υπ' αριθμ. ΔΙΔΚ/ΚτΠ/οικ. 21816 (ΦΕΚ 2660/Β/9-11-11) ΚΥΑ των Υφυπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας αναφορικά με την συγχώνευση δι' απορρόφησης της εταιρείας «Ψηφιακές Ενισχύσεις Α.Ε.» από την «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.»

2.4. Προϋπολογισμός και Χρηματοδότηση Δράσης

Η συνολική Δημόσια Δαπάνη που θα διατεθεί μέσω της παρούσας Δράσης ανέρχεται στα 120.000.000 ευρώ.

Η κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης της Δράσης στις οκτώ (8) περιφέρειες του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση και στις πέντε (5) Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης είναι:

Περιφερειακή Κατανομή

Επιχειρησιακό/ Περιφερειακό Πρόγραμμα	Περιφέρεια	Διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη
ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση	Ανατολική Μακεδονία – Θράκη Ήπειρος Θεσσαλία Ιόνια Νησιά Δυτική Ελλάδα Πελοπόννησος Βόρειο Αιγαίο Κρήτη	80.000.000,00€
ΠΕΠ Μακεδονίας – Θράκης	Κεντρική Μακεδονία	15.000.000,00€
	Δυτική μακεδονία	2.000.000,00€
ΠΕΠ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου	Στερεά Ελλάδα	2.000.000,00€
ΠΕΠ Αττικής	Αττική	20.000.000,00€
ΠΕΠ Κρήτης & Νήσων Αιγαίου	Νότιο Αιγαίο	1.000.000,00€
Σύνολο		120.000.000,00 €

Η Δημόσια Δαπάνη του προγράμματος συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και ειδικότερα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από το Ελληνικό Δημόσιο.

2.5.Χωροθέτηση επενδύσεων

Οι επενδύσεις μπορούν να πραγματοποιούνται στο σύνολο της Επικράτειας, πλην των επενδύσεων που αφορούν στην Κατηγορία II **μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια** (βλ. επόμενη παράγραφο), τα οποία είναι επιλέξιμα **μόνο** στις Περιφέρειες χρηματοδότησης του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση.

Κάθε **πρόταση** θα πρέπει να δηλώνει χωροθέτηση της επένδυσης **αποκλειστικά σε μία συγκεκριμένη γεωγραφική Περιφέρεια**. Η αντιστοίχιση των επενδύσεων σε συγκεκριμένες γεωγραφικές Περιφέρειες είναι αναγκαία, τόσο για τον καθορισμό του ποσοστού χρηματοδότησης, όσο και του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Η δηλούμενη Περιφέρεια μπορεί να είναι ενδεικτικά αυτή της Έδρας ή του Υποκαταστήματος ή μίας νέας εγκατάστασης της υποβάλλουσας την πρόταση επιχείρησης. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι το σύνολο των δαπανών για τις οποίες είναι εφικτή η χωροθέτηση να σχετίζονται αποκλειστικά με τη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή της επένδυσης¹.

¹ Για παράδειγμα, οι δαπάνες μισθοδοσίας να αφορούν προσωπικό που δηλώνεται στη συγκεκριμένη έδρα/ υποκατάστημα/ εγκατάσταση όπου χωροθετείται η επένδυση. Οι επενδύσεις σε υλικά στοιχεία ενεργητικού να έχουν τόπο εγκατάστασης τη συγκεκριμένη Περιφέρεια. Αναφορικά με τις δαπάνες οι οποίες δε δύναται να χωροθετηθούν (π.χ. δαπάνες συμβούλων) θα πρέπει απλά να σχετίζονται με το αντικείμενο της επένδυσης.

3. Περιγραφή της Δράσης

3.1. Σκοπός και στόχοι της Δράσης

Η σχεδιαζόμενη παρέμβαση «Υποστήριξη Επιχειρήσεων για την Υλοποίηση Επενδυτικών Σχεδίων που αφορούν ανάπτυξη Καινοτόμων Υπηρεσιών Προστιθέμενης Αξίας» (συνοπτικά **ICT4Growth**) στοχεύει στην ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τεχνολογικής και επιχειρησιακής καινοτομίας, μέσα από την υλοποίηση αντίστοιχων επενδυτικών σχεδίων με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη νέων Υπηρεσιών Προστιθέμενης Αξίας.

Με δεδομένη την μεγάλη σημασία των ΤΠΕ για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και το δυσμενές οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα, η παρούσα Δράση αποκτά μεγάλη σημασία, ιδιαίτερα για τον κλάδο της πληροφορικής. Οι παραπάνω επενδύσεις θα στοχεύουν κυρίως:

- Στην ενίσχυση της υγιούς επιχειρηματικότητας με την κατάλληλη αξιοποίηση των ΤΠΕ.
- Στην ουσιαστική ενδυνάμωση του κλάδου υπηρεσιών ΤΠΕ της ελληνικής οικονομίας (σε όρους ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας).
- Στη δημιουργία νέων προϊόντων, υπηρεσιών και περιεχομένου προστιθέμενης αξίας που δύναται να έχουν εμπορική προοπτική και βιωσιμότητα.

3.2. Αντικείμενο της Δράσης

3.2.1. *Ενισχυόμενες επενδύσεις*

Η Δράση ενισχύει ώριμα επενδυτικά σχέδια για το **σχεδιασμό**, την **ανάπτυξη** και την **εμπορική διάθεση** καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας καθώς και των υποδομών για την αξιόπιστη διάθεσή τους τόσο εθνικά όσο και διεθνώς, και αφορούν ή βασίζονται σε Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα αναπτυχθούν μέσω των επενδυτικών σχεδίων μπορούν να απευθύνονται² τόσο σε μεμονωμένους καταναλωτές, όσο και σε άλλες επιχειρήσεις. Μπορούν επίσης να αφορούν το τελικό προϊόν/ υπηρεσία ή μέρος ενός πιο σύνθετου συστήματος. Σε κάθε περίπτωση, το παραγόμενο αποτέλεσμα της επένδυσης (προϊόν ή υπηρεσία) θα πρέπει να:

- είναι ώριμο τεχνολογικά και **πλήρως λειτουργικό** σε σχέση με το σκοπό για τον οποίο προορίζεται,
- αξιοποιεί **τεχνολογίες αιχμής**,
- χαρακτηρίζεται από **καινοτομία** αναφορικά με τις αξιοποιούμενες τεχνολογίες, τη φύση των παρεχόμενων υπηρεσιών ή το συνολικότερο επιχειρηματικό μοντέλο διάθεσης.

² Πελατειακή βάση

- απευθύνεται σε **σαφώς ορισμένη αγορά-στόχο** και να καλύπτει διαπιστωμένες και **πραγματικές ανάγκες** της αγοράς αυτής.
- είναι **ανταγωνιστικό**³ σε σύγκριση με αντίστοιχα προϊόντα ή υπηρεσίες που τυχόν διατίθενται στο εξωτερικό (στις περιπτώσεις όπου υπάρχει ήδη ανταγωνιστική αγορά).

Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η εκάστοτε ενίσχυση είναι αναγκαία και ότι χρησιμεύει ως κίνητρο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παρούσα Δράση, δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις τις οποίες ούτως ή άλλως θα ανέπτυξε ο δικαιούχος υπό τις επικρατούσες στην αγορά συνθήκες. Για το λόγο αυτό, επισημαίνεται ότι δεν θα πρέπει να έχουν γίνει ενέργειες που σχετίζονται με την εφαρμογή του προτεινόμενου επιχειρησιακού σχεδίου πριν την ημερομηνία υποβολής της σχετικής πρότασης στο πλαίσιο της Δράσης.

3.2.2. Θεματικοί τομείς

Δεδομένου ότι η παρούσα Δράση αποτελεί ένα συνολικό αναπτυξιακό πλαίσιο για την προώθηση της καινοτόμας επιχειρηματικότητας δεν τίθενται περιορισμοί αναφορικά με το ειδικότερο αντικείμενο των επενδυτικών σχεδίων και τους θεματικούς τομείς/ αγορές στους οποίους αυτό απευθύνεται.

Σε κάθε περίπτωση θα δοθεί προτεραιότητα σε επενδύσεις που απευθύνονται σε δυναμικά αναπτυσσόμενους κλάδους της διεθνούς οικονομίας, σε τομείς που μπορούν να προσδώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην ελληνική οικονομία, καθώς και σε σημαντικές αγορές του εξωτερικού.

Ενδεικτικά⁴ και όχι περιοριστικά, οι υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας δύναται να αφορούν:

- Ενέργεια και πράσινη ανάπτυξη (προϊόντα και υπηρεσίες για smart grids, διαχείριση ενεργειακών πόρων, διαχείριση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας κλπ.).
- Γεωργία, Αλιεία και Τρόφιμα (π.χ. ιχθυοαλιεία & ασφάλεια τροφίμων, αυτοματοποιημένη διαχείριση γεωργικών εκμεταλλεύσεων κλπ.).
- Τουρισμό, Πολιτισμό και Ψυχαγωγία (Online gaming, destination mgt, virtual tours κλπ.).
- Υγεία και Πρόνοια (υποστήριξη ηλικιωμένων ή ασθενών με χρόνιες παθήσεις, τηλεϊατρική κλπ.).
- Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Κέντρα Δεδομένων αυξημένης αξιοπιστίας, διαθεσιμότητας και ενεργειακής απόδοσης κτλ)
- Μεταφορές,
- Τη νέα παγκόσμια αγορά του Internet (π.χ social web, semantic web, internet of things κλπ.)

³ εφάμιλλα ποιοτικά χαρακτηριστικά, ανταγωνιστική τιμή διάθεσης κλπ.

⁴ Τα αναγραφόμενα παραδείγματα είναι εντελώς ενδεικτικά και στοχεύουν να αναδείξουν τη φυσιογνωμία της Δράσης. Οι συγκεκριμένες αναφορές δεν αποτελούν πρόκριμα επιλογής συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων έναντι άλλων. Τα υποβαλλόμενα σχέδια θα κριθούν βάσει των οριζόμενων κριτηρίων και όρων αποδοχής. Η τεκμηρίωση τόσο των τρεχουσών αναγκών/ ευκαιριών της κάθε κάθετης αγοράς όσο και της καινοτομίας των λύσεων (state of the art) εναπόκειται στους υποψηφίους επενδυτές.

Επισημαίνεται ότι οι ενισχυόμενες επενδύσεις αφορούν την **προσφορά** νέων υπηρεσιών ή προϊόντων που βασίζονται στις ΤΠΕ και απευθύνονται στους ανωτέρω (ενδεικτικά) κλάδους και **όχι τη ζήτηση** (προμήθεια) αντίστοιχων τεχνολογιών για μεμονωμένες παραγωγικές επενδύσεις⁵.

3.3.Επιλέξιμοι φορείς

3.3.1. Γενικά

Προτάσεις μπορούν να υποβάλλουν μεμονωμένες υφιστάμενες, νεοϊδρυθείσες και υπό σύσταση επιχειρήσεις ιδιωτικού δικαίου ή συμπράξεις αυτών, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, που δραστηριοποιούνται νόμιμα στην Ελληνική επικράτεια⁶.

Κάθε επιχείρηση που επιθυμεί να συμμετάσχει στη Δράση, μεμονωμένα ή σε σύμπραξη, έχει δικαίωμα να υποβάλει/υλοποιήσει μία (1) το πολύ πρόταση έργου.

3.3.2. Προτάσεις από «υπό σύσταση» επιχειρήσεις

Στις περιπτώσεις των υπό σύσταση εταιριών, οι προτάσεις υποβάλλονται από κοινό εκπρόσωπο που έχει οριστεί μέσω ανέγκλητης, κοινής συμβολαιογραφικής δήλωσης των μελλοντικών εταίρων-μετόχων. Στη συγκεκριμένη δήλωση θα πρέπει να περιλαμβάνονται και όλα τα επιμέρους στοιχεία που θα χαρακτηρίζουν την υπό σύσταση επιχείρηση (π.χ. νομική μορφή, μετοχική σύνθεση κλπ.).

Σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου, οι υπό σύσταση επιχειρήσεις θα πρέπει να λάβουν επίσημη νομική μορφή (σύσταση) πριν την υπογραφή του σχετικού **συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης**.

3.3.3. Προτάσεις από συμπράξεις επιχειρήσεων

Στις περιπτώσεις συμπράξεων επιχειρήσεων που υποβάλλουν από κοινού μία πρόταση απαιτείται:

- συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μεταξύ τους επιχειρήσεων (τουλάχιστον μια ΜΜΕ εάν δραστηριοποιούνται εντός της ελληνικής επικράτειας). Καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν δύναται να φέρει πάνω από το 70% των επιλέξιμων δαπανών του σχεδίου συνεργασίας.
- η σύνταξη και υποβολή συμφώνου συνεργασίας των συμμετεχουσών στη σύμπραξη επιχειρήσεων,
- ο ορισμός μίας εκ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, ως Συντονιστή. Ο Συντονιστής είναι ο κοινός εκπρόσωπος των φορέων που συμπράττουν για την υλοποίηση του σχεδίου και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του έργου. Παράλληλα, κάθε δικαιούχος (εταίρος της

⁵ Ενδεικτικό παράδειγμα: η Δράση θα μπορούσε να ενισχύσει την ανάπτυξη υπηρεσίας για την αυτοματοποιημένη διαχείριση ενεργειακών πόρων (προσφορά), αλλά όχι την προμήθεια τεχνολογικού εξοπλισμού για την εγκατάστασή της σε συγκεκριμένο κτιριακό συγκρότημα (ζήτηση).

⁶ Υπό την αίρεση συμμετοχής επιχείρησης του εξωτερικού σε σύμπραξη, σύμφωνα με τους ειδικότερους περιορισμούς επόμενης παραγράφου.

σύμπραξης) διατηρεί την ευθύνη των δικών του ενεργειών και δαπανών εξολοκλήρου απέναντι στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης,

- ο αναλυτικός καθορισμός του ρόλου, των αναλαμβανόμενων ενεργειών και των αντίστοιχων δαπανών της κάθε επιχείρησης, ο οποίος θα αποτυπώνεται στο έντυπο υποβολής της πρότασης.

Επισημαίνεται ότι η συμμετοχή επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός της ελληνικής επικράτειας (επιχειρήσεις εξωτερικού) είναι δυνατή στην περίπτωση σύμπραξης και μόνο, υπό την προϋπόθεση ότι

- η σύμπραξη περιλαμβάνει τουλάχιστον μία επιχείρηση που δραστηριοποιείται νόμιμα στην Ελληνική επικράτεια, η οποία θα αναλάβει και το ρόλο του Συντονιστή,
- οι επιχειρήσεις του εξωτερικού δεν επιχορηγούνται από το έργο και η χρηματοδότηση τους θα πρέπει να γίνεται από ίδιους πόρους,
- η συμμετοχή τους αποφέρει αμοιβαίο όφελος για τους συμμετέχοντες στη σύμπραξη (π.χ. μεταφορά τεχνογνωσίας κλπ.), αλλά και γενικότερα οφέλη για την ελληνική οικονομία σύμφωνα με τους σκοπούς και στόχους της παρούσας Δράσης.

3.3.4. Συμμετοχή μεγάλων επιχειρήσεων στη Δράση.

Στην περίπτωση υποβολής πρότασης (μεμονωμένα ή σε σύμπραξη) από μεγάλη επιχείρηση⁷, προκειμένου να δικαιούται ενίσχυσης⁸ θα πρέπει:

- να έχει αναλύσει με εσωτερική μελέτη, τη βιωσιμότητα του ενισχυόμενου σχεδίου τόσο με την υπόθεση χορήγησης της ενίσχυσης, όσο και χωρίς αυτήν,
- να επιβεβαιώνεται, μέσω της μελέτης αυτής,
 - μια ουσιώδης αύξηση του μεγέθους ή του πεδίου του σχεδίου,
 - μια ουσιώδης αύξηση του συνολικού ποσού που κατέβαλε ο δικαιούχος για το επιδοτούμενο έργο ή
 - μια ουσιώδης αύξηση στην ταχύτητα ολοκλήρωσης του υπόψη σχεδίου.

Επιπλέον, αναφορικά με τις χορηγούμενες περιφερειακές ενισχύσεις (Φάση Γ⁹), η δημιουργία κινήτρων πρέπει επίσης να επιβεβαιώνεται βάσει του γεγονότος ότι το επενδυτικό σχέδιο καθ' εαυτό δεν θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη ενισχυόμενη περιφέρεια εάν δεν είχε χορηγηθεί η συγκεκριμένη ενίσχυση.

Σύνοψη του παραπάνω εσωτερικού κειμένου θα πρέπει να συνοψοβληθεί στο κείμενο της προς χρηματοδότηση πρότασης.

⁷ Μεγάλες Επιχειρήσεις: επιχειρήσεις οι οποίες δεν υπάγονται στην κατηγορία των ΜΜΕ (μικρομεσαίων επιχειρήσεων), σύμφωνα με τον ορισμό του Παραρτήματος Ι του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού (ΕΚ) 800/2008.

⁸ Η απαίτηση τίθεται σύμφωνα με το Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό (ΕΚ) 800/2008, βλ. «λαμβάνοντας υπόψη» σημείο (29).

⁹ βλ. ενότητα «Καθεστώς Ενίσχυσης» και πιο συγκεκριμένα τις ειδικότερες διατάξεις του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού που εφαρμόζονται σε κάθε διακριτή φάση των ενισχυόμενων σχεδίων.

Υπογραμμίζεται πως η επίδειξη της ύπαρξης τέτοιου κινήτρου αποτελεί προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση μεγάλης επιχείρησης από τη Δράση.

3.3.5. Εξαιρέση επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

Ο παρών Οδηγός έχει λάβει υπόψη του τα κριτήρια διαχωρισμού με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), καθώς το πρόγραμμα δεν χρηματοδοτεί δραστηριότητες που εμπίπτουν στα κριτήρια διαχωρισμού πράξεων των Ταμείων ΕΤΠΑ, ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ (Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας), όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στο ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση». Επιχειρήσεις εμπίπτουσες στα κριτήρια αυτά χρηματοδοτούνται, στην παρούσα φάση, αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί κατά την υλοποίηση, ότι εντάχθηκε στο παρόν Πρόγραμμα επιχείρηση εμπίπτουσα στα ως άνω Κριτήρια Διαχωρισμού, το έργο απεντάσσεται και η τυχόν χορηγηθείσα Δημόσια Χρηματοδότηση επιστρέφεται εντόκως.

3.3.6. Επιπλέον Εξαιρέσεις επιχειρήσεων.

Εξαιρούνται της επιδότησης επιχειρηματικά σχέδια ή και επιχειρηματικοί κλάδοι που σχετίζονται:

1. με παράνομες οικονομικές δραστηριότητες
 - (i) παραγωγής, εμπορίου ή άλλης δραστηριότητας η οποία είναι παράνομη σύμφωνα με τους νόμους ή κανονισμούς της δικαιοδοσίας της χώρας για την εν λόγω παραγωγή, εμπόριο ή δραστηριότητα.
 - (ii) οικονομική δραστηριότητα σχετική με ανθρώπινη κλωνοποίηση με σκοπό την αναπαραγωγή, επίσης θεωρείται παράνομη.
2. Με Καπνό και Αποσταγμένα αλκοολούχα ποτά
 - (i) Η παραγωγή και το εμπόριο καπνού και αλκοολούχων ποτών και συναφή προϊόντα.
3. Με παραγωγή και εμπόριο όπλων και πυρομαχικών
 - (i) Η χρηματοδότηση της παραγωγής και του εμπορίου όπλων και πυρομαχικών κάθε είδους.
4. Καζίνο
 - (i) Καζίνο και αντίστοιχες επιχειρήσεις.
5. έρευνα, ανάπτυξη ή τεχνικές εφαρμογές που σχετίζονται με τα προγράμματα ηλεκτρονικών δεδομένων ή λύσεις, οι οποίες
 - (i) έχουν ως στόχο συγκεκριμένα:

- i. τυχερά παιχνίδια στο Διαδίκτυο και online casinos ή
 - ii. την πορνογραφία,
- ή που
- (ii) έχουν σκοπό να επιτρέπουν παράνομη πρόσβαση
 - i. σε δίκτυα ηλεκτρονικών δεδομένων ή
 - ii. λήψη ηλεκτρονικών δεδομένων.
- 6. Με τομείς Υγείας για την παροχή υποστήριξης για τη χρηματοδότηση εφαρμογών για την έρευνα, ανάπτυξη ή των τεχνικών που σχετίζονται με
 - (i) την ανθρώπινη κλωνοποίηση για ερευνητικούς ή θεραπευτικούς σκοπούς ή
 - (ii) Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών ("GMO"),
- 7. Με τους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 104/2000?
- 8. Με την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, όπως απαριθμούνται στο παράρτημα I της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας?

Επιπλέον Δεν υπάγονται στο καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος προγράμματος, οι παρακάτω τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά κατηγορία, ήτοι:

- I. Ο τομέας του χάλυβα, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 29 του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά κατηγορία.
- II. Ο τομέας των συνθετικών ινών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 30 του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά κατηγορία.
- III. Ο τομέας του άνθρακα, όπως ο άνθρακας ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1407/2002 της 23ης Ιουλίου
- IV. 2002 σχετικά με κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα.
- V. Ο τομέας της ναυπηγίας, όπως ορίζεται στο πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις στη ναυπηγική βιομηχανία (2003/C317/06).

Επίσης, δεν υπάγονται στο καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος:

- I. Επενδυτικά σχέδια δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών, καθώς και των θυγατρικών εταιρειών τους, στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν οι δημόσιοι αυτοί φορείς με ποσοστό μεγαλύτερο του 49%. Επίσης, επενδυτικά σχέδια εταιρειών, στις οποίες συμμετέχει το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης

(Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού με ποσοστό μεγαλύτερο του 49% του μετοχικού τους κεφαλαίου, ή λαμβάνουν τακτική ή έκτακτη επιχορήγηση από τους φορείς αυτούς που υπερβαίνει το 50% των ετήσιων εσόδων τους.

- II. Επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή της κοινωνίας, της εταιρίας του αστικού δικαίου ή της κοινοπραξίας,
- III. Προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις εκάστοτε ισχύουσες Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τις μεγάλες επιχειρήσεις (2004/C 244 της 1ης Οκτωβρίου 2004, σ. 2) και από το Γενικό Κανονισμό Απαλλαγής κατά κατηγορία (ΕΚ) αριθμ. 800/2008 της Επιτροπής της 6ης Αυγούστου 2008 (L 214 της 9.8.2008, σ. 3) για τις Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις.
- IV. Επενδυτικά σχέδια φορέων, για τους οποίους εκκρεμεί εντολή ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία οι ενισχύσεις κηρύσσονται παράνομες και ασυμβίβαστες με την Κοινή Αγορά.
- V. Οι ακόλουθοι τομείς και κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, όπως αυτοί προσδιορίζονται βάσει της «Εθνικής Ονοματολογίας Οικονομικών Δραστηριοτήτων Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας 2008», όπως τροποποιήθηκε με την ΠΟΛ 1086/2009, ήτοι:

1. 84 – Δημόσια διοίκηση και άμυνα – υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.
2. 92 – Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα.
3. 94 – Δραστηριότητες οργανώσεων.
4. 97 – Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού.
5. 98 – Δραστηριότητες ιδιωτικών νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή μη διακριτών αγαθών – και υπηρεσιών – για ίδια χρήση.
6. 99 – Δραστηριότητες εξωχώριων οργανισμών και φορέων.

3.4. Κατηγορίες Επενδύσεων

Οι ενισχυόμενες επενδύσεις διακρίνονται σε 2 κατηγορίες, για τις οποίες ισχύουν διαφορετικοί –κατά περίπτωση- όροι αναφορικά με την επιλογή και τη χρηματοδότησή τους:

- **Κατηγορία I:** Μεσαίου μεγέθους επενδυτικά σχέδια.
- **Κατηγορία II:** Επενδυτικά Σχέδια Σημαντικού Εύρους.

Ειδικά όσον αφορά στα επενδυτικά σχέδια της 2^{ης} κατηγορίας, θα πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθοι επιπλέον όροι:

α) *Σημαντική συμβολή στην απασχόληση*: Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, κατ' ελάχιστον 1 θέση ισοδύναμης πλήρους εργασίας ανά 100.000€ εγκεκριμένης δημόσιας δαπάνης¹⁰.

β) *Στοχευμένη περιφερειακή διάσταση*: Είναι επιλέξιμες επενδύσεις μόνο στις Περιφέρειες που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση (βλ. πίνακα περιφερειακής κατανομής προϋπολογισμού Δράσης).

γ) *Άνω όριο μεγάλων επενδυτικών σχεδίων στη Δράση*: Η Δημόσια Δαπάνη που κατευθύνεται σε μεγάλα επενδυτικά σχέδια δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% του συνόλου της προβλεπόμενης Δημόσιας Δαπάνης για το συγκεκριμένο κύκλο¹¹ στις Περιφέρειες που χρηματοδοτούνται από το ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση.

δ) Σύνταξη του συνόλου της πρότασης στην Αγγλική γλώσσα (εξαιρούνται δικαιολογητικά) και αποδοχή της αξιολόγησης της πρότασης από αξιολογητές του εξωτερικού (ιδιώτες, νομικά πρόσωπα, ερευνητές).

3.5. Προϋπολογισμός ενισχυόμενων επενδύσεων

Το ύψος του ελάχιστου-μέγιστου αιτούμενου προϋπολογισμού ανά επενδυτικό σχέδιο ορίζεται ως ακολούθως:

Κατηγορία Επένδυσης	Ελάχιστος αιτούμενος Π/Υ	Μέγιστος αιτούμενος Π/Υ
I	300.000 €	5.000.000 €
II	5.000.000 €	20.000.000 €

Το ύψος του προτεινόμενου προϋπολογισμού ανά υποβαλλόμενη πρόταση μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ των δύο παραπάνω ορίων (min-max) και ως απόλυτο μέγεθος δεν αποτελεί σημείο συγκριτικής αξιολόγησης. Αντίθετα, θα ληφθεί υπόψη η ρεαλιστική εκτίμηση του κόστους της επένδυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα Οδηγό της Δράσης.

Ο συνολικός αιτούμενος προϋπολογισμός περιλαμβάνει τόσο την δημόσια χρηματοδότηση, όσο και την ιδιωτική συμμετοχή.

Επιχειρηματικό σχέδιο που αξιολογηθεί θετικά αλλά με περικοπές στο φυσικό/οικονομικό αντικείμενο, είναι δυνατό να εγκριθεί με προϋπολογισμό ακόμα και κάτω του ελάχιστου ορίου που ορίζεται για την κατηγορία του, εφόσον όμως η περικοπή αυτή δεν οφείλεται σε τυπική έλλειψη, όπως για παράδειγμα η μη κάλυψη της αναγκαίας ίδιας συμμετοχής.

¹⁰ Για παράδειγμα, εγκεκριμένο σχέδιο με προβλεπόμενη επιχορήγηση 6Μ€, προϋποθέτει τη δημιουργία κατ' ελάχιστο 60 νέων θέσεων εργασίας.

¹¹ βλ. επόμενη παράγραφο για κύκλους υποβολής-έγκρισης προτάσεων

Σε περίπτωση που το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της επένδυσης υπερβαίνει τα όρια κοινοποίησης που καθορίζονται στο άρθρο 6 του Καν. (ΕΚ) 800/2008, η ενίσχυση θα κοινοποιείται στην Επιτροπή.

3.6. Φάσεις και ενισχυόμενες ενέργειες

3.6.1. Διακριτές Φάσεις Επενδυτικών Σχεδίων

Η χρηματοδότηση των προτάσεων που θα ενταχθούν στη Δράση μπορεί να καλύπτει δύο διακριτές και πλήρως διαχωριζόμενες ως προς το αντικείμενό τους Φάσεις των επενδυτικών σχεδίων:

- **Φάση Α:** *Υποστήριξη της Έρευνας, Σχεδιασμού και Ανάπτυξης των νέων προϊόντων/ υπηρεσιών (R&D stage)*
- **Φάση Β:** *Υποστήριξη της εμπορικής διάθεσης των νέων προϊόντων/ υπηρεσιών (commercialization stage).*

Τα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια μπορούν:

- είτε να καλύπτουν και τις δύο παραπάνω Φάσεις ,
- είτε να αφορούν αποκλειστικά στη Φάση Β.

Δεν επιτρέπεται υποβολή πρότασης που να αφορά μόνο στη Φάση Α.

Η ένταξη των ενεργειών των επενδυτικών σχεδίων στις παραπάνω Φάσεις έχει αποκλειστικά χαρακτήρα διάκρισης του Φυσικού Αντικειμένου και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, ενώ δεν σχετίζεται αυστηρά με το χρονισμό των επιμέρους ενεργειών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι είναι δυνατή –από την πλευρά της επιχείρησης- η υλοποίηση ενεργειών της Φάσης Β (π.χ. ενέργειες προετοιμασίας για εμπορική διάθεση) πριν την ολοκλήρωση του συνόλου των ενεργειών της Φάσης Α. Όμως, η επιτυχής πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της Α Φάσης, αποτελεί μία από τις προϋποθέσεις για την έναρξη χρηματοδότησης ενεργειών της Φάσης Β.

3.6.2. Ενισχυόμενες ενέργειες Φάσης Α

Οι ενέργειες της Φάσης Α εντάσσονται στο πλαίσιο των ενισχύσεων για έρευνα & ανάπτυξη και καινοτομία (τμήμα 7 του Καν. (ΕΚ) 800/2008).

Η Φάση Α περιλαμβάνονται τις ακόλουθες κατηγορίες ενεργειών:

- **A1: Ενέργειες προετοιμασίας & σχεδιασμού.**
 - Αντικείμενο: Εκπόνηση μελέτης τεχνικής σκοπιμότητας και λεπτομερής σχεδιασμός-προετοιμασία των επιμέρους ενεργειών της Φάσης Α.
 - Εκροές: Αναλυτικό πλάνο ενεργειών έρευνας και ανάπτυξης. Αναλυτικές τεχνικές προδιαγραφές σχεδιασμού, 'proof of concept' , μη λειτουργικό πρωτότυπο για επιδεικτικούς σκοπούς κλπ.

- Επιμέρους όροι: Επιπλέον, εφόσον ο λεπτομερής σχεδιασμός οδηγεί σε τροποποίηση των λειτουργικών ή τεχνικών χαρακτηριστικών της υπηρεσίας / προϊόντος, θα πρέπει να τεθεί προς επαναξιολόγηση και έγκριση από το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα της Δράσης.
- **A2: Ενέργειες βιομηχανικής έρευνας.**
 - Αντικείμενο: Σχεδιασμένη έρευνα και διερεύνηση για την απόκτηση γνώσεων που θα αξιοποιηθούν στην μετέπειτα ανάπτυξη των συγκεκριμένων προϊόντων. Δημιουργία συστατικών πολύπλοκων συστημάτων για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών.
 - Εκροές: Αποτελέσματα βιομηχανικής έρευνας (π.χ. τεκμηρίωση, λογισμικό κλπ.). Κατοχυρωμένες πατέντες (όπου υπάρχει εφαρμογή).
 - Επιμέρους όροι: . Επισημαίνεται ότι στην πρόταση θα πρέπει να τεκμηριώνεται και να εξηγείται με πειστικότητα και σαφήνεια (i) γιατί το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο απαιτεί τη διεξαγωγή ενεργειών βιομηχανικής έρευνας πριν το στάδιο της ανάπτυξης του συγκεκριμένου προϊόντος ή υπηρεσίας, (ii) τις ακριβείς ενέργειες που συνιστούν βιομηχανική έρευνα και το σημείο διαχωρισμού τους από τις ενέργειες ανάπτυξης. Σε διαφορετική περίπτωση, όλες οι σχετικές ενέργειες θα λαμβάνονται υπόψη ως «πειραματική ανάπτυξη» και θα μεταπίπτουν στην επόμενη κατηγορία ενεργειών (A3).
- **A3: Ενέργειες Ανάπτυξης.**
 - Αντικείμενο: Ανάπτυξη του προϊόντος ή της υπηρεσίας και λειτουργία του σε δοκιμαστικό περιβάλλον.
 - Εκροές: Πλήρως λειτουργικό πρωτότυπο του προϊόντος ή της υπηρεσίας, με υλοποιημένα όλα τα χαρακτηριστικά όπως αυτά είχαν αρχικά περιγραφεί στην αρχική πρόταση και τυχόν εξειδικευθεί ή επικαιροποιηθεί στη μελέτη τεχνικής σκοπιμότητας. Τεχνική τεκμηρίωση του υλοποιηθέντος προϊόντος/ υπηρεσίας. Πλάνο δοκιμών και ελέγχων αποδοχής που θα αξιοποιηθεί στο πλαίσιο της πιστοποίησης.
 - Επιμέρους όροι: Επισημαίνεται ότι η ανάπτυξη θα πρέπει να καταλήξει σε ένα ολοκληρωμένο και επιδειξιμο αποτέλεσμα, το οποίο θα περιλαμβάνει όλα τα χαρακτηριστικά της τελικής υπηρεσίας ή προϊόντος, όπως τελικά θα αναμένεται να διατεθεί εμπορικά.
- **A4: Ενέργειες απόκτησης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας (επιλέξιμες μόνο για ΜΜΕ).**
 - Αντικείμενο: απόκτηση και επικύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
 - Εκροές: Διπλώματα και πιστοποιητικά (αρχικά ή ανανεώσεις αυτών).
- **A5: Ενέργειες διαχείρισης, υποστήριξης και συντονισμού της έρευνας & ανάπτυξης.**

- Αντικείμενο: Διαχειριστική και λειτουργική υποστήριξη των ενεργειών έρευνας και ανάπτυξης. Στη συγκεκριμένη κατηγορία εντάσσονται όλες οι υποστηρικτικές ενέργειες για τη διενέργεια της έρευνας και ανάπτυξης (δηλ. των ενεργειών των κατηγοριών A2 και A3). Στην κατηγορία αυτή θα ενταχθούν συμπληρωματικές δραστηριότητες και δαπάνες που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν καθαυτές ως έρευνα ή ανάπτυξη, αλλά την υποστηρίζουν.

3.6.3. Ενισχυόμενες ενέργειες Φάσης Β

Οι ενέργειες της Φάσης Β εντάσσονται στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων για επενδύσεις και απασχόληση (τμήμα 1 του Καν. (ΕΚ) 800/2008) και των ενισχύσεων για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ και συμμετοχή των ΜΜΕ σε εκθέσεις (τμήμα 5 του Καν. (ΕΚ) 800/2008).

Η Φάση Β περιλαμβάνονται τις ακόλουθες κατηγορίες ενεργειών:

- **B1: Ενέργειες εγκατάστασης και θέσης σε λειτουργία παραγωγικών υποδομών.**
 - Αντικείμενο: Διαμόρφωση κτιρίων, μηχανήματα, τεχνικές εγκαταστάσεις, ηλεκτρονικός και υποστηρικτικός εξοπλισμός και λοιπές *επενδύσεις σε υλικές υποδομές*, που απαιτούνται για την θέση της επένδυσης σε παραγωγική λειτουργία και την εμπορική διάθεση των υπηρεσιών.
 - Εκροές: Υποδομές σε παραγωγική λειτουργία
 - Επιμέρους Όροι: Η επένδυση θα πρέπει να διατηρηθεί στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε έτη ή τρία έτη στην περίπτωση ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της Β Φάσης του Έργου. Είναι δυνατή η αντικατάσταση τμημάτων των υποδομών υπό την αίρεση διατήρησης και συνέχισης της οικονομικής δραστηριότητας για την απαιτούμενη περίοδο. Τα στοιχεία ενεργητικού που αποκτώνται πρέπει να είναι καινούργια.
- **B2: Ενέργειες προετοιμασίας διάθεσης τελικού προϊόντος/ υπηρεσίας.**
 - Αντικείμενο: Τελική διαμόρφωση προϊόντος (π.χ. Packaging) ή υπηρεσίας που απαιτείται για την εμπορική του διάθεση¹². Προμήθεια λογισμικού και πλατφορμών τρίτων κατασκευαστών που απαιτούνται για την εμπορική λειτουργία της υπηρεσίας. Δημιουργία ταυτότητας προϊόντος/branding, εμπορικών σημάτων και λοιπές *επενδύσεις σε άυλα στοιχεία ενεργητικού*.
- **B3: Ενέργειες επιχειρηματικής δικτύωσης (επιλέξιμες μόνο για ΜΜΕ).**
 - Αντικείμενο: Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών από εξωτερικούς συμβούλους για την επιχειρηματική δικτύωση και την περαιτέρω χρηματοδότηση – ανάπτυξη της επιχείρησης. Ενδεικτικά: σχεδιασμός και οργάνωση δικτύου πωλήσεων, υποστήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης στο εξωτερικό, επικαιροποιημένο Marketing plan, business plan για venture capital, υποστήριξη για την εξεύρεση πρόσθετων πόρων. Επίσης ενέργειες συμμετοχής σε εκθέσεις.

¹² Π.χ. τις ενέργειες που απαιτούνται για τις προσαρμογές του λειτουργικού πρωτοτύπου ώστε να είναι δυνατή η έναρξη της εμπορικής του διάθεσης.

- Επιμέρους Όροι: Αναφορικά με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες, αυτές θα πρέπει να αφορούν μη συνεχόμενη μη περιοδική δραστηριότητα και να μη συνδέονται με συνήθεις λειτουργικές δαπάνες όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες. Αναφορικά με τη συμμετοχή σε εκθέσεις, θα πρέπει να αφορούν πρώτη συμμετοχή στη συγκεκριμένη έκθεση.

3.6.4. Χρονοδιάγραμμα & χρονισμός ενεργειών

Αναφορικά με τα επενδυτικά σχέδια που καλύπτουν και τις δύο Φάσεις:

- Η συνολική διάρκεια υλοποίησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 24 μήνες,
- Η πρώτη φάση δεν μπορεί να υπερβεί τους 18 μήνες,

με σημείο εκκίνησης την ημερομηνία έγκρισης του εκάστοτε επενδυτικού σχεδίου.

Αναφορικά με επενδυτικά σχέδια που καλύπτουν μόνο της Φάση Β, η συνολική διάρκεια υλοποίησης δεν μπορεί να υπερβεί τους 18 μήνες.

Σε κάθε περίπτωση η συνολική διάρκεια των επενδυτικών σχεδίων δεν θα μπορεί να υπερβεί το χρονοδιάγραμμα του ΕΣΠΑ

3.6.5. Επενδυτικά Σχέδια που αφορούν αποκλειστική στη Φάση Β

Είναι δυνατό να υποβληθούν προς χρηματοδότηση και να εγκριθούν επενδυτικά σχέδια που αφορούν αποκλειστικά στη Β Φάση της Δράσης.

Η περίπτωση αυτή καλύπτει Φορείς που έχουν ολοκληρώσει τα στάδια της έρευνας, σχεδιασμού και ανάπτυξης νέων προϊόντων/ υπηρεσιών και επιθυμούν χρηματοδότηση για την υποστήριξη των ενεργειών μετάβασης στη Φάση της εμπορικής διάθεσης των προϊόντων ή υπηρεσιών τους.

Παρά το γεγονός ότι στις συγκεκριμένες περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων δε ζητείται η επιχορήγηση ενεργειών και δαπανών που αφορούν σε προγενέστερα στάδια σχεδιασμού και ανάπτυξης, είναι απαραίτητη η τεκμηρίωση των προϋποθέσεων και κριτηρίων που αποδεικνύουν τη συμβατότητα του προϊόντος/ υπηρεσίας με τους σκοπούς και στόχους της Δράσης (όπως για παράδειγμα η τεχνολογική καινοτομία).

Επιπλέον, οι υποβάλλοντες φορείς θα πρέπει να προσκομίζουν -όσο το δυνατό πληρέστερα- τεκμήρια που αποδεικνύουν την ωριμότητα του προϊόντος ή υπηρεσίας που έχει ήδη αναπτυχθεί. Δεδομένου ότι έχει ολοκληρωθεί η φάση ανάπτυξης αναμένεται να είναι δυνατή η ενδεδειγμένη παρουσίαση / επίδειξη των λύσεων που θα προωθηθούν εμπορικά. Η ικανότητα έμπρακτης τεκμηρίωσης της ωριμότητας/ ετοιμότητας των προϊόντων και υπηρεσιών θεωρείται σημαντική προϋπόθεση για την έγκριση των αντίστοιχων προτάσεων.

3.7. Επιλέξιμες δαπάνες

3.7.1. Κατηγορία Ενεργειών A1: Ενέργειες προετοιμασίας & σχεδιασμού

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση το **άρθρο 32** του Καν. (ΕΚ) 800/2008, σε συνδυασμό με το **άρθρο 31**.
- Κατηγορίες Δαπάνης
 - **Δ.Α.1.1** Δαπάνες Προσωπικού που συμμετάσχει στην προετοιμασία και το σχεδιασμό της έρευνας, εφόσον τμήμα της προετοιμασίας (π.χ. μελετών κλπ.) υλοποιείται εσωτερικά στην επιχείρηση.
 - **Δ.Α.1.2** Δαπάνες προς συμβούλους και εξειδικευμένους εμπειρογνώμονες που καταρτίζουν βάσει συγκεκριμένης σύμβασης τις αντίστοιχες μελέτες.
- Οι ενισχυόμενες δαπάνες της Κατηγορίας Ενεργειών A1 δε δύναται να υπερβούν το **5%** του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
	50%	50%	40%

3.7.2. Κατηγορία Ενεργειών A2: Ενέργειες βιομηχανικής έρευνας

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση το **άρθρο 31** του Καν. (ΕΚ) 800/2008, ειδικότερα σε ότι προβλέπεται για τη βιομηχανική έρευνα.
- Κατηγορίες Δαπάνης
 - **Δ.Α.2.1** Δαπάνες Προσωπικού (τεχνικοί, ερευνητές, μηχανικοί, ειδικοί επιστήμονες κλπ.) που συμμετέχουν άμεσα στις δραστηριότητες της βιομηχανικής έρευνας.
 - **Δ.Α.2.2** Δαπάνες προς εξωτερικούς συνεργάτες (ερευνητές, εμπειρογνώμονες) που συμμετέχουν άμεσα στις δραστηριότητες της βιομηχανικής έρευνας και συμβουλευτικές ή άλλες υπηρεσίες από τρίτους που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη διεξαγωγή της βιομηχανικής έρευνας.
 - **Δ.Α.2.3** Δαπάνες απόσβεσης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την διενέργεια διαδικασίας βιομηχανικής έρευνας. Η απόσβεση θα πρέπει να γίνεται με βάση κοινώς παραδεκτή λογιστική πρακτική και να αφορά αποκλειστικά στο χρονικό διάστημα διεξαγωγής της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

- **Δ.Α.2.4** Δαπάνες αναλώσιμων υλικών και εφοδίων που αφορούν τη διενέργεια της βιομηχανικής έρευνας.
- **Δ.Α.2.5** Δαπάνες μεταφοράς/ αγοράς τεχνογνωσίας (π.χ. τεχνικές γνώσεις, παραχώρηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικών δικαιωμάτων κλπ.).
- Οι ενισχυόμενες δαπάνες της Κατηγορίας Ενεργειών Α2 δε δύναται να υπερβούν το **25%** του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
Μεμονωμένη πρόταση	70%	60%	50%
Σύμπραξη (παρ. 3.3.3)	80%	75%	65%

3.7.3. Κατηγορία Ενεργειών **A3**: Ενέργειες Ανάπτυξης

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση το άρθρο 31 του Καν. (ΕΚ) 800/2008, ειδικότερα σε ότι προβλέπεται για την πειραματική ανάπτυξη.
- Επιλέξιμες Δαπάνες:
 - **Δ.Α.3.1** Δαπάνες Προσωπικού (τεχνικοί, ερευνητές, μηχανικοί, ειδικοί επιστήμονες κλπ.) που συμμετέχουν άμεσα στις δραστηριότητες της ανάπτυξης.
 - **Δ.Α.3.2** Δαπάνες προς εξωτερικούς συνεργάτες (ερευνητές, εμπειρογνώμονες) που συμμετέχουν άμεσα στις δραστηριότητες της ανάπτυξης και συμβουλευτικές ή άλλες υπηρεσίες από τρίτους που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη διεξαγωγή της ανάπτυξης.
 - **Δ.Α.3.3** Δαπάνες απόσβεσης εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για την διενέργεια διαδικασίας ανάπτυξης. Η απόσβεση θα πρέπει να γίνεται με βάση κοινώς παραδεκτή λογιστική πρακτική και να αφορά αποκλειστικά στο χρονικό διάστημα διεξαγωγής της συγκεκριμένης δραστηριότητας.
 - **Δ.Α.3.4** Δαπάνες αναλώσιμων υλικών και εφοδίων που αφορούν τη διενέργεια της ανάπτυξης.
 - **Δ.Α.3.5** Δαπάνες μεταφοράς/ αγοράς τεχνογνωσίας (π.χ. τεχνικές γνώσεις, παραχώρηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και πνευματικών δικαιωμάτων κλπ.).

- Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
Μεμονωμένη πρόταση	45%	35%	25%
Σύμπραξη (παρ. 3.3.3)	60%	50%	40%

3.7.4. Κατηγορία Ενεργειών A4: Ενέργειες απόκτησης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση το **άρθρο 33** του Καν. (ΕΚ) 800/2008, για τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας.
- Επιλέξιμες είναι δαπάνες μόνο στην περίπτωση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Κατηγορίες Δαπάνης
 - **Δ.Α.4.1** Δαπάνες προς εξωτερικούς συνεργάτες και συμβουλευτικές, μεταφραστικές, νομικές ή άλλες υπηρεσίες που παρέχονται από τρίτους για την προετοιμασία, υποβολή και διεκπεραίωση των συναφών αιτήσεων, την πιθανή ανανέωσή τους ή την υπεράσπιση της ισχύος ήδη απονεμηθέντος δικαιώματος.
- Οι ενισχυόμενες δαπάνες της Κατηγορίας Ενεργειών A4 δε δύναται να υπερβούν το **5%** του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου
- Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
Μεμονωμένη πρόταση	45%	35%	0%
Σύμπραξη (παρ. 3.3.3)	60%	50%	0%

3.7.5. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών A5: Ενέργειες διαχείρισης, υποστήριξης και συντονισμού της έρευνας & ανάπτυξης

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση το άρθρο 31 του Καν. (ΕΚ) 800/2008, , ειδικότερα σε ότι προβλέπεται για την πειραματική ανάπτυξη.
- Κατηγορίες Δαπάνης
 - **Δ.Α.5.1** Δαπάνες Προσωπικού (διοικητικό, βοηθητικό, οικονομολόγοι, λογιστές, μηχανικοί κλπ.) που δε συμμετέχει άμεσα στις δραστηριότητες της έρευνας & ανάπτυξης, αλλά

συνδράμει στην υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. διαχείριση του έργου, υποστήριξη του ερευνητικού προσωπικού κλπ.). Θα πρέπει να γίνει αιτιολογημένη τεκμηρίωση των σχετικών δαπανών και να προκύπτει σαφώς (i) η συσχέτιση με την επιτυχή υλοποίηση του συνολικού επενδυτικού σχεδίου και (ii) η αναλογικότητα σε σχέση με το εμπλεκόμενο προσωπικό και τις δαπάνες της καθαυτής έρευνας & ανάπτυξης (Κατηγορίες A2 & A3).

- **Δ.Α.5.2** Δαπάνες προς εξωτερικούς συνεργάτες (σύμβουλοι κλπ.) που δε συμμετέχουν άμεσα στις δραστηριότητες της έρευνας & ανάπτυξης, αλλά συνδράμουν στην υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. διαχείριση του έργου, υποστήριξη του ερευνητικού προσωπικού κλπ.). Θα πρέπει να γίνει αιτιολογημένη τεκμηρίωση των σχετικών δαπανών και να προκύπτει σαφώς (i) η συσχέτιση με την επιτυχή υλοποίηση του συνολικού επενδυτικού σχεδίου και (ii) η αναλογικότητα σε σχέση με το εμπλεκόμενο προσωπικό και τις δαπάνες της καθαυτής έρευνας & ανάπτυξης (Κατηγορίες A2 & A3).
 - **Δ.Α.5.3** Συμπληρωματικά γενικά έξοδα: όπως έξοδα μετακινήσεων και διαμονής, εκθέσεων και επιδείξεων, παρουσία και συμμετοχής σε συνέδρια κλπ. εφόσον δικαιολογούνται από τη φύση του έργου και συνάδουν με τους σκοπούς του επενδυτικού σχεδίου.
 - **Δ.Α.5.4** Λειτουργικές Δαπάνες, που είναι άμεσο αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων έρευνας & ανάπτυξης. Τέτοιες δαπάνες σχετίζονται κυρίως με τα έξοδα λειτουργίας των κτιριακών υποδομών, τα οριζόντια διοικητικά κόστη κλπ. Εφόσον δεν είναι δυνατή η άμεση συσχέτιση συγκεκριμένων λειτουργικών δαπανών με τις δραστηριότητες έρευνας & ανάπτυξης, μπορεί να πραγματοποιηθεί αναλογικός επιμερισμός δαπανών που αφορούν κοινώς χρησιμοποιούμενους πόρους (π.χ. χώροι γραφείων) με βάση κάποιες κοινώς αποδεκτές μεταβλητές (όπως την αναλογία προσωπικού που απασχολείται στο έργο κλπ.).
- Οι ενισχυόμενες δαπάνες της Κατηγορίας Ενεργειών A5 δε δύναται να υπερβούν το **15%** του συνολικού προϋπολογισμού των Κατηγοριών Ενεργειών A2, A3 και A5 του επενδυτικού σχεδίου.
 - Ειδικότερα, οι ενισχυόμενες δαπάνες της κατηγορίας Δ.Α.5.4 δε δύναται να υπερβούν το **5%** του συνολικού προϋπολογισμού των Κατηγοριών Ενεργειών A2, A3 και A5 του επενδυτικού σχεδίου.
 - Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
Μεμονωμένη πρόταση	45%	35%	25%
Σύμπραξη (παρ. 3.3.3)	60%	50%	40%

3.7.6. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών B1: Ενέργειες εγκατάστασης και θέσης σε λειτουργία παραγωγικών υποδομών

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση το άρθρο 13 του Καν. (ΕΚ) 800/2008.
- Κατηγορίες Δαπάνης
 - **Α.Β.1.1** Δαπάνες Προμήθειας Ενσώματων Στοιχείων Ενεργητικού.
- Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
ΣΤ. Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο	35%	25%	15%
Αττική	40%	30%	20%
Θεσσαλία, Ιόνια Νησιά, Κρήτη, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Δυτ. Μακεδονία, Κεντρ. Μακεδονία	50%	40%	30%
Αν. Μακεδονία & Θράκη, Ήπειρος, Δυτ. Ελλάδα	60%	50%	40%

3.7.7. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών B2: Ενέργειες προετοιμασίας διάθεσης τελικού προϊόντος/ υπηρεσίας

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση το άρθρο 13 του Καν. (ΕΚ) 800/2008.
- Κατηγορίες Δαπάνης
 - **Α.Β.2.1** Δαπάνες Προμήθειας Ασώματων Στοιχείων Ενεργητικού.
- Στην περίπτωση μεγάλων επιχειρήσεων, οι ενισχυόμενες δαπάνες της Κατηγορίας Ενεργειών B2 δε δύναται να υπερβούν το **50%** του συνολικού προϋπολογισμού των Κατηγοριών Ενεργειών B1 και B2 του επενδυτικού σχεδίου.
- Τα άυλα στοιχεία θα πρέπει να είναι αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και να αγοράζονται από τρίτα μέρη σύμφωνα με τους όρους της αγοράς (π.χ. εύλογο τίμημα).

- Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
Στ. Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο	35%	25%	15%
Αττική	40%	30%	20%
Θεσσαλία, Ιόνια Νησιά, Κρήτη, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Δυτ. Μακεδονία, Κεντρ. Μακεδονία	50%	40%	30%
Αν. Μακεδονία & Θράκη, Ήπειρος, Δυτ. Ελλάδα	60%	50%	40%

3.7.8. Δαπάνες Κατηγορίας Ενεργειών **B3**: Ενέργειες επιχειρηματικής δικτύωσης

- Ειδικότερο πλαίσιο χορήγησης ενίσχυσης: Η ενίσχυση θα πραγματοποιηθεί με βάση τα άρθρα 26 & 27 του Καν. (ΕΚ) 800/2008.
- Επιλέξιμες είναι δαπάνες μόνο στην περίπτωση μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- Κατηγορίες Δαπάνης
 - **Δ.Β.3.1** Δαπάνες προς εξωτερικούς Συμβούλους που παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες. Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχόμενη ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.
 - **Δ.Β.3.2** Δαπάνες συμμετοχής σε εκθέσεις. Περιλαμβάνονται τα κόστη μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για την πρώτη συμμετοχή επιχειρήσεων σε συγκεκριμένη έκθεση. Ενδεικτικά αναφέρονται, τα κόστη σχεδιασμού και διαμόρφωσης και λειτουργίας περιπτέρων, ενοικίασης των σχετικών χώρων,, καθώς και μετακινήσεις – διαμονή του απολύτως αναγκαίου προσωπικού.
- Οι ενισχυόμενες δαπάνες της Κατηγορίας Ενεργειών B3 δε δύναται να υπερβούν το **30%** των Κατηγοριών Ενεργειών B1, B2 και B3 (δηλ. Φάση Β) του επενδυτικού σχεδίου.

- Ποσοστό Ενίσχυσης (η ποσόστωση ισχύει και για κάθε εταιρεία ξεχωριστά που συμμετέχει σε σύμπραξη):

	Μικρή Επιχείρηση	Μεσαία Επιχείρηση	Μεγάλη Επιχείρηση
Μεμονωμένη πρόταση	50%	50%	0%

3.8. Έναρξη επιλεξιμότητας δαπανών

Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η εκάστοτε ενίσχυση είναι αναγκαία και ότι χρησιμεύει ως κίνητρο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παρούσα Δράση, δεν θα είναι επιλέξιμες επενδύσεις τις οποίες ούτως ή άλλως θα ανέπτυξε ο δικαιούχος υπό τις επικρατούσες στην αγορά συνθήκες. Για το λόγο αυτό, επισημαίνεται ότι δεν θα πρέπει να έχουν γίνει ενέργειες που σχετίζονται με την εφαρμογή του προτεινόμενου επιχειρησιακού σχεδίου πριν την ημερομηνία υποβολής της σχετικής πρότασης στο πλαίσιο της Δράσης.

3.9. Ειδικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών

- 1) Στην περίπτωση επενδυτικών σχεδίων που περιλαμβάνουν τόσο τη Φάση Α, όσο και τη Φάση Β, το σύνολο των ενισχυόμενων δαπανών της Α φάσης δεν μπορεί να υπερβεί το 80% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
- 2) Δεν είναι επιλέξιμες επενδύσεις ή δραστηριότητες επιχειρηματικών σχεδίων που συνδέονται άμεσα με εξαγωγές, με τη συγκρότηση και λειτουργία δικτύου διανομής σε άλλες χώρες ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα. Κατά κανόνα δεν θεωρούνται εξαγωγικές δραστηριότητες η κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εκθέσεις ή του κόστους μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη διάθεση μιας νέας υπηρεσίας ή προϊόντος σε μια νέα αγορά.
- 3) Ο **ΦΠΑ ΔΕΝ** είναι επιλέξιμη δαπάνη σε καμία περίπτωση.
- 4) Αναφορικά με τις δαπάνες προσωπικού της επιχείρησης (κατηγορίες Δ.Α.1.1, Δ.Α.2.1, Δ.Α.3.1, Δ.Α.5.1):
 - i. επιλέξιμες είναι μόνο οι αμοιβές του προσωπικού με συμβάσεις εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου. Επιπλέον, επιλέξιμες είναι οι αμοιβές σε μετόχους των εταιριών, εφόσον συμμετέχουν αποδεδειγμένα άμεσα σε κάποια εκ των επιχορηγούμενων ενεργειών.
 - ii. Για τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό κόστος του προσωπικού που θα απασχοληθεί στο έργο (μεικτές αμοιβές, εργοδοτικές εισφορές, δώρα και επιδόματα αδείας).
 - iii. Επιπλέον αποδοχές που δεν προβλέπονται στη σύμβαση εργασίας και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc) δεν είναι επιλέξιμες.

iv. Οι δαπάνες για υπερωριακή αποζημίωση του προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον καταβάλλονται για εργασία που παρασχέθηκε πέραν του κανονικού ωραρίου και τεκμηριώνονται με βάση τις μισθολογικές καταστάσεις της επιχείρησης.

5) Αναφορικά με τις δαπάνες προς τρίτους εξωτερικούς συνεργάτες, συμβούλους και λοιπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα (κατηγορίες Δ.Α.1.2, Δ.Α.2.2, Δ.Α.2.5, Δ.Α.3.2, Δ.Α.3.5, Δ.Α.4.1, Δ.Α.5.2, Δ.Β.3.1) απαιτείται η σύναψη σύμβασης στην οποία να αναφέρεται το συγκεκριμένο αντικείμενο και το τίμημα, καθώς και η προσκόμιση των αντίστοιχων κατά περίπτωση παραδοτέων.

3.10. Ίδια Συμμετοχή

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης επιχειρηματικών σχεδίων από την παρούσα Δράση, είναι απαραίτητη για τις υποψήφιες επιχειρήσεις η τεκμηρίωση της δυνατότητας καταβολής της ίδιας συμμετοχής αυτών στο επενδυτικό σχέδιο, υπό τις ακόλουθες έννοιες:

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής της επιχείρησης στην επένδυση δεν μπορεί να είναι κατώτερο του **25%** του συνολικού προϋπολογισμού της επενδυτικής πρότασης.

Ως ίδια συμμετοχή νοείται για

- τις υφιστάμενες επιχειρήσεις
 - i. το ποσό της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους που προκύπτει από νέες σε **μετρητά εισφορές των εταίρων** ή
 - ii. τα **φορολογηθέντα** κατά τις γενικές διατάξεις **αποθεματικά**, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού, χωρίς να απαιτείται αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση πενταετίας από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Τα φορολογηθέντα (έκτακτα) αποθεματικά επιχείρησης αποτελούν ίδια συμμετοχή στην επένδυση, εφόσον κατά το στάδιο αξιολόγησης της επένδυσης ελέγχεται και διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης μετά την αφαίρεση των ποσών των διαθεσίμων της που πρόκειται να αποτελέσουν την ίδια συμμετοχή.
- τις νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις
 - i. το ποσό του αρχικού εταιρικού κεφαλαίου τους ή/και των αυξήσεων αυτού, που προκύπτει από τις σε μετρητά εισφορές των εταίρων.
- τις υπό σύσταση επιχειρήσεις
 - ii. το ποσό του προβλεπόμενου εταιρικού κεφαλαίου τους ή/και των μελλοντικών αυξήσεων αυτού, που προκύπτει από τις σε μετρητά εισφορές των εταίρων.

Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου γίνεται κατά κανόνα **μετά την υποβολή** της αίτησης υπαγωγής στη Δράση με αποκλειστικό, βάσει της σχετικής απόφασης της γενικής συνέλευσης των μετόχων ή των

εταίρων (αντίστοιχα για Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.), σκοπό τη χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου ως ίδια συμμετοχή στη συγκεκριμένη επένδυση. Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση τεκμηρίωσης της ίδιας συμμετοχής μέσω μελλοντικής αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, θα πρέπει να τεκμηριώνεται κατάλληλα η ύπαρξη ρευστών διαθεσίμων των εταιρών ή χρεογράφων ή τίτλων ή και άλλου είδους περιουσιακών στοιχείων που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα στα χρονικά πλαίσια υλοποίησης της επένδυσης και τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ίδια συμμετοχή σύμφωνα με τα ως άνω οριζόμενα. Ο ίδιος περιορισμός ισχύει και το προβλεπόμενο κεφάλαιο των υπό σύσταση επιχειρήσεων.

Εναλλακτικά, η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου των επιχειρήσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί και **πριν την υποβολή** της πρότασης, υπό την προϋπόθεση ότι έχει λάβει χώρα το νωρίτερο δώδεκα (12) μήνες πριν από την υποβολή της πρότασης με αποκλειστικό σκοπό, βάσει της σχετικής απόφασης της γενικής συνέλευσης των μετόχων ή των εταιρών (αντίστοιχα για Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.), τη χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου για τη χρηματοδότηση επενδύσεων που καλύπτουν σαφώς τους σκοπούς του υποβληθέντος για χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου, ενώ μέχρι το χρόνο υποβολής της πρότασης το κεφάλαιο αυτό πρέπει αποδεδειγμένα να υφίσταται με τη μορφή διαθεσίμων της εταιρίας και να μην έχει αναλωθεί. Ο ίδιος περιορισμός ισχύει και για το αρχικό εταιρικό κεφάλαιο των νεοϊδρυθεισών επιχειρήσεων, εφόσον αυτό λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό της ίδιας συμμετοχής.

4. Διαδικασία Υποβολής Προτάσεων

4.1. Κύκλοι υποβολής και έγκρισης προτάσεων

Οι προτάσεις μπορούν να υποβάλλονται καθόλη τη διάρκεια του έτους. Η έγκριση των προτάσεων διενεργείται βάσει **συγκριτικής αξιολόγησης** των προτάσεων που υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα για τον κύκλο αυτό.

Οι προτάσεις θα πρέπει να αξιολογούνται εντός τριμήνου από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους.

Οι προβλεπόμενες καταληκτικές ημερομηνίες υποβολής και έγκρισης προτάσεων και η αντίστοιχη Δημόσια Δαπάνη αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Κύκλος υποβολής	Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων	Καταληκτική ημερομηνία έγκρισης προτάσεων	Διατιθέμενη Δημόσια Δαπάνη για το συγκεκριμένο κύκλο
1^{ος}	18/02/2013	17/5/2013	120.000.000€

Η κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης ανά πηγή χρηματοδότησης και ανά κύκλο αναλύεται ως εξής:

Περιφέρειες ΕΠ Ψ.Σ.	80.000.000
Κ. Μακεδονία	15.000.000
Δ. Μακεδονία	2.000.000
Στ. Ελλάδα	2.000.000
Αττική	20.000.000
Ν. Αιγαίο	1.000.000
Σύνολο	120.000.000

Στην περίπτωση όπου κατά την φάση αξιολόγησης:

- υποβληθεί μεγάλος αριθμός προτάσεων που πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής και τα ελάχιστα βαθμολογικά κατώφλια,
- ο αιτούμενος προϋπολογισμός των αποδεκτών προτάσεων υπερβαίνει σημαντικά τον αρχικά διαθέσιμο,

ο Ενδιάμεσος Φορέας με μεταγενέστερη απόφασή του μπορεί να αυξήσει το διαθέσιμο προϋπολογισμό του συγκεκριμένου κύκλου έως 50%.

4.2. Τρόπος, τόπος και χρόνος υποβολής

4.2.1. Ηλεκτρονική Υποβολή Πρότασης

Οι προτάσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω ειδικού πληροφοριακού συστήματος υποβολής. Ο διαδικτυακός τόπος πρόσβασης και οι λοιπές απαιτούμενες πληροφορίες εγγραφής και χρήσης του συστήματος υποβολής θα ανακοινωθούν μετά την προκήρυξη του προγράμματος στον επίσημο δικτυακό τόπο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, καθώς και στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔ ΨΣ.

Ως αποδεικτικό στοιχείο ηλεκτρονικής παραλαβής των προτάσεων θα θεωρείται το αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής που θα εξάγεται από το αντίστοιχο πληροφοριακό σύστημα. Το αποδεικτικό θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον μοναδικό κωδικό της πρότασης και κατάλληλη χρονοσήμανση αναφορικά με την υποβολή της.

Η ηλεκτρονική παραλαβή των προτάσεων θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως και την οριζόμενη ως **καταληκτική ημερομηνία** υποβολής (βλ. προηγούμενη παράγραφο) και καταληκτική **ώρα 23:00**.

Προτάσεις που υποβάλλονται μετά την εκάστοτε καταληκτική ημερομηνία απορρίπτονται.

4.2.2. Δομή και Περιεχόμενα της ηλεκτρονικής Πρότασης - Επιχειρηματικό Σχέδιο

Το ηλεκτρονικό πρότυπο/ φόρμα της πρότασης θα αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο της Δράσης από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης, μετά την επίσημη ημερομηνία προκήρυξής της. Η δομή και τα περιεχόμενα του επιχειρηματικού σχεδίου που θα υποβληθεί περιγράφονται αναλυτικά στο σχετικό παράρτημα του παρόντος Οδηγού.

4.2.3. Έντυπος Φάκελος Αίτησης και Δικαιολογητικών Συμμετοχής

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή των προτάσεων και εντός αποκλειστικής προθεσμίας 7 εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία (ηλεκτρονικής) υποβολής, θα πρέπει να υποβληθεί ο έντυπος φάκελος αίτησης και δικαιολογητικών συμμετοχής.

Ο φάκελος αίτησης και δικαιολογητικών συμμετοχής περιλαμβάνει:

1. **Τυποποιημένη αίτηση συμμετοχής**, όπως αυτή θα εξάγεται από το πληροφοριακό σύστημα υποβολής των προτάσεων, υπογεγραμμένη από το νομίμως εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο του φορέα υποβολής της πρότασης¹³.

¹³ Στην περίπτωση σύμπραξης φορέων που υποβάλλουν από κοινού πρόταση, τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο της επιχείρησης-Συντονιστή, που έχει οριστεί βάσει του συμφώνου συνεργασίας (βλ. παρ.3.3.3). Στην περίπτωση υπό σύσταση επιχείρησης, τον κοινό εκπρόσωπο που έχει οριστεί βάσει της σχετικής συμβολαιογραφικής πράξης (βλ. παρ. 3.3.2).

2. **Υπεύθυνη Δήλωση** του νομίμως εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου του φορέα υποβολής της πρότασης, σύμφωνα με την οποία επιβεβαιώνεται ότι
 - το σύνολο των στοιχείων που αφορούν στην επιχείρηση και τα οποία έχουν δηλωθεί στην πρόταση είναι ακριβή και αληθή,
 - στην περίπτωση καταρχήν έγκρισης/ αποδοχής της πρότασης, θα προσκομιστεί το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών που τεκμηριώνει τα υποβληθέντα / δηλωθέντα στοιχεία, ως απαραίτητη προϋπόθεση για την οριστική έγκριση και χρηματοδότηση του επιχειρηματικού σχεδίου. Π.χ κάλυψη του υπολοίπου της ιδιωτικής συμμετοχής κ.α
 -
3. Έγγραφο **νομιμοποίησης – εξουσιοδότησης** του υπογράφοντος την πρόταση φυσικού προσώπου.
4. **Έγγραφο τεκμηρίωσης της κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής σύμφωνα με τα οριζόμενα** παρ.3.10 παράγραφο . Ειδικότερα:
 - Αναφορικά με την κάλυψη μέρους ή του συνόλου της ίδιας συμμετοχής μέσω φορολογηθέντων αποθεματικών, ως τεκμήρια θεωρούνται κατά περίπτωση τα ακόλουθα:
 - *Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (σε περίπτωση ΕΠΕ: Συνέλευση Εταίρων) για τη δέσμευση του ποσού που θα χρησιμοποιηθεί για κάλυψη της ίδιας συμμετοχής από τα υπάρχοντα φορολογικά αποθεματικά της εταιρίας. Στην απόφαση θα πρέπει να αναφέρεται ότι η δέσμευση των φορολογηθέντων αποθεματικών πραγματοποιείται για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής για την επένδυση.*
 - *Ισολογισμός. Στην περίπτωση που δεν έχει καταρτιστεί ο ισολογισμός απαιτείται ισοζύγιο όπου θα εμφανίζονται στον αντίστοιχο λογαριασμό τα φορολογηθέντα αποθεματικά. Τα έκτακτα φορολογηθέντα αποθεματικά σχηματίζονται από παρακράτηση κερδών που έχουν φορολογηθεί.*
 - *Στοιχεία κερδοφορίας της επιχείρησης καθώς και αντίστοιχη απόφαση του αρμόδιου οργάνου για την πρόθεση δημιουργίας φορολογηθέντος αποθεματικού, που θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής.*
 - Αναφορικά με την κάλυψη μέρους ή του συνόλου της ίδιας συμμετοχής μέσω μελλοντικής αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, ως τεκμήρια θεωρούνται κατά περίπτωση τα ακόλουθα:
 - *Πρακτικό - Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (σε περίπτωση ΕΠΕ: Συνέλευση Εταίρων) ή του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου για την πρόθεση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου (σε περίπτωση ΕΠΕ: Εταιρικό Κεφάλαιο).*
 - *Αποδεικτικά στοιχεία ύπαρξης ρευστών διαθεσίμων των εταίρων ή χρεογράφων ή τίτλων ή και άλλου είδους περιουσιακών στοιχείων που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα*

στα χρονικά πλαίσια υλοποίησης της επένδυσης και τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ίδια συμμετοχή σύμφωνα με τα ως άνω οριζόμενα

- *Σχετικές αποφάσεις για την κάλυψη μέρους ή του συνόλου της ίδιας συμμετοχής μέσω έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο.*
- Αναφορικά με την κάλυψη μέρους ή του συνόλου της ίδιας συμμετοχής μέσω προγενέστερης αύξησης μετοχικού κεφαλαίου (ή του αρχικού κεφαλαίου για τις νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις), ως τεκμήρια θεωρούνται κατά περίπτωση τα ακόλουθα:
 - *Πρακτικό - Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (σε περίπτωση ΕΠΕ: Συνέλευση Εταίρων) για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (σε περίπτωση ΕΠΕ: Εταιρικό Κεφάλαιο) και αντίγραφο του Φ.Ε.Κ. δημοσίευσης του ως άνω πρακτικού ή σχετική καταχώρηση στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της οικείας νομαρχίας.*
 - *Στην περίπτωση όπου το αρχικό πρακτικό-απόφαση δεν αναφέρει συναφή αιτιολογία, πρόσθετη απόφαση όπου θα αναφέρεται ότι συγκεκριμένο τμήμα ή το σύνολο της συγκεκριμένης αύξησης μετοχικού κεφαλαίου θα χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής της επένδυσης.*
 - *Αντίγραφο του λογαριασμού όψεως της επιχείρησης (extrait) όπου θα φαίνεται η εισφορά των χρημάτων εκ μέρους των μετόχων, καθώς και πρόσφατο αντίγραφο (εντός 1 ημερολογιακού μηνός) που θα αποδεικνύει ότι το σχετικό ποσό που προορίζεται για την επένδυση δεν έχει αναλωθεί.*
 - *Στοιχεία λογιστικής απεικόνισης της αύξησης (π.χ. ισοζύγιο, αναλυτικό καθολικό, ημερολόγιο ταμείου κλπ.)*
 - *Σχετικές αποφάσεις για την κάλυψη μέρους ή του συνόλου της ίδιας συμμετοχής μέσω έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο.*
- Αναφορικά με την κάλυψη του υπολοίπου της ιδιωτικής συμμετοχής (Προϋπολογισμός – δημόσια επιχορήγηση – ίδια συμμετοχή) μέσω τραπεζικού δανεισμού, ως τεκμήρια θεωρούνται κατά περίπτωση τα ακόλουθα:
 - *Υπεύθυνη δήλωση για την σύναψη Δανειακής Σύμβασης χορήγησης Επενδυτικού Δανείου από χρηματοδοτούσα τράπεζα ή χρηματοδοτικό οργανισμό για την πραγματοποίηση του συγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου όπου θα αναφέρονται οι όροι χορήγησης και συγκεκριμένα το ύψος του, η διάρκειά του, το επιτόκιο, η περίοδος χάριτος και οι εξασφαλίσεις για την παροχή του μετά την απόφαση ένταξης του επενδυτικού σχεδίου και πριν την πρόκληση για τη σύναψη του συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παράγραφο **Error! Reference source not found.***

5. **Σύμφωνο Συνεργασίας** συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, ειδικά για την περίπτωση σύμπραξης διαφορετικών φορέων στην ίδια πρόταση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3.3.3.

6. **Συμβολαιογραφική πράξη**, ειδικά για την περίπτωση των υπό σύσταση επιχειρήσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3.3.2.

Αναλυτικότερες οδηγίες και υποστηρικτικό υλικό για την **τυποποιημένη μορφή των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών**, θα παρέχονται από το δικτυακό τόπο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

Ως αποδεικτικό στοιχείο της ημερομηνίας παραλαβής των φυσικών εγγράφων θα θεωρείται ο αριθμός πρωτοκόλλου που θα λαμβάνει κάθε φάκελος κατά την παραλαβή του από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

Οι φάκελοι θα κατατίθενται είτε ιδιοχείρως, είτε ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή, είτε μέσω εταιρείας ταχυμεταφοράς (courier) στη διεύθυνση:

Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε., Χανδρή 3 και Κύπρου 18346, Μοσχάτο, τηλ. 2131300700, στο τμήμα «ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ»

4.2.4. Συμπλήρωση Δικαιολογητικών

Στην περίπτωση που από τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής εντοπιστούν περιπτώσεις όπου απαιτείται η προσκόμιση πρόσθετων/ συμπληρωματικών στοιχείων για την τεκμηρίωση των προϋποθέσεων συμμετοχής, αυτά δύνανται να ζητούνται (συμπληρωματική υποβολή) εντός αποκλειστικής προθεσμίας από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

Η αίτηση προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων θα αποστέλλεται στο Φορέα υποβολής της πρότασης τουλάχιστον σε ηλεκτρονική μορφή (e-mail) στις διευθύνσεις επικοινωνίας που έχουν δηλωθεί στην υποβληθείσα πρόταση.

Για την κατάθεση συμπληρωματικών στοιχείων και εγγράφων που υποβάλλονται σε φυσική μορφή, ισχύουν τα ήδη αναγραφόμενα αναφορικά με τη διεύθυνση και το αποδεικτικό της κατάθεσης.

4.3. Παροχή Διευκρινήσεων – Help Desk Δράσης

Καθ' όλο το χρονικό διάστημα υλοποίησης της Δράσης θα λειτουργεί υπό την εποπτεία του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης ειδικό γραφείο εξυπηρέτησης επενδυτών (help desk) για την παροχή διευκρινήσεων και την εν γένει υποστήριξη των επιχειρήσεων στις διάφορες φάσεις προετοιμασίας, υποβολής και υλοποίησης των επενδυτικών τους σχεδίων.

Το help desk της Δράσης θα αποτελεί το ενιαίο σημείο επαφής (one-stop shop) και θα βασίζεται κατά κύριο λόγο στην ηλεκτρονική επικοινωνία (e-mail και ανάρτηση κοινών κατευθυντήριων οδηγιών και διευκρινήσεων στο δικτυακό τόπο της Δράσης). Τα στοιχεία επικοινωνίας και η αναλυτικότερη διαδικασία παροχής διευκρινήσεων από το help desk θα αναρτηθούν μετά την προκήρυξη της Δράσης στο δικτυακό τόπο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

Πέραν των εξατομικευμένων απαντήσεων, ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης δύναται να παρέχει μέσω του help-desk και οριζόντιες κατευθυντήριες οδηγίες, οι οποίες αφού λάβουν την έγκριση του αρμοδίου

οργάνου του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, μπορούν να εκλαμβάνονται ως προσαρτήματα του ισχύοντος οδηγού της Δράσης (ως εξειδίκευση ή ειδικότερη ερμηνεία αυτού).

Ειδικά όσον αφορά στα ερωτήματα και τις διευκρινήσεις που αφορούν στη διαδικασία υποβολής προτάσεων, τα σχετικά αιτήματα θα πρέπει να υποβάλλονται το αργότερο 20 ημέρες πριν την εκάστοτε καταληκτική ημερομηνία υποβολής, προκειμένου να παρασχεθούν έγκαιρα οι αντίστοιχες απαντήσεις και συγκεκριμένα έως και 7 ημέρες πριν την αντίστοιχη καταληκτική ημερομηνία.

Κανένας δυνητικός Τελικός Αποδέκτης δεν μπορεί σε οποιαδήποτε περίπτωση να επικαλεσθεί προφορικές απαντήσεις εκ μέρους του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

5. Αξιολόγηση και Έγκριση Προτάσεων

5.1. Όργανα Αξιολόγησης

5.1.1. Γνωμοδοτική Επιτροπή της Δράσης

Για τη διενέργεια της διαδικασίας αξιολόγησης συστήνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης (Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου εξουσιοδοτημένου για το σκοπό αυτό οργάνου), **Γνωμοδοτική Επιτροπή** η οποία **εισηγείται** τεκμηριωμένα στο **προαναφερθέν όργανο** την τελική κατάταξη των προτάσεων και τον κατάλογο των έργων που δύνανται να χρηματοδοτηθούν.

Επιπλέον, η Γνωμοδοτική Επιτροπή αναλαμβάνει αντίστοιχη **εισηγητική** αρμοδιότητα για,

- την αποδοχή των προτάσεων που πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια συμμετοχής στην κυρίως αξιολόγηση,
- την διενέργεια της διαδικασίας ελέγχου των αιτήσεων επανεξέτασης.
- την πρόταση έκδοσης οριζόντιων κατευθυντήριων οδηγιών που εξειδικεύουν και παρέχουν ειδικότερη ερμηνεία των οδηγιών της Δράσης.
- την αξιολόγηση και έγκριση τυχόν τροποποιήσεων των ήδη συναφθεισών συμβάσεων,
- την έκδοση απόφασης οριστικής αποδοχής του εκάστοτε έργου που υλοποιήθηκε και χρηματοδοτήθηκε από τη Δράση.

Η σύνθεση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής έχει ως εξής:

- Τρία (3) μέλη με αντίστοιχους αναπληρωτές, ορίζονται απευθείας από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης.
- Δύο (2) μέλη με αντίστοιχο αναπληρωτή, ορίζονται μετά από πρόταση του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων.

Τα μέλη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής θα πρέπει να υπογράψουν δήλωση περί εμπιστευτικότητας, ανεξαρτησίας και μη σύγκρουσης της ιδιότητάς τους με τυχόν συμφέροντα επιχειρήσεων, των οποίων τις προτάσεις ενδέχεται να κληθούν να αξιολογήσουν.

Τα αποτελέσματα των εργασιών της Γνωμοδοτικής Επιτροπής συντάσσονται σε πρακτικά τα οποία επικυρώνονται, μέσω κατάλληλης απόφασης, από το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, προκειμένου να έχουν ισχύ εφαρμογής.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή δύναται να υποστηρίζεται στο έργο της από **Τεχνική Γραμματεία**, η οποία αποτελείται από εξειδικευμένα επιστημονικά στελέχη και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη

γνώση και εμπειρία στα επιμέρους θεματικά αντικείμενα της Δράσης, στην υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων τεχνολογικού χαρακτήρα και στην χρηματοοικονομική ανάλυση.

5.1.2. *Ομάδα Ελέγχου Δικαιολογητικών*

Η ομάδα ελέγχου δικαιολογητικών έχει ως ρόλο την ενδελεχή εξέταση και τον έλεγχο εμπρόθεσμης υποβολής, πληρότητας και ορθότητας των αιτήσεων που έχουν κατατεθεί σε κάθε κύκλο υποβολής-αξιολόγησης, σύμφωνα με τα ελάχιστα κριτήρια αποδοχής που αναλύονται σε επόμενη παράγραφο.

Η ομάδα ελέγχου δικαιολογητικών δεν προβαίνει στην αναλυτική αξιολόγηση και βαθμολόγηση των προτάσεων, ωστόσο εισηγείται την αποδοχή ή την απόρριψη των προτάσεων βάσει των στοιχείων που έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά ή έχουν αποσταλεί στον έντυπο φάκελο της αίτησης. Περαιτέρω, η ομάδα δύναται να ζητήσει τη συμπλήρωση των δικαιολογητικών, βάσει των αναγραφόμενων στην παρ. 4.2.4.

Μετά το σχετικό έλεγχο, τα μέλη της ομάδας συντάσσουν τεκμηριωμένες εισηγήσεις ανά υποβληθείσα πρόταση προς τη Γνωμοδοτική Επιτροπή, προκειμένου αυτή να προβεί στην τελική της κρίση.

Τα μέλη της ομάδας ελέγχου δικαιολογητικών ορίζονται από το εξουσιοδοτημένο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

Είναι δυνατό οι εργασίες της ομάδας ελέγχου δικαιολογητικών να ανατεθούν, μέσω της προβλεπόμενης από τον κανονισμό προμηθειών διαδικασίας, σε εξωτερικό ανάδοχο (νομικό πρόσωπο) που έχει τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για την επιτυχή παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών. Στην περίπτωση αυτή όλοι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία αξιολόγησης (νομικά πρόσωπα, μέλη ομάδας έργου) δε θα πρέπει να έχουν καμία εμπλοκή με τις υποβαλλόμενες προτάσεις, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι επιχορήγησης, είτε ως σύμβουλοι/ προμηθευτές υπηρεσιών και λύσεων προτάσεων τρίτων.

5.1.3. *Ομάδα Αξιολόγησης*

Το κυρίως μέρος της αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων και η βαθμολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται από ομάδες αξιολόγησης, στις οποίες συμμετέχουν ειδικοί εμπειρογνώμονες με γνωστικό αντικείμενο συναφές ως προς τις θεματικές περιοχές και τον τύπο των επενδύσεων.

Οι ομάδες αξιολόγησης, που σκοπό θα έχουν την ενδελεχή εξέταση και αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων που έχουν προωθηθεί στη διαδικασία αξιολόγησης, θα έχουν **3 μέλη έκαστη**, ένα από τα οποία θα κατέχει το ρόλο του **Συντονιστή** της Ομάδας. Επίσης, σε κάθε ομάδα θα συμμετέχουν μέλη που καλύπτουν συνδυαστικά τα ακόλουθα γνωστικά πεδία:

- Γενικότερη γνώση του θεματικού τομέα της πρότασης (θεματική ή και γεωγραφική αγορά, επιχειρησιακά χαρακτηριστικά κλπ.)
- Εξειδικευμένη γνώση/ κατανόηση των συναφών τεχνολογιών που πραγματεύεται η πρόταση.
- Εμπειρία χρηματοοικονομικής αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων και αναλύσεων βιωσιμότητας.

Ειδικά για τις προτάσεις που δηλώνονται ως εξωστρεφείς, η αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιείται από αξιολογητές του εξωτερικού (βλ. και σχετικό κριτήριο αξιολόγησης).

Κάθε Ομάδα Αξιολόγησης δύναται να εξετάσει μία ή περισσότερες προτάσεις.

Η ανάθεση της αξιολόγησης συγκεκριμένων προτάσεων σε συγκεκριμένους αξιολογητές καθορίζεται καταρχήν με βάση την απαίτηση κάλυψης των αναγκών για την εξέταση κάθε πρότασης γνώσεων και δεξιοτήτων. Μεταξύ των προτάσεων της ίδιας θεματικής ενότητας, η κατανομή σε αξιολογητές γίνεται με τυχαίο τρόπο. Κανένα εμπλεκόμενο μέρος δε γνωρίζει εκ των προτέρων τους αξιολογητές που θα αναλάβουν την αξιολόγηση κάθε πρότασης.

Οι Ομάδες Αξιολόγησης θα συνεπικουρούν την Γνωμοδοτική Επιτροπή καθ' όλη την διάρκεια και τις φάσεις της διαδικασίας αξιολόγησης, η οποία και θα συντονίζει και θα καθοδηγεί το έργο τους.

Όλα τα μέλη των Ομάδων Αξιολόγησης θα κληθούν να υπογράψουν δήλωση εμπιστευτικότητας, ανεξαρτησίας και μη σύγκρουσης της ιδιότητας τους ως αξιολογητές με τυχόν συμφέροντα των επιχειρήσεων, των οποίων τις προσφορές ενδέχεται να κληθούν να αξιολογήσουν. Οι αξιολογητές που θα οριστούν φέρουν αποκλειστικά την ευθύνη τήρησης της δήλωσης που υπογράφουν και υποχρεούνται να αρνηθούν να αξιολογήσουν πρόταση που θα τους κληρωθεί εφόσον διαπιστώσουν ότι αντίκειται στην δήλωση που υπογράφουν.

Οι αξιολογητές ορίζονται από το εξουσιοδοτημένο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

Είναι δυνατό οι εργασίες αξιολόγησης να ανατεθούν, μέσω της προβλεπόμενης από τον κανονισμό προμηθειών διαδικασίας, σε εξωτερικό ανάδοχο (νομικό πρόσωπο) που έχει τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για την επιτυχή παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών. Στην περίπτωση αυτή όλοι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία αξιολόγησης (νομικά πρόσωπα, μέλη ομάδας έργου) δε θα πρέπει να έχουν καμία εμπλοκή με τις υποβαλλόμενες προτάσεις, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι επιχορήγησης, είτε ως σύμβουλοι/ προμηθευτές υπηρεσιών και λύσεων προτάσεων τρίτων.

5.2. Περιγραφή Διαδικασίας Αξιολόγησης

5.2.1. Στάδιο Α: Έλεγχος παραδεκτού και δικαιολογητικών συμμετοχής

Κατά το Α' Στάδιο της αξιολόγησης εξετάζονται βάσει τυποποιημένης διαδικασίας από την ομάδα ελέγχου δικαιολογητικών τα ελάχιστα κριτήρια αποδοχής της κάθε πρότασης, όπως αυτά αναλύονται στην παράγραφο 5.3.

Σε περίπτωση που εντοπιστούν περιπτώσεις όπου απαιτείται η προσκόμιση πρόσθετων/ συμπληρωματικών στοιχείων για την τεκμηρίωση των προϋποθέσεων συμμετοχής, αυτά δύναται να ζητούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.2.4.

Τα μέλη της ομάδας ελέγχου δικαιολογητικών συντάσσουν τυποποιημένη εισήγηση αποδοχής ή απόρριψης κάθε ελεγχόμενης πρότασης, η οποία προωθείται στη Γνωμοδοτική Επιτροπή της Δράσης.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή αφού εξετάσει τις επιμέρους εισηγήσεις συντάσσει πρακτικά με πίνακες που περιλαμβάνουν τις προς απόρριψη προτάσεις, τις οποίες διαβιβάζει στο αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης προς επικύρωση.

Αναφορικά με τις θετικά αξιολογημένες κατά το στάδιο αυτό προτάσεις, η Γνωμοδοτική Επιτροπή αφού εξετάσει τις επιμέρους εισηγήσεις, συντάσσει τα αντίστοιχα πρακτικά και διαβιβάζει απευθείας τις προτάσεις προς περαιτέρω αξιολόγηση από την ομάδα αξιολόγησης.

5.2.2. Στάδιο Β: Αξιολόγηση Επιχειρηματικού Σχεδίου

Κάθε πρόταση ανατίθεται προς αξιολόγηση σε τριμελή ομάδα αξιολογητών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5.1.3.

Οι Ομάδες Αξιολόγησης καλούνται να ελέγξουν αναλυτικά τα υποβληθέντα επιχειρηματικά σχέδια, τόσο σχετικά με την τήρηση των απαιτήσεων που σχετίζονται με το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (π.χ. συμμόρφωση με ελάχιστες προϋποθέσεις, με ανώτατα-κατώτατα όρια δαπανών κλπ) και αναφέρονται στον παρόντα Οδηγό, όσο και αναφορικά με την ουσία του έργου και των προτεινόμενων επενδύσεων σε σχέση με το αντικείμενο και το πνεύμα της Δράσης. Οι επιμέρους έλεγχοι περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:

- Τμήματα της προτεινόμενης επένδυσης που δεν καλύπτουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις – προδιαγραφές εξαιρούνται από τη συνολική πρόταση και δεν βαθμολογούνται (το αντίστοιχο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο θεωρείται μη επιλέξιμο και δεν λαμβάνεται περαιτέρω υπόψη).
- Δαπάνες για τις οποίες προκύπτει ότι έχουν καταχωρηθεί σε λάθος κατηγορία, μεταφέρονται στην σωστή.
- Δαπάνες που υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια των αντίστοιχων κατηγοριών περικόπτονται κατάλληλα.
- Επιπλέον, είναι δυνατή η αναμόρφωση επιμέρους δαπανών, που αν και δεν υπερβαίνουν σαφώς τα επιτρεπόμενα όρια, κρίνονται μη ρεαλιστικές.
- Ειδικά στην περίπτωση υπέρβασης των επιτρεπόμενων ορίων δαπανών μετά από περικοπή συγκεκριμένου τμήματος της επένδυσης (όπως αναφέρθηκε παραπάνω), η Ομάδα Αξιολόγησης θα δύναται να προχωρά σε συνολική ανασκόπηση του φυσικού-οικονομικού αντικειμένου για να καταλήξει σε μία οριστική πρόταση, συμβατή με τα επιμέρους όρια δαπανών και τους κανόνες επιλεξιμότητας φυσικού αντικειμένου.

Μετά την ολοκλήρωση του συνολικού ελέγχου του επιχειρηματικού σχεδίου πραγματοποιείται η βαθμολόγηση αυτού. Συγκεκριμένα:

- Η εκάστοτε πρόταση βαθμολογείται ανά κριτήριο, σύμφωνα με τον Πίνακα Κριτηρίων Αξιολόγησης που αναφέρονται στην παράγραφο 5.4 του παρόντος Οδηγού.
- Κάθε κριτήριο εκτιμάται ως προς τα επιμέρους χαρακτηριστικά του, σύμφωνα με την εξειδίκευση και τις επιμέρους οδηγίες της σχετικής παραγράφου.

- Κάθε κριτήριο λαμβάνει μία ενιαία βαθμολογία, σύμφωνα με την κλίμακα βαθμολόγησης της παραγράφου 5.5 του παρόντος Οδηγού.
- Η συνολική βαθμολογία εξάγεται από τη σύνθεση των σταθμισμένων βαθμολογιών ανά κριτήριο, σύμφωνα με τον τύπο που αναφέρεται στην παράγραφο 5.5 του παρόντος Οδηγού.

Για κάθε πρόταση, η αντίστοιχη Ομάδα Αξιολόγησης συντάσσει μία εισήγηση προς την Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία αποτυπώνει το αποτέλεσμα της παραπάνω διαδικασίας ενσωματώνοντας τις όποιες παρατηρήσεις της Ομάδας και την τελική της κρίση.

5.2.3. Στάδιο Β: Γνωμοδότηση

Οι Ομάδες Αξιολόγησης παρουσιάζουν στην Γνωμοδοτική Επιτροπή τα αποτελέσματα των ελέγχων επί των επιχειρηματικών σχεδίων και την συνολική βαθμολογία που έχουν αποδώσει σε αυτά.

Η τελική βαθμολογία εκάστου επιχειρηματικού σχεδίου επικυρώνεται από την Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία λαμβάνει υπόψη της τις αξιολογήσεις, παρατηρήσεις και εισηγήσεις των Ομάδων Αξιολόγησης.

Τα αποτελέσματα των εργασιών της Γνωμοδοτικής Επιτροπής αναφορικά με το στάδιο Αξιολόγησης των Επιχειρηματικών Σχεδίων των προτάσεων της Δράσης συντάσσονται σε πρακτικά.

5.2.4. Στάδιο Δ: Τελική κατάταξη προτάσεων

Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, η Γνωμοδοτική Επιτροπή σε κοινή συνεδρίαση των μελών της προβαίνει στην τελική κατάταξη των προτάσεων.

Αρχικά συντάσσεται ο Πίνακας των προτεινόμενων **προς απόρριψη** προτάσεων. Στις προτάσεις προς απόρριψη περιλαμβάνονται όσες:

- σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και τελικής γνωμοδότησης, κρίνονται μη συμβατές με τις απαιτήσεις της Δράσης ή περιλαμβάνουν μη επιλέξιμο φυσικό / οικονομικό αντικείμενο,
- συγκεντρώνουν τελική βαθμολογία χαμηλότερη των ελάχιστων βαθμολογικών κατωφλιών, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 5.5.4.

Στη συνέχεια διαμορφώνεται η τελική κατάταξη των προτάσεων που αξιολογήθηκαν θετικά και δύναται να χρηματοδοτηθούν.

Συγκεκριμένα, συντάσσεται πίνακας προτάσεων με τελικούς προτεινόμενους προϋπολογισμούς και τελικές βαθμολογίες, **ταξινομημένος με φθίνουσα βαθμολογική σειρά ανά ΕΠ/ΠΕΠ** και προτείνεται προς ένταξη στη Δράση το σύνολο των προτάσεων, για το οποίο επαρκεί ο διατιθέμενος για το συγκεκριμένο κύκλο προϋπολογισμός με βάση τη σειρά βαθμολογίας.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας μεταξύ δύο ή περισσότερων προτάσεων, αυτές κατατάσσονται σε φθίνουσα βαθμολογική σειρά με βάση το βαθμό που έχει λάβει καθεμία στα κριτήρια K3, K4, K2, K5 με την παραπάνω σειρά προτεραιότητας (εξετάζεται το πρώτο κατά σειρά και αν υπάρχει ισοβαθμία, το κάθε επόμενο στη σειρά).

Ειδικότερα σε σχέση με την ενιαία λίστα των χρηματοδοτούμενων περιφερειών από το ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση πραγματοποιείται επιπλέον ο ακόλουθος έλεγχος: Εάν στις προτεινόμενες προς χρηματοδότηση προτάσεις περιλαμβάνουν και προτάσεις της κατηγορίας I (επενδυτικά σχέδια σημαντικού εύρους) που υπερβαίνουν σε προϋπολογισμό το 70% του συνόλου της προβλεπόμενης Δημόσιας Δαπάνης για το συγκεκριμένο κύκλο, τότε γίνεται αφαίρεση των προτάσεων αυτών με ανάστροφη βαθμολογική σειρά, έως ότου αρθεί η εν λόγω υπέρβαση.

5.2.5. Επιλαχούσες Προτάσεις

Προτάσεις που αξιολογήθηκαν θετικά, αλλά δεν έτυχαν χρηματοδότησης λόγω μη επάρκειας του διατιθέμενου προϋπολογισμού της Δράσης και της κατανομής αυτού ανά ΕΠ/ΠΕΠ, κατατάσσονται στην ειδική κατηγορία «Επιλαχουσών Προτάσεων» και δύνανται να τύχουν χρηματοδότησης με νεότερες Αποφάσεις Ένταξης, σε περίπτωση εξεύρεσης των σχετικών κονδυλίων.

Η κατάταξη με τις επιλαχούσες προτάσεις πραγματοποιείται κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας, η οποία είναι και η μοναδική σειρά με την οποία μπορεί να γίνει δυνατή η χρηματοδότηση των επιλαχουσών προτάσεων.

Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης δύναται να αυξήσει τον προϋπολογισμό του συγκεκριμένου κύκλου, για συγκεκριμένες περιφέρειες σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.1.

Επίσης, δύναται να εξετασθεί η ανακατανομή της δημόσιας χρηματοδότησης ανά περιφέρεια, κατόπιν σχετικών εισηγήσεων της ΕΥΔ ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση και του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

5.2.6. Ανακοίνωση Αποτελεσμάτων

Οι λίστες των Εγκεκριμένων, Επιλαχουσών και Απορριφθεισών Αιτήσεων μαζί με τα πρακτικά της Γνωμοδοτικής Επιτροπής διαβιβάζονται στο αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, το οποίο εκδίδει τις σχετικές αποφάσεις.

Οι σχετικές αποφάσεις τελούν υπό την διαλυτική αίρεση της μη έγκρισή τους σε περίπτωση που δεν τεκμηριωθεί η προσκόμιση της έγκρισης χορήγησης χρηματοδότησης από χρηματοδοτούσα τράπεζα ή χρηματοδοτικό οργανισμό για την κάλυψη του υπολειπομένου ποσού του επενδυτικού σχεδίου της **ιδιωτικής συμμετοχής**.

Μετά από κάθε κύκλο έκδοσης των παραπάνω αποφάσεων, δημοσιεύονται Πίνακες Εγκεκριμένων, Επιλαχουσών και Απορριφθεισών Αιτήσεων στο διαδικτυακό τόπο της Δράσης. Παράλληλα, κάθε δικαιούχος λαμβάνει εξατομικευμένη ενημέρωση, στην οποία συνοψίζονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης καθώς και το Φυσικό / οικονομικό αντικείμενο που τυχόν έγινε αποδεκτό.

Οι απορριφθείσες Επιχειρήσεις μπορούν είτε να υποβάλλουν αίτηση επανεξέτασης, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην επόμενη παράγραφο, είτε να υποβάλλουν εκ νέου αίτηση για ενίσχυση σε επόμενο κύκλο υποβολής, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον παρόντα Οδηγό.

Η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός τριμήνου από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων του αντίστοιχου κύκλου.

5.2.7. Διαδικασία επανεξέτασης προτάσεων

Κάθε επιχείρηση έχει το δικαίωμα υποβολής αίτησης επανεξέτασης εντός διαστήματος δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης των αποτελεσμάτων μέσω του δικτυακού τόπου της Δράσης, αποστέλλοντας σχετική επιστολή ή fax προς την εταιρεία Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.

Οι αιτήσεις, προκειμένου να εξεταστούν, θα πρέπει να τεκμηριώνουν εμπειριστατωμένα και πάντα βάσει των όρων της Δράσης τις αιτίες για τις οποίες ζητείται επαναξέταση. Οι αιτήσεις θα εξετάζονται από τη Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία θα αποφαινεται οριστικά εντός 20 ημερολογιακών ημερών, από τη λήξη του προβλεπόμενου διαστήματος υποβολής αιτήσεων επανεξέτασης.

Εάν από το δευτερογενή έλεγχο της Γνωμοδοτικής Επιτροπής κριθεί βάσιμη η αίτηση επανεξέτασης που υπεβλήθη, δύναται να ληφθούν κατάλληλες διορθωτικές ενέργειες.

Στην περίπτωση που οι διορθωτικές ενέργειες αφορούν σε αύξηση του προϋπολογισμού ή σε ένταξη αρχικά απορριφθείσας πρότασης και δεν υπάρχουν προς στιγμήν διαθέσιμα κονδύλια, οι συγκεκριμένες προτάσεις κατατάσσονται στην λίστα «Επιλαχουσών Προτάσεων», σύμφωνα με τη βαθμολογία που έχουν λάβει.

5.3. Ελάχιστα κριτήρια αποδοχής πρότασης

Προκειμένου να αξιολογηθεί και να βαθμολογηθεί μία πρόταση θα πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης (για το συγκεκριμένο κύκλο αξιολόγησης).
- Εμπρόθεσμη παραλαβή του έντυπου φακέλου αίτησης και δικαιολογητικών συμμετοχής (για το συγκεκριμένο κύκλο αξιολόγησης).
- Υποβολή ολοκληρωμένου business plan, κάλυψη δηλαδή όλων των επιμέρους ενοτήτων του αντίστοιχου προτύπου.
- Υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών που προβλέπονται κατά τη φάση υποβολής.
- Τεκμηρίωση κάλυψης της **ιδιωτικής** συμμετοχής.

5.4. Κριτήρια Αξιολόγησης

5.4.1. Συγκεντρωτικός Πίνακας Κριτηρίων

Οι προτάσεις θα βαθμολογηθούν και θα καταταγούν με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

α/α	Ομάδα Κριτηρίων	Σχετική βαρύτητα	Κριτήριο		Σχετική βαρύτητα
1	K1 Ρεαλισμός και Πληρότητα Επιχειρηματικού Σχεδίου	30%	K.1.1	Γνώση και κατανόηση της αγοράς-στόχου	5%
2			K.1.2	Πληρότητα-σαφήνεια επιχειρηματικής ιδέας & στρατηγικής	10%
3			K.1.3	Πληρότητα μεθοδολογίας εφαρμογής επιχειρηματικού σχεδίου	5%
4			K.1.4	Ορθολογική κοστολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου	4%
5			K.1.5	Αξιολόγηση οικονομικής σκοπιμότητας και βιωσιμότητας	4%
6			K.1.6	Αξιολόγηση εμπροσθοβαρούς προϋπολογισμού	2%
7	K2 Υφιστάμενη Ωριμότητα της Επένδυσης	20%	K.2.1	Καταλληλότητα προφίλ και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα φορέα	8%
8			K.2.2	Ωριμότητα υπηρεσίας ή προϊόντος	6%
9			K.2.3	Ετοιμότητα εμπορικής αξιοποίησης της επένδυσης	6%
10	K3 Εξωστρέφεια	18%	K.3.1	Τεκμηρίωση και Επίπεδο εξωστρέφειας	8%
11			K.3.2	Ικανότητα υποστήριξης του εξωστρεφούς προσανατολισμού	10%
12	K4 Καινοτομία	17%	K.4.1	Αξιοποιούμενη βιομηχανική και πνευματική ιδιοκτησία	7%
13			K.4.2	Τεχνολογική καινοτομία των λύσεων	5%
14			K.4.3	Επιχειρησιακή καινοτομία των υπηρεσιών	5%
15	K5 Συμβολή στην απασχόληση	15%	K.5.1	Σχετική αύξηση της απασχόλησης	15%

5.4.2. Ανάλυση & εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης

Για τη βαθμολόγηση των επιμέρους κριτηρίων λαμβάνονται υπόψη η ακόλουθη ανάλυση και τα επιμέρους σημεία ελέγχου:

Ομάδα κριτηρίων Κ.1: **Ρεαλισμός και Πληρότητα Επιχειρηματικού Σχεδίου**

Η σχετική βαρύτητα της ομάδας Κ1 στη Συνολική Βαθμολογία είναι **30%**.

Τα επιμέρους κριτήρια που βαθμολογούνται και ο τρόπος αξιολόγησής τους έχει ως ακολούθως:

- **Κ.1.1. Γνώση και κατανόηση της αγοράς-στόχου (βαρύτητα 5%)**

Αξιολογείται η κατανόηση της αγοράς στην οποία εντάσσεται η επένδυση. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Έχει προσδιοριστεί σαφώς η αγορά – στόχος της νέας υπηρεσίας ή προϊόντος στην Ελλάδα και το εξωτερικό; Ενδιαφέρει τόσο η γενικότερη αγορά (business domain) όσο και η ειδικότερη/ εξειδικευμένη στην οποία στοχεύει το προϊόν/ υπηρεσία.
- Έχουν μελετηθεί οι ανάγκες της αγοράς – στόχου, που σχετίζονται αμέσως ή εμμέσως με την παρούσα επένδυση;
- Έχει αναλυθεί το δυναμικό της αγοράς σε όρους αγοραστικής δύναμης, δυνητικών δαπανών για τα επόμενα έτη κλπ. Έχουν προσδιοριστεί και αναλυθεί οι δυνητικοί πελάτες; Υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία για τις συγκεκριμένες θεματικές ή γεωγραφικές ενότητες στις οποίες εστιάζει η επένδυση; Εν γένει, υπάρχουν συγκεκριμένα ποσοτικά στοιχεία που καταδεικνύουν ωριμότητα και επαγγελματισμό στην προσέγγιση του επιχειρηματικού σχεδίου;
- Έχει αναλυθεί επαρκώς ο ανταγωνισμός (υφιστάμενος/δυνητικός); Είναι γνωστό τι προσφέρει και πώς καλύπτει μέχρι στιγμής την υφιστάμενη αγορά; Υπάρχει αντίστοιχη τεκμηρίωση και τυχόν ποσοτικά στοιχεία;

- **Κ.1.2. Πληρότητα-σαφήνεια επιχειρηματικής ιδέας & στρατηγικής (βαρύτητα 10%)**

Βασικός στόχος της Δράσης είναι να ενισχύσει επενδυτικά σχέδια με σαφή επιχειρηματικό και αναπτυξιακό προσανατολισμό. Τα σχέδια αυτά εμπεριέχουν μεν ενέργειες για τη δημιουργία νέων προϊόντων/υπηρεσιών (έρευνα, ανάπτυξη), αλλά κυρίως αξιοποιούν το αποτέλεσμα αυτών των ενεργειών για τη δημιουργία μίας βιώσιμης εμπορικής δραστηριότητας και την ανάπτυξη της πραγματικής οικονομίας. Υπό αυτό το πρίσμα, αξιολογείται η βασιμότητα και καθαρότητα της επιχειρηματικής ιδέας, καθώς και η ύπαρξη σαφούς «οδικού χάρτη» από τη βασική σύλληψη της ιδέας έως την ουσιαστική της εμπορική εκμετάλλευση και τη δημιουργία εσόδων. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Παρουσιάζεται και εξηγείται με σαφήνεια η επιχειρηματική ιδέα, καθώς και η συγκεκριμένη υπηρεσία ή προϊόν;
 - Παρουσιάζονται με σαφήνεια τα επιχειρησιακά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των σχεδιαζόμενων υπηρεσιών/ προϊόντων;
 - Εξηγείται πώς θα αντιμετωπίσει αποτελεσματικά και αποδοτικά συγκεκριμένες ανάγκες τις αγοράς – στόχου;
 - Υπάρχει σαφής στρατηγική για την τοποθέτηση του προϊόντος / υπηρεσίας στην αγορά και την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού, όπως έχει ήδη αναλυθεί;
 - Αναδεικνύονται συγκεκριμένα επιχειρησιακά, λειτουργικά ή τεχνικά χαρακτηριστικά που θα διαφοροποιήσουν την υπηρεσία / προϊόν και θα επιτρέψουν την επιτυχή διείσδυση στην αγορά;
 - Προβλέπεται μία ολοκληρωμένη στρατηγική marketing, συνεργασιών και πωλήσεων;
 - Αναλύεται επαρκώς το επιχειρηματικό μοντέλο (business model) που σχετίζεται με την λειτουργία και εμπορική διάθεση της υπηρεσίας;
 - Υπάρχει σαφής στρατηγική για την ανάπτυξη της επιχείρησης (αναφορικά με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα), την περαιτέρω εμπορική αξιοποίηση της αρχικής υπηρεσίας και την περαιτέρω χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της;
- **K.1.3. Πληρότητα μεθοδολογίας εφαρμογής επιχειρηματικού σχεδίου (βαρύτητα 5%)**

Αξιολογείται το σχέδιο Δράσης (action plan) και οι επιμέρους ενέργειες που θα επιτρέψουν την υλοποίηση της επιχειρηματικής ιδέας και εξετάζεται η συνάφεια/ καταλληλότητα των επιμέρους ενεργειών με τους στόχους του επιχειρηματικού σχεδίου. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

1) Αναφορικά με τη Φάση Α

- Με βάση την υφιστάμενη κατάσταση (υφιστάμενος βαθμός ωριμότητας, προηγούμενες ενέργειες κλπ.), εντοπίζονται επακριβώς οι περιοχές στις οποίες θα απαιτηθεί έρευνα και οι περιοχές στις οποίες θα απαιτηθεί ανάπτυξη;
- Αναλύονται επακριβώς οι ενέργειες έρευνας/ ανάπτυξης και οι αναμενόμενες εκροές τους (προσδοκώμενα αποτελέσματα);
- Υπάρχει γνώση του επιπέδου της έρευνας και ανάπτυξης στο συγκεκριμένο τομέα διεθνώς και κυρίως στο τι συνιστά το "state of the art";
- Τεκμηριώνεται η ποιότητα και καταλληλότητα της προτεινόμενης επιστημονικής μεθοδολογίας στις ενέργειες έρευνας και ανάπτυξης;

2) Αναφορικά με τη Φάση Β

- Με βάση την υφιστάμενη κατάσταση (υφιστάμενος βαθμός ωριμότητας, προηγούμενες ενέργειες, υπάρχουσες υποδομές κλπ.), εντοπίζονται επακριβώς οι περιοχές στις οποίες θα απαιτηθούν εξαρχής ή συμπληρωματικές επενδύσεις και οι τομείς λειτουργίας που χρήζουν υποστήριξης για την επιχειρηματική ανάπτυξη και εμπορική διάθεση των προϊόντων/ υπηρεσιών;
- Αναλύονται επακριβώς οι αναγκαίες επενδύσεις σε παραγωγικές υποδομές και τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα και συνάφεια με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και προϊόντα;
- Περιγράφονται με σαφήνεια οι ενέργειες προετοιμασίας που θα απαιτηθούν για την οριστική εμπορική διάθεση των προϊόντων ή υπηρεσιών στην αγορά; Προβλέπονται συγκεκριμένες ενέργειες πιλοτικού ή δοκιμαστικού χαρακτήρα;
- Προβλέπονται συγκεκριμένες ενέργειες επιχειρηματικής δικτύωσης που θα υποστηρίξουν την εμπορική ανάπτυξη της δραστηριότητας στις αγορές-στόχο; Πώς καλύπτονται οι ανάγκες για την εύρυθμη λειτουργία της επιχείρησης, για την ανάπτυξη των πωλήσεων, την ενεργή προώθηση των προϊόντων/ υπηρεσιών κλπ.;

3) Αναφορικά και με τις δύο Φάσεις

- Υπάρχει σύνδεση των επιμέρους ενεργειών στο πλαίσιο ενός συνολικού και συνεκτικού σχεδιασμού; Προβλέπεται ένα συνολικό work breakdown structure με κατά προσέγγιση εκτίμηση της απαιτούμενης προσπάθειας, των μέσων και των πόρων που θα απαιτηθούν;
- Προβλέπονται σαφή παραδοτέα/ εκροές ανά πακέτο εργασίας και κάποια βασικά κριτήρια/ όρια αποδοχής τους;
- Παρατίθεται ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των ενεργειών;
- Υπάρχει πρόβλεψη τυχόν ενεργειών (εφόσον απαιτείται) οι οποίες δεν καλύπτονται από τη δημόσια χρηματοδότηση, αλλά κρίνονται απαραίτητες για την επιτυχή ολοκλήρωση του επιχειρηματικού σχεδίου και εντάσσονται στο action plan;

• **K.1.4. Ορθολογική Κοστολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου (βαρύτητα 4%)**

Αξιολογείται η τεκμηρίωση, ανάλυση και δικαιολόγηση του δαπανών για τις οποίες ζητείται δημόσια επιχορήγηση. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Υπάρχει πλήρης ανάλυση των επιμέρους δαπανών;
- Σχετίζονται οι δαπάνες με συγκεκριμένα τμήματα του υλοποιούμενου Φυσικού Αντικειμένου;
- Εξηγείται – συνδέεται η αναγκαιότητα πραγματοποίησης των συγκεκριμένων αναγκών με την επιτυχή υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου;
- Υπάρχουν συγκεκριμένες προσφορές, έρευνες αγοράς ή άλλου τύπου τεκμηρίωση που συμβάλλει στην επεξήγηση/ αιτιολόγηση του ευλόγου των δαπανών;

- Από τη συνολική αποτίμηση της κοστολόγησης, είναι κατά γενική εκτίμηση οι συγκεκριμένες δαπάνες εύλογες και ανάλογες του επιδιωκόμενου σκοπού και του αντικειμένου που θα υλοποιηθεί;
- **K.1.5. Αξιολόγηση οικονομικής σκοπιμότητας και βιωσιμότητας (βαρύτητα 4%)**
 - Περιλαμβάνεται στο επιχειρηματικό σχέδιο ένα αναλυτικό feasibility study;
 - Παρατίθενται οικονομικά στοιχεία για τις επενδύσεις (CAPEX), τα λειτουργικά κόστη (OPEX) και τα αναμενόμενα έσοδα και οι λοιπές πηγές χρηματοδότησης (δημόσια επιχορήγηση, ιδιωτική συμμετοχή, δανεισμός, περαιτέρω χρηματοδότηση από μετόχους ή τρίτα μέρη) για μία μεσοπρόθεσμη περίοδο;
 - Γίνεται διασύνδεση αιτιολόγηση των συγκεκριμένων οικονομικών στοιχείων με τα ποσοτικά μεγέθη του επιχειρηματικού σχεδίου (π.χ. δυναμικό αγοράς, αναμενόμενες πωλήσεις, αριθμός προσωπικού κλπ.).
 - Κρίνονται ρεαλιστικές οι παραδοχές της μελέτης οικονομικής σκοπιμότητας;
 - Εξάγονται συγκεκριμένοι χρηματοοικονομικοί δείκτες και τεκμηριώνεται μεσομακροπρόθεσμα η βιωσιμότητα της επένδυσης;
- **K.1.6. Αξιολόγηση εμπροσθοβαρούς προϋπολογισμού (βαρύτητα 2%)**
 - Αξιολογείται η δημιουργία δπανών εντός των δύο πρώτων εξαμήνων του έργου σε ποσοστό άνω του 50% του προϋπολογισμού

Ομάδα κριτηρίων Κ.2: **Υφιστάμενη Ωριμότητα της Επένδυσης**

Η σχετική βαρύτητα της ομάδας Κ2 στη Συνολική Βαθμολογία είναι **20%**.

Τα επιμέρους κριτήρια που βαθμολογούνται και ο τρόπος αξιολόγησής τους έχει ως ακολούθως:

- **K.2.1. Καταλληλότητα προφίλ και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα φορέα (βαρύτητα 8%)**

Αξιολογείται η υφιστάμενη εμπειρία, γνώση και η προηγούμενη εμπλοκή της επιχείρησης, των συνεργατών, εταιρών και των φυσικών προσώπων που συμμετέχουν στο επενδυτικό σχέδιο με το συγκεκριμένο τομέα δραστηριότητας τη σχετική αγορά και τις σχετικές τεχνολογίες.

Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Προηγούμενη εμπειρία των εμπλεκόμενων¹⁴ μερών στα συναφή επιχειρηματικά πεδία (θεματικά, γεωγραφικά κλπ.).

¹⁴ Εμπλεκόμενοι: Κυρίως ο φορέας υποβολής της πρότασης ή οι φορείς σε περίπτωση σύμπραξης, οι εταίροι των νομικών προσώπων, το προσωπικό και κυρίως η ομάδα του έργου, οι συνεργάτες που συμμετέχουν στην υλοποίηση τμημάτων της επένδυσης κλπ. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τεκμηριώνεται η πραγματική συμμετοχή των εμπλεκόμενων στο υπό

- Η επιστημονική/ τεχνική γνώση των εμπλεκόμενων φορέων στα συναφή πεδία και η δυνατότητα ανταπόκρισης στις τεχνικές συνιστώσες της έρευνας και ανάπτυξης.
- Η αξιολόγηση του προφίλ των εμπλεκόμενων μερών ως προς τη δυνατότητα να ανταπεξέλθουν επιτυχώς στις επιμέρους πτυχές της εφαρμογής του επιχειρηματικού σχεδίου πέραν της καθαυτής ανάπτυξης (διοίκηση, οικονομική διαχείριση, marketing, πωλήσεις κλπ.).
- Η πιθανή συμπληρωματικότητα των εμπλεκόμενων μερών για να καλυφθούν όλες οι απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες.
- Επιπλέον, υπάρχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των εμπλεκόμενων μερών θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ότι προσδίδουν στοιχεία διαφοροποίησης και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στην εφαρμογή του επιχειρηματικού σχεδίου;

• **Κ.2.2. Ωριμότητα υπηρεσίας ή προϊόντος (βαρύτητα 6%)**

Αξιολογείται η υφιστάμενη ωριμότητα της επένδυσης μέσω προηγούμενων ενεργειών έρευνας, ανάπτυξης και διάθεσης συναφών προϊόντων/ υπηρεσιών, καθώς και μέσω του βαθμού ωρίμανσης του προτεινόμενου προϊόντος ή υπηρεσίας. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Έχουν προηγηθεί προηγούμενες προσπάθειες έρευνας και ανάπτυξης που έχουν αποδώσει συγκεκριμένα αποτελέσματα και μπορούν να αξιοποιηθούν ως σημείο εκκίνησης ή ως χρήσιμο υλικό αναφοράς για την έρευνα και την ανάπτυξη που αφορά στο παρόν επιχειρηματικό σχέδιο¹⁵;
- Έχουν υπάρξει κατά το παρελθόν αντίστοιχες πρωτοβουλίες στον ίδιο ή όμορο επιχειρηματικό τομέα που οδήγησαν στην ανάπτυξη ή και διάθεση συναφών προϊόντων/ υπηρεσιών ή μπορούν να συνεισφέρουν πολύτιμες εμπειρίες στο παρόν επιχειρηματικό σχέδιο;
- Υπάρχουν ήδη τμήματα του προτεινόμενου προϊόντος ή υπηρεσίας που έχουν αναπτυχθεί σε προγενέστερο χρόνο και μπορούν να επιδειχθούν¹⁶;
- Έχει προχωρήσει ο σχεδιασμός της προτεινόμενης νέας υπηρεσίας/ προϊόντος σε βαθμό που είναι δυνατή η επίδειξη ενός μη λειτουργικού πρωτοτύπου; Μπορεί να πραγματοποιηθεί επίδειξη του τρόπου με τον οποίο θα λειτουργεί το προϊόν ή υπηρεσία;

• **Κ.2.3. Ετοιμότητα εμπορικής αξιοποίησης της επένδυσης (βαρύτητα 6%)**

υλοποίηση σχέδιο (υπό οποιαδήποτε μορφή) και να αποφεύγεται η μαζική συμπερίληψη βιογραφικών και προφίλ εταιριών που δε θα έχουν ουσιαστική εμπλοκή, απλώς για να αυξηθεί η βαθμολογία των σχετικών κριτηρίων.

¹⁵ Σημειώνεται ότι προηγούμενες ενέργειες έρευνας, ανάπτυξης κλπ. μπορούν να αξιοποιηθούν ως input, αλλά οι δαπάνες που θα ενταχθούν προς επιχορήγηση στο παρόν επιχειρηματικό σχέδιο αφορούν νέες ενέργειες που προγραμματίζεται να ξεκινήσουν μετά την υποβολή της σχετικής πρότασης.

¹⁶ Στην περίπτωση αυτή το επιχειρηματικό σχέδιο θα αφορά στην περαιτέρω έρευνα και ανάπτυξη για τη διάθεση ενός συνολικότερου ή διαφοροποιημένου προϊόντος/ υπηρεσίας. Οι ενισχυόμενες δαπάνες θα αφορούν σε κάθε περίπτωση στις νέες ενέργειες που δεν έχουν ακόμα ξεκινήσει.

Αξιολογείται η ετοιμότητα το φορέα να αξιοποιήσει εμπορικά το προτεινόμενο προϊόν/υπηρεσία. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Πόσο σαφείς και ρεαλιστικές είναι οι προοπτικές εμπορικής εκμετάλλευσης των νέων προϊόντων/ υπηρεσιών και πόσο πειστικές ενέργειες έχουν ήδη γίνει ή προτίθενται να γίνουν προς αυτή την κατεύθυνση;
- Υπάρχουν δηλώσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή άλλου τύπου συμφωνίες με δυνητικούς πελάτες ή συνεργάτες εγνωσμένου κύρους, που μπορούν να δώσουν περαιτέρω ώθηση στο επιχειρηματικό εγχείρημα;

Ομάδα κριτηρίων Κ.3: **Εξωστρέφεια**

Η σχετική βαρύτητα της ομάδας Κ3 στη Συνολική Βαθμολογία είναι **18%**.

Βαθμολογείται καταρχήν η κατηγοριοποίηση της επένδυσης ως εξωστρεφούς (στόχος η διεθνή αγορά) και σε περίπτωση θετικής απάντησης, η τεκμηρίωση της δυνατότητας του προϊόντος/υπηρεσίας και του φορέα να ανταποκριθεί σε αυτό το ρόλο.

Τα επιμέρους κριτήρια που βαθμολογούνται και ο τρόπος αξιολόγησής τους έχει ως ακολούθως:

• **Κ.3.1. Επίπεδο εξωστρέφειας (βαρύτητα 8%)**

Το συγκεκριμένο κριτήριο βαθμολογεί, ότι η συγκεκριμένη επένδυση έχει ως στόχο και τη διεθνή αγορά. Αξιολογείται το είδος και το εύρος των αγορών του εξωτερικού. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Συμπερίληψη στο επιχειρησιακό πλάνο συγκεκριμένων γεωγραφικών αγορών του εξωτερικού (βλ. και σχετικό κριτήριο αξιολόγησης Κ1.1).
- Ποιες είναι οι χώρες προτεραιότητας και ποια η δυναμική τους ως αγορές για το συγκεκριμένο προϊόν/ υπηρεσία (αριθμός χωρών, μέγεθος αγοράς, οικονομική ευρωστία κλπ.);
- Ποια η δυνατότητα του υπό ανάπτυξη προϊόντος/ υπηρεσίας να ανταποκριθεί στο διεθνή ανταγωνισμό και πιο συγκεκριμένα αναφορικά με τις συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές που δηλώνονται ως περιοχές προτεραιότητας;

Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποδοχή της δήλωσης της επένδυσης ως «εξωστρεφούς» είναι η σύνταξη του συνόλου της πρότασης στην Αγγλική γλώσσα εξαιρούνται δικαιολογητικά).

• **Κ.3.2. Ικανότητα υποστήριξης του εξωστρεφούς προσανατολισμού (βαρύτητα 10%)**

Αξιολογείται η δυνατότητα των συμμετεχόντων να απευθυνθούν στις συγκεκριμένες αγορές του εξωτερικού. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Υπάρχουν τεκμήρια ότι ο φορέας γνωρίζει τις σχετικές αγορές (ανάλυση χαρακτηριστικών και μεγεθών) και μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτές (ήδη υφιστάμενη παρουσία, διαμορφωμένες συνεργασίες κλπ.);
- Κατά πόσο υπάρχει ώριμο και οργανωμένο πλάνο επέκτασης στις συγκεκριμένες χώρες του εξωτερικού;
- Τεκμηριώνεται η επάρκεια των εταιρικών υποδομών, των διαθέσιμων πόρων και των υφιστάμενων συνεργασιών που θα είναι σε θέση να υποστηρίξουν τη διεθνή προώθηση και πώληση των νέων προϊόντων/ υπηρεσιών;
- Προβλέπονται συγκεκριμένες και δεσμευτικές ενέργειες κατά τη Φάση Β για τη διείσδυση του φορέα στις αγορές αυτές;

Η εξέταση των παραπάνω στοιχείων γίνονται σε απόλυτη συνάφεια και αναλογία με τις γεωγραφικές αγορές που έχουν δηλωθεί και έχουν αξιολογηθεί στο προηγούμενο κριτήριο¹⁷.

Ομάδα κριτηρίων Κ.4: **Καινοτομία**

Η σχετική βαρύτητα της ομάδας Κ4 στη Συνολική Βαθμολογία είναι **17%**.

Τα επιμέρους κριτήρια που βαθμολογούνται και ο τρόπος αξιολόγησής τους έχει ως ακολούθως:

- **Κ.4.1. Αξιοποιούμενη βιομηχανική και πνευματική ιδιοκτησία (βαρύτητα 7%)**

Αξιολογείται η ύπαρξη κατοχυρωμένων δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας που θα αξιοποιηθούν στην επένδυση. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Υπάρχουν -και σε πιο βαθμό/αριθμό- κατοχυρωμένες πατέντες και δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας τα οποία εμφανίζουν συνάφεια και θα αξιοποιηθούν στην προτεινόμενη υπηρεσία/ προϊόν;
- Υπάρχουν -και σε πιο βαθμό/αριθμό- κατοχυρωμένα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τα οποία εμφανίζουν συνάφεια και θα αξιοποιηθούν στην προτεινόμενη υπηρεσία/ προϊόν;
- Συμβάλει η ύπαρξη των παραπάνω στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος αναφορικά με το τελικό προϊόν/ υπηρεσία;

Σημειώνεται ότι

- τα παραπάνω αφορούν προϋφιστάμενα δικαιώματα και όχι τις ενέργειες απόκτησης νέων δικαιωμάτων ως πιθανό αποτέλεσμα της μελλοντικής ερευνητικής διαδικασίας.

¹⁷ Για παράδειγμα, η δήλωση περισσότερων και μεγαλύτερων αγορών αποφέρει μεγαλύτερη βαθμολογία στο κριτήριο Κ.3.1, αλλά αντίστοιχα απαιτείται σημαντικότερη υποδομή, πόροι κλπ. για να στηριχθεί αυτός ο στόχος και να ληφθεί υψηλότερη βαθμολογία στο κριτήριο Κ.3.2. Εν γένει, οι τιθέμενοι στόχοι και τα διαθέσιμα ή τα προς διάθεση μέσα θα πρέπει να αναδεικνύουν το ρεαλισμό της πρότασης, αλλιώς λαμβάνεται συνολικά χαμηλότερη βαθμολογία.

- τα σχετικά δικαιώματα μπορούν να ανήκουν στο φορέα (ή στους συμπράττοντες φορείς), σε κάποιο Φυσικό πρόσωπο που συμμετέχει στους ανωτέρω φορείς, είτε να έχουν παραχωρηθεί από τρίτα μέρη για να αξιοποιηθούν στην προτεινόμενη επένδυση.

- **K.4.2. Τεχνολογική καινοτομία των λύσεων (βαρύτητα 5%)**

Αξιολογείται η τεχνολογική καινοτομία των προτεινόμενων υπηρεσιών. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Εμπεριέχει η προτεινόμενη λύση τεχνολογίες που χαρακτηρίζονται ως καινοτόμες, συγκρινόμενες με τις τεχνολογικές εξελίξεις στο συγκεκριμένο θεματικό αντικείμενο σε παγκόσμιο επίπεδο;
- Υπάρχει ήδη τεχνογνωσία ή/και προϋφιστάμενη έρευνα/ ανάπτυξη που κρίνεται ως καινοτομική και στην οποία θα βασιστεί σε κάποιο βαθμό η ανάπτυξη του νέου προϊόντος/ υπηρεσίας;
- Διατυπώνεται με σαφήνεια και με πειστικότητα το τμήμα της λύσης (προϊόντος/ υπηρεσίας) που αποτελεί "state of the art", σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία και τα μέχρι στιγμής τεχνολογικά επιτεύγματα;

- **K.4.3. Επιχειρησιακή καινοτομία των υπηρεσιών (βαρύτητα 5%)**

Αξιολογείται η επιχειρησιακή καινοτομία που σχετίζεται με τις παρεχόμενες υπηρεσίες, τα μοντέλα συνεργασίας, διάθεσης των προϊόντων κλπ. Ειδικότερα εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Υιοθετεί το προτεινόμενο επιχειρηματικό μοντέλο βέλτιστες πρακτικές με βάση τη διεθνή εμπειρία;
- Εμπεριέχει το προτεινόμενο επιχειρηματικό μοντέλο αυθεντικές ιδέες που μπορούν να διαφοροποιήσουν το νέο προϊόν ή υπηρεσία;

Ομάδα κριτηρίων Κ.5: Συμβολή στην απασχόληση

Η σχετική βαρύτητα της ομάδας Κ3 στη Συνολική Βαθμολογία είναι **15%**.

Τα επιμέρους κριτήρια που βαθμολογούνται και ο τρόπος αξιολόγησής τους έχει ως ακολούθως:

- **K.5.1. Σχετική αύξηση της απασχόλησης (βαρύτητα 15%)**

Αξιολογείται ο ποσοτικός στόχος αύξησης της απασχόλησης στο πλαίσιο υλοποίησης της επένδυσης. Κριτήριο μέτρησης αποτελούν οι επιπλέον θέσεις εργασίας, αφού γίνει κανονικοποίηση με βάση το ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα λαμβάνεται υπόψη ο σχετικός δείκτης

[επιπλέον ισοδύναμες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης] / [τελικά εγκεκριμένη επιχορήγηση¹⁸]

Για τον υπολογισμό του δείκτη αύξησης θέσεων εργασίας,

- Αναφορικά με τις υπό σύσταση επιχειρήσεις:
 - Λαμβάνεται υπόψη ο τιθέμενος στόχος για το σύνολο των ισοδύναμων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά το τέλος της επένδυσης.
- Αναφορικά με τις υφιστάμενες επιχειρήσεις:
 - Λαμβάνεται υπόψη ο τιθέμενος στόχος για το σύνολο των ισοδύναμων θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά το τέλος της επένδυσης, αφού αφαιρεθούν οι υφιστάμενες ισοδύναμες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά τη χρονική στιγμή υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Για τον υπολογισμό του κριτηρίου λαμβάνονται υπόψη οι συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου που υπερβαίνουν τα 3 έτη. Δεν λαμβάνονται υπόψη οι συμβάσεις έργου, ελεύθερων επαγγελματιών, και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου μικρότερης διάρκειας από την προαναφερθείσα.

Δεδομένου ότι το συγκεκριμένο κριτήριο αξιολογείται **κατά δήλωση** του υποβάλλοντος φορέα και επιβεβαιώνεται μόνο κατά την **ολοκλήρωση** του επενδυτικού σχεδίου, τυχόν απόκλιση από τον αρχικό στόχο επιφέρει ανάλογη επίπτωση και στο ποσό της χορηγούμενης ενίσχυσης.

Πιο συγκεκριμένα,

- απόκλιση από τον αρχικό στόχο έως 20% δεν επιφέρει τροποποίηση του ποσού της τελικής επιχορήγησης,
- για μεγαλύτερη απόκλιση από τον αρχικό στόχο, κάθε ποσοστιαία μονάδα απόκλισης άνω του 20% επιφέρει μία ποσοστιαία μονάδα στο συνολικό μικτό ποσοστό επιχορήγησης, που θα παρακρατείται από την τελευταία πληρωμή,
- ανεξαρτήτως απόκλισης, η μείωση του μικτού ποσοστού επιχορήγησης δε δύναται να υπερβεί τις 20 ποσοστιαίες μονάδες (σε σύγκριση με το αναλογούν ποσοστό πριν την όποια παρακράτηση).

5.5. Τρόπος βαθμολόγησης

5.5.1. *Βαθμολόγηση κριτηρίων ομάδων K1 – K4*

Κάθε κριτήριο βαθμολογείται χωριστά και λαμβάνει μία ακέραια τιμή από 0 έως 3, δηλ.

$$B(K_{xy}) = [0 \text{ ή } 1 \text{ ή } 2 \text{ ή } 3].$$

¹⁸ η εγκεκριμένη Δημόσια Δαπάνη, όπως θα προκύψει μετά την αξιολόγηση και τον έλεγχο του Φυσικού & Οικονομικού αντικειμένου

Υψηλότερη βαθμολογία σημαίνει μεγαλύτερη/ πληρέστερη κάλυψη του συγκεκριμένου κριτηρίου.

Η ποιοτική αξιολόγηση κάθε κριτηρίου γίνεται ως εξής:

- Εξετάζονται τα επιμέρους στοιχεία που εξειδικεύουν το συγκεκριμένο κριτήριο αξιολόγησης, όπως έχουν αναλυθεί σε προηγούμενη παράγραφο.
- Με βάση το βαθμό κάλυψης των επιμέρους στοιχείων που συνθέτουν το κριτήριο αποδίδεται μία εκ των δυνατών τιμών.

Χαρακτηρισμός	Πιθανή επεξήγηση (βοηθητικό)	Βαθμολογία
ΜΗ ΑΠΟΔΕΚΤΟ	Δεν υπάρχει καθόλου κάλυψη των ζητούμενων. Υπάρχει παντελής έλλειψη τεκμηρίωσης των ισχυρισμών. Η προσέγγιση έχει ουσιώδεις ελλείψεις και δεν μπορεί να γίνει στο σύνολό της αποδεκτή.	0
ΟΡΙΑΚΑ ΕΠΑΡΚΕΣ – ΜΕ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ	Καλύπτονται κάποιες βασικές πτυχές, αλλά επίσης ένα μέρος των ζητούμενων δεν προσεγγίζεται επαρκώς. Δεν παρέχονται επαρκή στοιχεία για την αιτιολόγηση-απόδειξη των γενικών επιχειρημάτων που παρατίθενται. Υπάρχει γενική και αόριστη αιτιολόγηση. Παρατίθενται μεν επιχειρήματα τα οποία δεν κρίνονται πειστικά.	1
ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟ – ΑΠΟΔΕΚΤΟ	Τα περισσότερα στοιχεία αξιολόγησης του κριτηρίου καλύπτονται με επάρκεια. Δίνονται σαφείς απαντήσεις και στις περισσότερες περιπτώσεις παρατίθεται το ανάλογο τεκμηριωτικό υλικό.	2
ΠΟΛΥ ΚΑΛΟ – ΑΡΙΣΤΟ	Καλύπτονται πλήρως όλες ή σχεδόν όλες οι πτυχές του κριτηρίου και δίνονται επαρκή στοιχεία και τεκμηρίωση. Από τα στοιχεία και τη συνολική τεκμηρίωση αναδεικνύεται ο υψηλός βαθμός ποιότητας της πρότασης αναφορικά με το συγκεκριμένο κριτήριο. Η πρόταση είναι πλήρως συμβατή με τη φιλοσοφία της Δράσης αναφορικά με το συγκεκριμένο κριτήριο.	3

5.5.2. Βαθμολόγηση κριτηρίων ομάδας Κ5

Το κριτήριο βαθμολογείται με τιμή από 0 έως 3 με δύο δεκαδικούς αριθμούς ακρίβεια, με βάση τον ακόλουθο τύπο:

$$[\text{επιπλέον ισοδύναμες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης}] \times 150.000 / [\text{τελικά εγκεκριμένη επιχορήγηση σε ευρώ}]$$

Εφόσον η τιμή του παραπάνω τύπου είναι μεγαλύτερη του 3, θα λαμβάνεται πάντα υπόψη ως βαθμός η τιμή 3.

5.5.3. Υπολογισμός συνολικής βαθμολογίας

Για τον υπολογισμό της σταθμισμένης βαθμολογίας κάθε κριτηρίου πολλαπλασιάζεται ο απόλυτος βαθμός του με τη σχετική βαρύτητα (%) και το συντελεστή 100, δηλ.

$$\text{Σταθμισμένο } B(K_{xy}) = B(K_{xy}) \times \text{Βαρύτητα } \chi \times 100$$

Ο βαθμός κάθε ομάδας κριτηρίων αποτελεί το άθροισμα των σταθμισμένων βαθμολογιών των επιμέρους κριτηρίων της ομάδας, δηλ.

$$B(K_x) = \Sigma [\text{Σταθμισμένο } B(K_{xy})]$$

Ο συνολικός βαθμός της πρότασης αποτελεί το άθροισμα των βαθμολογιών των επιμέρους ομάδων κριτηρίων, δηλ.

$$B = \Sigma [B(K_x)]$$

Η τελική βαθμολογία μπορεί να κυμαίνεται από 0 έως 300 βαθμούς.

Η αποτύπωση των σταθμισμένων βαθμολογιών κάθε κριτηρίου, των βαθμολογιών των ομάδων κριτηρίων και της τελικής βαθμολογίας γίνεται σε ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων.

5.5.4. Ελάχιστα βαθμολογικά κατώφλια αποδοχής

Προτάσεις που λαμβάνουν **συνολική βαθμολογία** μικρότερη των **135 βαθμών** απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

Προτάσεις των οποίων η βαθμολογία της **ομάδας κριτηρίων K1** είναι μικρότερη των **50 βαθμών** απορρίπτονται ως απαράδεκτες.

6. Σύμφωνο Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης

6.1. Διαδικασία

Με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων και την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων επανεξέτασης, ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης καλεί κάθε δικαιούχο **του οποίου το υποβληθέν σχέδιο έχει εγκριθεί** προς χρηματοδότηση προκειμένου **να προσκομίσει εντός 30 ημερολογιακών ημερών δεσμευτικό έγγραφο έγκρισης χορήγησης δανειοδότησης από χρηματοδοτούσα τράπεζα ή χρηματοδοτικό οργανισμό για την κάλυψη του υπολειπομένου ποσοστού ίδιας συμμετοχής προκειμένου να συμμετάσχει στην διαδικασία υπογραφής του συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης. Σε περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία και δεν τεκμηριωθεί η κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής τότε με απόφαση του αρμοδίου οργάνου θα ενεργοποιείται η διαλυτική αίρεση της απόφασης ένταξης.**

Σε περίπτωση προσκόμισης της ανωτέρω έγκρισης χρηματοδότησης ο δικαιούχος καλείται να συμμετάσχει στην διαδικασία υπογραφής του συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης. Για τις περιπτώσεις όπου εκκρεμεί αίτημα επανεξέτασης, η κλήση προς υπογραφή πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της αντίστοιχης διαδικασίας επανεξέτασης.

Στην πρόσκληση για υπογραφή του συμφώνου συμπεριλαμβάνονται αναλυτική ενημέρωση για την διαδικασία, σχέδιο συμφώνου και οδηγίες συμπλήρωσης αυτού καθώς και χρονοδιάγραμμα υπογραφής. Επίσης, μέσω της πρόσκλησης ο δικαιούχος φορέας καλείται να προσκομίσει τα απαιτούμενα για την υπογραφή του συμφώνου δικαιολογητικά εντός οριζόμενου χρονικού διαστήματος από την κοινοποίηση αυτού. Ο δικαιούχος φορέας ενημερώνεται επίσης για τη συμμετοχή των Ταμείων στη χρηματοδότηση του σχεδίου και για τις ειδικότερες υποχρεώσεις που πρέπει να πληροί.

Η διαδικασία υπογραφής **του συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης** θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της έγγραφης πρόσκλησης. Ειδικότερα και για την περίπτωση που ο δικαιούχος φορέας είναι υπό σύσταση επιχείρηση και μόνο, η διαδικασία υπογραφής δύναται να παραταθεί έως και ένα (1) μήνα προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες σύστασης της νέας επιχείρησης.

Αν το ως άνω χρονικό διάστημα παρέλθει χωρίς να προσκομισθούν τα σχετικά δικαιολογητικά ή να έχει ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία ή αν για οποιοδήποτε άλλο λόγο που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης δεν υπογραφεί το σχετικό σύμφωνο με τον δικαιούχο φορέα, τότε με απόφαση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης η αντίστοιχη πρόταση αφαιρείται από τη λίστα των εγκεκριμένων προτάσεων, τοποθετείται στο αρχείο και ενημερώνεται ο φορέας.

Εάν με τον τρόπο αυτό αποδεσμευθούν επαρκείς πόροι δημόσιας δαπάνης που αντιστοιχούν στον υπό επεξεργασία κύκλο υποβολής και σε συνδυασμό με την πιθανή ύπαρξη επιλαχουσών προτάσεων, ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης προσκαλεί για συμμετοχή στη διαδικασία υπογραφής σύμβασης με σειρά προτεραιότητας τους δικαιούχους φορείς που συμπεριλαμβάνονται στη λίστα επιλαχουσών προτάσεων όπως αυτή έχει διαμορφωθεί από τη διαδικασία αξιολόγησης.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας και την υπογραφή του συμφώνου μεταξύ Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης και Δικαιούχου, το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης εισηγείται απ' ευθείας στον αρμόδιο υπουργό για την έκδοση των αποφάσεων ένταξης/ χρηματοδότησης τους από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ψηφιακή Σύγκλιση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση εκχώρησης αρμοδιοτήτων της εν λόγω Δράσης.

Οι ενεργοποίηση των όρων του κάθε συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης και ειδικότερα η δυνατότητα χρηματοδότησης της επένδυσης, τελεί υπό την προϋπόθεση έκδοσης της σχετικής απόφασης ένταξης στο ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση.

6.2. Δικαιολογητικά

6.2.1. Υφιστάμενες επιχειρήσεις

Στην περίπτωση επιχειρήσεων με τουλάχιστον μία κλεισμένη διαχειριστική χρήση, ζητείται η προσκόμιση των ακόλουθων δικαιολογητικών:

α/α	Δικαιολογητικά
1	Ισολογισμοί-αποτελέσματα χρήσης (για όσες επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν) για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις. Για τις επιχειρήσεις με λιγότερες χρήσεις η υποχρέωση υποβολής προσαρμόζεται αντίστοιχα. Σε περιπτώσεις υπερδωδεκάμηνης χρήσης καλό είναι να υπάρχει σε πίνακα και διαχωρισμός ανά έτος των στοιχείων του κύκλου εργασιών και των κερδών προ φόρων και αποσβέσεων με κατάθεση των σχετικών αθροιστικών ισοζυγίων. - Σε απλά αντίγραφα
2	Φορολογικές δηλώσεις και αναλυτικά στοιχεία φορολογίας Ε3, Ε5 (ανάλογα με τη μορφή της επιχείρησης), Φ01 (μόνο για τις Α.Ε) για τις τρεις τελευταίες κλεισμένες διαχειριστικές χρήσεις. Για τις επιχειρήσεις με λιγότερες κλεισμένες χρήσεις η υποχρέωση υποβολής προσαρμόζεται αντίστοιχα. Σε περιπτώσεις υπερδωδεκάμηνης χρήσης καλό είναι να υπάρχει σε πίνακα και διαχωρισμός ανά έτος των στοιχείων του κύκλου εργασιών και των κερδών προ φόρων και αποσβέσεων με κατάθεση των σχετικών αθροιστικών ισοζυγίων. - Σε απλά αντίγραφα
3	Έντυπα Ε7 (Απόδοση φόρου μισθωτών υπηρεσιών) για τις τρεις τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις. Για τις επιχειρήσεις με λιγότερες κλεισμένες χρήσεις η υποχρέωση υποβολής προσαρμόζεται αντίστοιχα. Στην περίπτωση όπου δεν έχει υποβληθεί το Ε7 για το πλέον πρόσφατο οικονομικό έτος υποβάλλονται οι ΑΠΔ του προηγούμενου έτους. - Σε απλά αντίγραφα
4	Τελευταίο Καταστατικό ή Πρόσφατο Κωδικοποιημένο Καταστατικό της επιχείρησης το οποίο θα συμπεριλαμβάνει όλες τις μέχρι σήμερα τροποποιήσεις που έχουν συντελεστεί σε αυτό (για τις ατομικές επιχειρήσεις με βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος με τις τροποποιήσεις της).
5	Για τις Α.Ε. με Γ' κατηγορίας βιβλία: 1. ΦΕΚ σύστασης

α/α	Δικαιολογητικά
	<p>2. ΦΕΚ εκπροσώπησης</p> <p>3. Πρόσφατα στοιχεία της μετοχικής σύνθεσης (αντίγραφο των σελίδων του βιβλίου μετόχων όπου αναγράφεται η μετοχική σύνθεση, θεωρημένο από το Διευθύνοντα Σύμβουλο με ημερομηνία την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης).</p> <p>Για τις ΕΠΕ με Γ' κατηγορίας βιβλία:</p> <p>1. ΦΕΚ σύστασης</p> <p>2. ΦΕΚ εκπροσώπησης</p> <p>3. Πρόσφατα στοιχεία της εταιρικής σύνθεσης (αντίγραφο των σελίδων του βιβλίου εταιρών όπου αναγράφεται η εταιρική σύνθεση, θεωρημένο από τον διαχειριστή με ημερομηνία την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης).</p>
6	<p>Άδειες Λειτουργίας σε ισχύ στο όνομα της επιχείρησης και για το σύνολο των δραστηριοτήτων της. Σημειώνεται ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> στην περίπτωση που η επιχείρηση βρίσκεται σε διαδικασία ανανέωσης της ισχύος της άδειας λειτουργίας της, θα πρέπει να προσκομίσει αντίγραφο της αίτησης που έχει καταθέσει στις αρμόδιες υπηρεσίες, δηλώνοντας παράλληλα την ημερομηνία προσκόμισης της ανανεωμένης άδειας λειτουργίας, στην περίπτωση που δεν προβλέπεται η έκδοση άδειας λειτουργίας για το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης θα πρέπει να προσκομίσει Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 υπογεγραμμένη <u>με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του</u>, με την οποία να δηλώνει ότι δεν απαιτείται η ανάλογη άδεια λειτουργίας.
7	<p>Συμπληρωμένο ειδικό Έντυπο δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τον χαρακτηρισμό της επιχείρησης ως Μεσαία, Μικρή ή πολύ Μικρή βάσει του ορισμού της ΕΕ (συμπεριλαμβάνεται ειδικό έντυπο – υπεύθυνη δήλωση ελέγχου ανεξάρτητης / συνδεδεμένης / συνεργαζόμενης επιχείρησης) καθώς και παροχή ειδικών στοιχείων ελέγχου σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.</p>
8	<p>Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 με το γνήσιο της υπογραφής του νομίμου εκπροσώπου σύμφωνα με το πρότυπο που θα αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο της Δράσης</p>
9	<p>Εγγυητική Επιστολή ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ, η οποία να καλύπτει το 10% της εγκεκριμένης επιχορήγησης.</p>

6.2.2. *Νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις*

Στην περίπτωση επιχειρήσεων χωρίς καμία κλεισμένη διαχειριστική χρήση, ζητείται η προσκόμιση των ακόλουθων δικαιολογητικών:

α/α	Δικαιολογητικά
-----	----------------

α/α	Δικαιολογητικά
1	<p>Λογιστικές καταστάσεις-ισοζύγιο του τελευταίου μήνα καθώς και τις προβλέψεις για την τρέχουσα διαχειριστική χρήση όπου θα <u>φέρουν τη σφραγίδα της επιχείρησης</u> (Μόνο για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ κατηγορίας).</p> <p>Λογιστικές καταστάσεις (περιοδικές δηλώσεις) του τελευταίου τριμήνου καθώς και τις προβλέψεις για την τρέχουσα διαχειριστική χρήση όπου θα <u>φέρουν τη σφραγίδα της επιχείρησης</u> (Μόνο για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β κατηγορίας).</p>
2	<p>Αναλυτικές θεωρημένες καταστάσεις προσωπικού της επιχείρησης από την Επιθεώρηση Εργασίας και το ΙΚΑ.</p>
3	<p>Τελευταίο Καταστατικό ή Πρόσφατο Κωδικοποιημένο Καταστατικό της επιχείρησης το οποίο θα συμπεριλαμβάνει όλες τις μέχρι σήμερα τροποποιήσεις που έχουν συντελεστεί σε αυτό (για τις ατομικές επιχειρήσεις με βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος με τις τροποποιήσεις της).</p>
4	<p>Για τις Α.Ε. με Γ' κατηγορίας βιβλία:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ΦΕΚ σύστασης 2. ΦΕΚ εκπροσώπησης 3. Πρόσφατα στοιχεία της μετοχικής σύνθεσης (αντίγραφο των σελίδων του βιβλίου μετόχων όπου αναγράφεται η μετοχική σύνθεση, θεωρημένο από το Διευθύνοντα Σύμβουλο με ημερομηνία την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης). <p>Για τις ΕΠΕ με Γ' κατηγορίας βιβλία:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ΦΕΚ σύστασης 2. ΦΕΚ εκπροσώπησης 3. Πρόσφατα στοιχεία της εταιρικής σύνθεσης (αντίγραφο των σελίδων του βιβλίου εταιρών όπου αναγράφεται η εταιρική σύνθεση, θεωρημένο από τον διαχειριστή με ημερομηνία την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης).
5	<p>Άδειες Λειτουργίας σε ισχύ στο όνομα της επιχείρησης και για το σύνολο των δραστηριοτήτων της. Σημειώνεται ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στην περίπτωση που η επιχείρηση βρίσκεται σε διαδικασία ανανέωσης της ισχύος της άδειας λειτουργίας της, θα πρέπει να προσκομίσει αντίγραφο της αίτησης που έχει καταθέσει στις αρμόδιες υπηρεσίες, δηλώνοντας παράλληλα την ημερομηνία προσκόμισης της ανανεωμένης άδειας λειτουργίας, • στην περίπτωση που δεν προβλέπεται η έκδοση άδειας λειτουργίας για το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης θα πρέπει να προσκομίσει Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 υπογεγραμμένη <u>με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του</u>, με την οποία να δηλώνει ότι δεν απαιτείται η ανάλογη άδεια λειτουργίας.
6	<p>Συμπληρωμένο ειδικό Έντυπο δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τον χαρακτηρισμό της</p>

α/α	Δικαιολογητικά
	επιχείρησης ως Μεσαία, Μικρή ή πολύ Μικρή βάσει του ορισμού της ΕΕ (συμπεριλαμβάνεται ειδικό έντυπο – υπεύθυνη δήλωση ελέγχου ανεξάρτητης / συνδεδεμένης / συνεργαζόμενης επιχείρησης) καθώς και παροχή ειδικών στοιχείων ελέγχου σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.
7	Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 με το γνήσιο της υπογραφής του νομίμου εκπροσώπου σύμφωνα με το πρότυπο που θα αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο της Δράσης
8	Εγγυητική Επιστολή ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ, η οποία να καλύπτει το 10% της εγκεκριμένης επιχορήγησης.

6.2.3. Υπό σύσταση επιχειρήσεις

Στην περίπτωση των υπό σύσταση (κατά την υποβολή της αίτησης) επιχειρήσεων, θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία σύστασης. Τα ζητούμενα δικαιολογητικά είναι τα ακόλουθα:

α/α	Δικαιολογητικά
1	<p>Οικονομικά στοιχεία των μετόχων – εταιρών της υπό σύσταση επιχείρησης</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>όταν οι εταίροι / μέτοχοι είναι Φυσικά πρόσωπα</u>: αντίγραφο του θεωρημένου Ε1 του πιο πρόσφατου οικονομικού έτους που έχει υποβληθεί για κάθε εταίρο / μέτοχο ξεχωριστά ή υπεύθυνη δήλωση του εταίρου / μετόχου που δεν έχει Ε1 ότι δεν έχει υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης. • <u>όταν οι εταίροι / μέτοχοι είναι Εταιρείες</u>: δημοσιευμένο ισολογισμό για Α.Ε. και Ε.Π.Ε. και επικυρωμένα από το διαχειριστή της επιχείρησης αντίγραφα ισολογισμών για Ο.Ε., Ε.Ε. και Ατομικές (επιχειρήσεις με βιβλία Γ' κατηγορίας) ή αντίγραφα του εντύπου Ε3 (επιχειρήσεις με βιβλία Β' κατηγορίας) της τελευταίας κλεισμένης χρήσης. Εάν οι εταιρείες έχουν ιδρυθεί την τρέχουσα χρήση, καταστατικό ίδρυσης (Α.Ε. και Ε.Π.Ε.), ιδιωτικό συμφωνητικό (Ο.Ε. και Ε.Ε.), βεβαίωση έναρξης του επιτηδεύματος του επιχειρηματία (Ατομικές).
2	Καταστατικό της επιχείρησης (για τις ατομικές επιχειρήσεις με βιβλία Β' και Γ' κατηγορίας βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος).
3	<p>Για τις Α.Ε. με Γ' κατηγορίας βιβλία:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ΦΕΚ σύστασης 5. ΦΕΚ εκπροσώπησης 6. Πρόσφατα στοιχεία της μετοχικής σύνθεσης (αντίγραφο των σελίδων του βιβλίου μετόχων όπου αναγράφεται η μετοχική σύνθεση, θεωρημένο από το Διευθύνοντα Σύμβουλο με ημερομηνία την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης). <p>Για τις ΕΠΕ με Γ' κατηγορίας βιβλία:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. ΦΕΚ σύστασης 5. ΦΕΚ εκπροσώπησης 6. Πρόσφατα στοιχεία της εταιρικής σύνθεσης (αντίγραφο των σελίδων του βιβλίου εταιρών

α/α	Δικαιολογητικά
	όπου αναγράφεται η εταιρική σύνθεση, θεωρημένο από τον διαχειριστή με ημερομηνία την ημερομηνία υποβολής της επενδυτικής πρότασης).
4	<p>Άδειες Λειτουργίας σε ισχύ στο όνομα της επιχείρησης και για το σύνολο των δραστηριοτήτων της. Σημειώνεται ότι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στην περίπτωση που η επιχείρηση βρίσκεται σε διαδικασία ανανέωσης της ισχύος της άδειας λειτουργίας της, θα πρέπει να προσκομίσει αντίγραφο της αίτησης που έχει καταθέσει στις αρμόδιες υπηρεσίες, δηλώνοντας παράλληλα την ημερομηνία προσκόμισης της ανανεωμένης άδειας λειτουργίας, • στην περίπτωση που δεν προβλέπεται η έκδοση άδειας λειτουργίας για το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, ο νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης θα πρέπει να προσκομίσει Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 υπογεγραμμένη <u>με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του</u>, με την οποία να δηλώνει ότι δεν απαιτείται η ανάλογη άδεια λειτουργίας.
6	Συμπληρωμένο ειδικό Έντυπο δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τον χαρακτηρισμό της επιχείρησης ως Μεσαία, Μικρή ή πολύ Μικρή βάσει του ορισμού της ΕΕ (συμπεριλαμβάνεται ειδικό έντυπο – υπεύθυνη δήλωση ελέγχου ανεξάρτητης / συνδεδεμένης / συνεργαζόμενης επιχείρησης) καθώς και παροχή ειδικών στοιχείων ελέγχου σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.
7	Υπεύθυνη Δήλωση του άρθρου 8 το Ν.1599/86 με το γνήσιο της υπογραφής του νομίμου εκπροσώπου σύμφωνα με το πρότυπο που θα αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο της Δράσης
8	Εγγυητική Επιστολή ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ, η οποία να καλύπτει το 10% της εγκεκριμένης επιχορήγησης.

6.2.4. Συμπλήρωση/ υποκατάσταση δικαιολογητικών

Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης δύναται να επικαιροποιεί την λίστα των ζητούμενων δικαιολογητικών ή να ζητεί την προσκόμιση κατά περίπτωση επιπλέον εγγράφων/πληροφοριών που τεκμηριώνουν συγκεκριμένα στοιχεία της πρότασης τα οποία είχαν υποβληθεί κατά δήλωση. Σε κάθε περίπτωση η απαίτηση προσκόμισης συγκεκριμένων δικαιολογητικών θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις ακόλουθες αρχές και στόχους:

- Διαπίστωση της πλήρους επιλεξιμότητας του Δικαιούχου και διασταύρωση της ορθότητας των πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν ως βάση για τη βαθμολόγηση των κριτηρίων αξιολόγησης της πρότασης.
- Τήρηση της αρχής της αναλογικότητας (προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν τις ανωτέρω προϋποθέσεις).
- Δυνατότητα υποκατάστασης αρχικώς ζητούμενων δικαιολογητικών με άλλα έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος.

- Δυνατότητα μη προσκόμισης δικαιολογητικών, στις περιπτώσεις όπου είναι δυνατός ο έλεγχος και η επιβεβαίωση συγκεκριμένων στοιχείων μέσω συνεργασίας μεταξύ δημόσιων αρχών (G2G).

7. Διαχείριση των έργων

7.1. Οικονομική διαχείριση των Έργων

7.1.1. Χρόνος πραγματοποίησης των δαπανών

Το σύνολο των δαπανών του έργου θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια των χρονικών πλαισίων που προσδιορίζονται στην απόφαση υπαγωγής-χρηματοδότησης του έργου. Αποδεικτικά πραγματοποίησης των δαπανών θεωρούνται τα σχετικά παραστατικά (π.χ. τιμολόγια) όπως αυτά καθορίζονται παρακάτω.

Εφόσον εγκριθεί η χρηματοδότηση του προτεινόμενου σχεδίου, δαπάνες οι οποίες έχουν πραγματοποιηθεί πριν την έναρξη του έργου (προσυμβατικές), μπορούν να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες, εάν ισχύουν αθροιστικά τα κάτωθι:

- έγιναν μετά την υποβολή πρότασης για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της σχετικής προκήρυξης,
- αφορούν το προς ενίσχυση σχέδιο και εμπίπτουν στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών.

Στην περίπτωση αυτή, οι δικαιούχοι θα πρέπει να δηλώσουν την ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών, καθώς και τις συγκεκριμένες δαπάνες που πραγματοποίησαν στο διάστημα αυτό. Αν δεν δηλωθεί συγκεκριμένη ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών, τότε ως τέτοια ορίζεται η ημερομηνία έναρξης του έργου. Η ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών καθώς και οι συγκεκριμένες προσυμβατικές δαπάνες δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθούν εκ των υστέρων.

Επίσης,

- Οι εκάστοτε δαπάνες θα πρέπει να έχουν **πραγματοποιηθεί** και **εξοφληθεί** μέχρι τη διενέργεια του αντίστοιχου ελέγχου, για να πιστοποιηθούν και να προσμετρηθούν στην αναλογούσα επιχορήγηση. Δαπάνες που δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την διενέργεια του ελέγχου θα θεωρούνται μη επιλέξιμες προς επιχορήγηση. Στην περίπτωση που αυτό συμβεί κατά τη διενέργεια ενδιάμεσων ελέγχων, οι δαπάνες αυτές μπορούν να υποβληθούν με την επόμενη έκθεση προόδου (ενδιάμεση ή τελική) εφόσον έχουν εξοφληθεί.
- Το σύνολο των δαπανών του έργου θα πρέπει να έχει **πραγματοποιηθεί** το αργότερο μέχρι την ημερομηνία λήξης του έργου.
- Το σύνολο των δαπανών του έργου θα πρέπει να έχει **εξοφληθεί** μέχρι τη διενέργεια του τελικού ελέγχου και πάντως όχι μεταγενέστερα των δύο ημερολογιακών μηνών από την ημερομηνία λήξης του έργου και εφόσον αυτή η ημερομηνία δεν υπερβαίνει το χρόνο επιλεξιμότητας δαπανών σύμφωνα με τα ισχύοντα στο ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση. Οποιαδήποτε δαπάνη δεν έχει εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία διενέργειας του τελικού ελέγχου, κρίνεται οριστικά μη επιλέξιμη.

7.1.2. Λογιστική Παρακολούθηση

Όσον αφορά τη διαχείριση του έργου τονίζεται ιδιαίτερα ότι είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού στα λογιστικά βιβλία για τις δαπάνες και τα έσοδα του έργου σύμφωνα με το ΕΓΛΣ. Θα πρέπει να τηρούνται για το έργο τελευταίας βαθμίδας λογαριασμοί, όπου θα φαίνονται αναλυτικά τα έσοδα και οι δαπάνες κατά κατηγορία. Αυτό ισχύει για όλους τους δικαιούχους. Στην περίπτωση φορέων που τηρούν Β' κατηγορίας βιβλία, η επιχορήγηση (έσοδα) και οι δαπάνες θα πρέπει να παρακολουθούνται σε ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου εσόδων – εξόδων και να εμφανίζονται χωριστά από την κανονική δραστηριότητα στα αναλυτικά στοιχεία φορολογίας εισοδήματος.

Οι λογιστικές καταχωρήσεις στα βιβλία των φορέων θα παρέχουν πλήρη, ακριβή και διακριτή εικόνα των λογιστικών στοιχείων του έργου. Τονίζεται ότι η μη τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού για κάποιες (ή όλες τις) κατηγορίες δαπανών θα έχει ως συνέπεια να κριθούν οι σχετικές δαπάνες μη επιλέξιμες.

Όλα τα δικαιολογητικά, πρωτότυπα τιμολόγια κ.λ.π. παραστατικά στοιχεία δαπανών του έργου τηρούνται από τον αντίστοιχο δικαιούχο και τίθενται, οποτεδήποτε αυτό ζητηθεί, συγκεντρωμένα στη διάθεση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης και των λοιπών αρμοδίων ελεγκτικών οργάνων που προβλέπονται από την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Φωτοαντίγραφα των τηρουμένων πρωτοτύπων παραστατικών θα τηρούνται σε ιδιαίτερους φακέλους του λογιστηρίου του δικαιούχου ανά έργο, φέροντας ένδειξη του φακέλου όπου βρίσκεται το πρωτότυπο. Τα παραστατικά δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από εξοφλημένα τιμολόγια ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Τα πρωτότυπα των παραστατικών δαπανών πρέπει να σφραγίζονται με την ακόλουθη ένδειξη: «*Επιχορηγήθηκε από το ΕΠ ΨΣ/ Δράση ICT4Growth / κωδ.:{κωδικός έργου}*».

Η αρχειοθέτηση των παραστατικών προτείνεται να γίνεται ανά κατηγορία δαπάνης και ημερομηνία, έτσι ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος. Όλα τα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου θα τηρούνται από την επιχείρηση σε ειδική μερίδα.

Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτή, για χρόνο τουλάχιστον τριών ετών μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-13 και πάντως όχι μικρότερο από το χρόνο παραγραφής της αξίωσης του δημοσίου για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου εξακολουθεί να υπάρχει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι τουλάχιστον ένας από τους συμπράττοντες φορείς απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας δαπάνης.

7.1.3. Στοιχεία τεκμηρίωσης οικονομικού αντικειμένου

Τα στοιχεία που θα πρέπει να τηρούνται από τους Τελικούς Αποδέκτες των επιχορηγήσεων της παρούσας Δράσης συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ελληνική φορολογική

νομοθεσία λογιστικά έγγραφα κατά περίπτωση, για την τεκμηρίωση της ορθής υλοποίησης του Οικονομικού Αντικειμένου.

Στις βασικές αρχές που θα πρέπει να ακολουθούνται περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών του προμηθευτή προς την επιχείρηση ή έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, όπως αποδείξεις παροχής υπηρεσιών, κλπ.
- Στα πλαίσια του ελέγχου του οικονομικού αντικειμένου, θα πρέπει να πιστοποιείται η εξόφληση των αναγραφόμενων στα παραστατικά δαπανών, οπότε αυτά θα πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα αποδεικτικά στοιχεία.
- Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία και ο ΑΦΜ του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία (η περιγραφή να είναι συμβατή με την ανάλυση του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη σύμβαση) καθώς και οι ποσότητες (ή η διάρκεια υπηρεσιών).
- Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι εμφανή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.
- Οι Τελικοί Αποδέκτες οφείλουν να τηρούν τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ) σχετικά με την λογιστική παρακολούθηση των πράξεων. Στις περιπτώσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας απαιτείται η δημιουργία ξεχωριστής λογιστικής μερίδας, έτσι ώστε να προκύπτουν λογιστικά οι δαπάνες που αφορούν το έργο που έχει ενταχθεί στη Δράση.
- Οι Τελικοί Αποδέκτες οφείλουν να εγγράφουν στο μητρώο παγίων τους τον αποκτημένο εξοπλισμό και λογισμικό και να τηρούν για όλες τις δαπάνες το σύνολο των υποχρεώσεων που απορρέουν για αυτούς από τον ΚΒΣ.
- Οι Τελικοί Αποδέκτες θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).

7.1.4. Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών

Πέραν των γενικών απαιτήσεων τεκμηρίωσης του οικονομικού αντικειμένου που περιγράφονται στην προηγούμενη παράγραφο, για να είναι επιλέξιμες δαπάνες συγκεκριμένων κατηγοριών δαπανών, θα πρέπει να τηρούνται επιπλέον τα ακόλουθα:

- Αναφορικά με τις δαπάνες προσωπικού (κατ. Δαπ.: Δ.Α.1.1, Δ.Α.2.1, Δ.Α.3.1, Δ.Α.5.1):
Οι δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον έχει εξοφληθεί ο εργαζόμενος, έχει αποδοθεί ο φόρος εισοδήματος καθώς και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές, όπου απαιτείται. Ειδικότερα, θα πρέπει να τηρούνται και να προσκομίζονται προς έλεγχο τα ακόλουθα στοιχεία:

- Μισθολογικές καταστάσεις υπογεγραμμένες από τον υπεύθυνο λογιστή του δικαιούχου και φέρουσες τη σφραγίδα της επιχείρησης.
 - Αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους εργαζόμενους.
 - Αποδεικτικά απόδοσης των ασφαλιστικών εισφορών.
 - Αποδεικτικά απόδοσης του αναλογούντος φόρου εισοδήματος.
 - Ειδικά για την περίπτωση δαπανών που αφορούν σε μετόχους της επιχείρησης απαιτείται η προσκόμιση αποδεικτικού είσπραξης των αναλογούντων αμοιβών (πλην επιχειρηματικών κερδών) και η αντίστοιχη λογιστική καταχώρηση.
 - Μηνιαία απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης, στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησης ανά ημέρα, ο τόπος παροχής της υπηρεσίας, το αντικείμενο, υπογεγραμμένα από τον εργαζόμενο, τον αντίστοιχο αρμόδιο της διοίκησης της επιχείρησης και τον υπεύθυνο του έργου.
- Αναφορικά με τις δαπάνες αποσβέσεων εξοπλισμού (κατ. Δαπ.: Δ.Α.2.3, Δ.Α.3.3):
Οι δαπάνες θεωρούνται εξοφλημένες εφόσον
 - Έχει συντελεστεί η σχετική απόσβεση και εμφανίζεται στις λογιστικές καταστάσεις (χρέωση των αποτελεσμάτων και πίστωση των λογαριασμών των αποσβεσθέντων παγίων).
 - Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τους προβλεπόμενους από την κείμενη νομοθεσία συντελεστές ετήσιας τακτικής απόσβεσης για κάθε κατηγορία παγίου.
 - Αφορούν αποκλειστικά την περίοδο χρήσης του παγίου για σκοπό που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη κατηγορία ενέργειας και δηλώνεται ρητώς.
 - η αρχική προμήθεια δεν έχει πραγματοποιηθεί μέσω εθνικής ή κοινοτικής συγχρηματοδότησης.
 - Αναφορικά με τα συμπληρωματικά γενικά έξοδα (κατ. Δαπ.: Δ.Α.5.3):
Στις περιπτώσεις ταξιδιών (μετακινήσεων και διαμονής) απαιτούνται πλέον των παραστατικών πραγματοποίησης και εξόφλησης των δαπανών:
 - σχετικό εξοδολόγιο/ έντυπο μετακίνησης όπου θα καταγράφονται αναλυτικά όλες οι σχετικές δαπάνες ανά άτομο, ο προορισμός και ο σκοπός/ αιτιολογία της μετακίνησης.
 Στις περιπτώσεις συμμετοχής σε συνέδρια, εκθέσεις κλπ. απαιτούνται πλέον των παραστατικών πραγματοποίησης και εξόφλησης των δαπανών:
 - αναλυτικές πληροφορίες για τη συγκεκριμένη εκδήλωση (πρόγραμμα, μπροσούρες, ενημερωτικό υλικό κλπ.)
 - αναφορά πεπραγμένων για τη συμμετοχή στη συγκεκριμένη εκδήλωση.
 - Αναφορικά με τις λειτουργικές δαπάνες (κατ. Δαπ.: Δ.Α.5.3):
Πλέον των αντίστοιχων παραστατικών πραγματοποίησης και εξόφλησης των σχετικών λειτουργικών δαπανών, απαιτείται μία συγκεντρωτική αναφορά με βάση την οποία:
 - συσχετίζονται οι γενικές δαπάνες με τις επιχορηγούμενες από τη Δράση ενέργειες

- αναλύεται και τεκμηριώνεται η αναλογική κατανομή (ποσόστωση) των συνολικών ποσών που θα χρεωθούν στο έργο (αιτιολογημένο ανά περίπτωση ποσοστό της συνολικής δαπάνης που αναγράφεται στα παραστατικά, για το οποίο ζητείται επιχορήγηση).

Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης της Δράσης μπορεί να δημοσιεύει κατά περίπτωση διευκρινιστικές οδηγίες για το είδος των απαιτούμενων συμπληρωματικών δικαιολογητικών και στοιχείων, που τεκμηριώνουν κατά περίπτωση την επιλεξιμότητα των αντίστοιχων δαπανών.

7.1.5. Τρόπος Εξόφλησης Παραστατικών

Εξοφλήσεις κάτω των 3.000 ευρώ (χωρίς το ΦΠΑ) μπορεί να γίνονται απευθείας στον προμηθευτή με μετρητά ή επιταγές της επιχείρησης ή μέσω τραπεζικών λογαριασμών.

Εξοφλήσεις άνω των 3.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ) και μέχρι 15.000 ευρώ (χωρίς το ΦΠΑ) πρέπει να γίνονται μόνο με επιταγές της επιχείρησης ή μέσω τραπεζικών λογαριασμών ως εξής:

- Με έκδοση τραπεζικής επιταγής ημέρας από τον λογαριασμό του λήπτη της Ενίσχυσης, προς τον προμηθευτή. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται εκτός των άλλων οπωσδήποτε το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού όψεως (extrait) και φωτοαντίγραφο της επιταγής.
- Με κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, από τον λήπτη της Ενίσχυσης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται εκτός των άλλων οπωσδήποτε το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από το οποίο θα φαίνεται ο δικαιούχος του λογαριασμού που πρέπει να είναι ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της Ενίσχυσης καθώς και τα στοιχεία του εξοφλούμενου παραστατικού.
- Με έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της Ενίσχυσης προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από τον λήπτη της Ενίσχυσης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής αποδεικτικά εκτός των άλλων αποτελούν τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον Προμηθευτή και φωτοτυπία της αντίστοιχης επιταγής. Για την πιστοποίηση της κάθε πληρωμής απαιτείται εκτός των άλλων οπωσδήποτε το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού όψεως (extrait) και φωτοαντίγραφο της επιταγής.

Για ποσά από 15.000 ευρώ και άνω η εξόφληση (τμηματική ή ολική) παραστατικών γίνεται μέσω τραπεζικού λογαριασμού ή με δίγραμμη επιταγή της ίδιας της επιχείρησης (παρ. 5, άρθρου 16 του Ν.2992/2002, ΦΕΚ54/Α'/20-03-2002 και υπ' αριθ. 1029423/202/0015/ΠΟΛ.1127/16-04-2002 διευκρινιστική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών). Για την πιστοποίηση των αντίστοιχων δαπανών ισχύουν τα αναφερόμενα στην προηγούμενη κουκίδα (α,β,γ).

Σημείωση :

- Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών και τα αντίστοιχα τραπεζικά εμβάσματα.

- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή της παραπάνω υποχρέωσης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική πληρωμή τιμολογίου, με σκοπό την μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία τρόπου εξόφλησης δαπανών).
- Δεν είναι επιτρεπτή για τις ανάγκες του προγράμματος η εξόφληση δαπανών με επιταγές τρίτων.

7.2. Υλοποίηση Φυσικού Αντικειμένου

Η υλοποίηση του Φυσικού Αντικειμένου θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται κατά το δυνατό με τα τεχνικά, λειτουργικά και επιχειρησιακά χαρακτηριστικά του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτά έχουν αναλυθεί και εγκριθεί στην αντίστοιχη πρόταση (όπως ισχύουν μετά από πιθανές εγκεκριμένες τροποποιήσεις αυτής).

Σημειώνεται ότι κατά τον έλεγχο θα γίνεται επί της ουσίας εξέταση του υλοποιημένου Φυσικού Αντικειμένου, όχι μόνο ως άθροισμα διακριτών στοιχείων (π.χ. τεμάχια εξοπλισμού κλπ.), αλλά συνολικά υπό το πρίσμα συντεταγμένων ενεργειών που αποσκοπούν σε ένα τελικό αποτέλεσμα. Για το σκοπό αυτό είναι σημαντικό να τεκμηριώνονται επαρκώς όλες οι προβλεπόμενες εκροές και να καλύπτονται οι επιμέρους όροι που τίθενται ανά κατηγορία ενέργειας και περιγράφονται αναλυτικά στις παραγράφους 3.6.2 και 3.6.3.

Επίσης, είναι σημαντικό σε κάθε στάδιο εξέλιξης του έργου να τεκμηριώνεται η ορατή και ουσιαστική πρόοδος (κάλυψη βασικών οροσήμων) ως αναγκαία προϋπόθεση για την πιστοποίηση στη συνέχεια στοιχείων Φυσικού Αντικειμένου που αφορούν μεταγενέστερα βήματα. Ειδικότερα αναφορικά με τις επενδύσεις που καλύπτουν τις Φάσεις A & B, επισημαίνεται ότι ανεξαρτήτως του χρονισμού της υλοποίησης (δυνατότητα χρονικής επικάλυψης), δεν είναι δυνατή η πιστοποίηση και επιχορήγηση στοιχείων Φυσικού Αντικειμένου της Φάσης B, εφόσον προηγουμένως δεν έχει πιστοποιηθεί επιτυχώς η επί της ουσίας ολοκλήρωση της Φάσης A¹⁹.

Αναφορικά με τις απαιτήσεις τεκμηρίωσης επιμέρους στοιχείων Φυσικού Αντικειμένου (εξοπλισμός, συμβουλευτικές υπηρεσίες κλπ.) ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης δύναται να δημοσιεύει ειδικότερες και αναλυτικότερες οδηγίες υποβοήθησης των Δικαιούχων, σχετικά με τις προϋποθέσεις αποδοχής τους και τα τεκμήρια που θα πρέπει να προσκομίζονται κατά τον αντίστοιχο έλεγχο (Πιστοποίηση Φυσικού Αντικειμένου).

7.3. Υποχρεώσεις δημοσιότητας

Οι δικαιούχοι των οποίων τα αιτήματα χρηματοδότησης εγκριθούν, συμφωνούν πως η έγκριση χρηματοδότησης συνεπάγεται δημοσίευση της επωνυμίας της εταιρείας τους, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης, στον κατάλογο των δικαιούχων που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά ή με άλλον τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο δ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1828/2006.

Ο δικαιούχος θα πρέπει να παρέχει σε κάθε ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να ενημερώνεται σχετικά με τη χρηματοδοτική συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ελληνικού Δημοσίου στην

¹⁹ βλ. σχετικά και παράγραφο 3.6.1.

πραγματοποίηση της Επένδυσης στο πλαίσιο της Δράσης. Οι ενέργειες δημοσιότητας θα πρέπει να είναι σύμφωνες με αυτά που προβλέπονται από τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς, τις οδηγίες της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση και τον παρόντα Οδηγό

Υποχρεωτικές ενέργειες δημοσιότητας είναι:

- η ανάρτηση στο διαδικτυακό τόπο του δικαιούχου σχετικής ανακοίνωσης, μαζί με τα σήματα της Ε.Ε., της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση.
- η χρήση των σημάτων της Ε.Ε., της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση σε όλα τα παραδοτέα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου.
- η ανάρτηση αφίσας ή η τοποθέτηση αναμνηστικής πλάκας σε εμφανές σημείο στο χώρο που πραγματοποιήθηκε η Επένδυση και σε μέρος των εγκαταστάσεων του δικαιούχου που είναι συχνά προσβάσιμο από το ευρύ κοινό ή τους επισκέπτες.

7.4. Υποχρεώσεις διατήρησης της επένδυσης

Ο δικαιούχος πρέπει να μεριμνήσει ώστε τα η Επένδυση που επιχορηγήθηκε στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης και ειδικότερα οι επενδύσεις που εντάσσονται στη Φάση Β (σύμφωνα με το άρθρο 13 του Καν.800/2008 για ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα) να διατηρηθούν στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ολοκλήρωση της Επένδυσης (3 έτη σε περίπτωση ΜΜΕ) χωρίς η Επένδυση να υποστεί σημαντική τροποποίηση:

- η οποία να επηρεάζει τη φύση της ή τους όρους υλοποίησής της και
- η οποία να απορρέει είτε από αλλαγή στη φύση της κυριότητας στοιχείου υποδομής είτε από τη διακοπή ή/και παύση της παραγωγικής δραστηριότητας, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

Το γεγονός αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα λόγω της ταχείας τεχνολογικής εξέλιξης, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στην υπόψη περιοχή για την ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο.

Επιπλέον,

- δεν επιτρέπεται η πώληση ή μεταβίβαση των παγίων στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω της Δράσης από τους δικαιούχους, εκτός αν αυτά αντικατασταθούν από άλλα πάγια στοιχεία κυριότητας του δικαιούχου και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της παραγωγικής λειτουργίας του δικαιούχου, με την υποχρέωση γνωστοποίησης της αντικατάστασής τους εντός τριών μηνών στην αρμόδια υπηρεσία.
- δεν επιτρέπεται χωρίς ενημέρωση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης, δικαιούχος της δημόσιας επιχορήγησης να μεταβάλλει κατά οποιοδήποτε τρόπο την εταιρική ή μετοχική σύνθεση ως προς τα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) ή τα ποσοστά συμμετοχής τους. Εξαιρούνται οι εταιρίες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες ή εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και οι μεταβιβάσεις λόγω κληρονομικής διαδοχής. Ο συγκεκριμένος όρος δεν λειτουργεί περιοριστικά ως

προς τη δυνατότητα τέτοιων μεταβολών, αλλά διασφαλίζει τον έλεγχο μη στρέβλωσης των βασικών όρων της χρηματοδότησης.

- δεν επιτρέπεται χωρίς ενημέρωση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης, δικαιούχος της δημόσιας επιχορήγησης να εκμισθώνει μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης. Η έγκριση της εκμίσθωσης δίνεται με τον όρο της συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης στο ίδιο παραγωγικό αντικείμενο και η ευθύνη για την τήρηση των όρων ένταξης παραμένει στον εκμισθωτή.

Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω δεσμεύσεων των Δικαιούχων γίνεται είτε με διοικητική επαλήθευση βάσει των υποβληθέντων από τον δικαιούχο δικαιολογητικών είτε με δειγματοληπτική επιτόπια επαλήθευση.

Σε περίπτωση διαπίστωσης της μη τήρησης των ανωτέρω, εφαρμόζονται οι προβλεπόμενες από τους όρους της σύμβασης κυρώσεις, όπως η αναλογική επιστροφή της καταβληθείσας επιχορήγησης. Για την ανάληψη τέτοιων ενεργειών, αρχικά ενημερώνεται η Δικαιούχος Επιχείρηση και γίνεται σύσταση με δυνατότητα ανάληψης διορθωτικής κίνησης από την πλευρά της. Σε περίπτωση μη ανταπόκρισης της Επιχείρησης, ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης της Δράσης ενεργεί αυτεπάγγελα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση της Δράσης.

8. Παρακολούθηση της Υλοποίησης των Έργων

8.1. Εκθέσεις Προόδου των έργων

8.1.1. Γενικά

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, καθώς και μετά την ολοκλήρωσή του, οι δικαιούχοι οφείλουν να υποβάλλουν στοιχεία προόδου του έργου με τη μορφή εκθέσεων. Υπεύθυνος για την συλλογή και αποστολή όλου του υλικού των εκθέσεων είναι ο ορισμένος Υπεύθυνος του Έργου από πλευράς επιχείρησης (ή σύμπραξης επιχειρήσεων).

Με βάση αυτές τις εκθέσεις και τα περιλαμβανόμενα σε αυτές στοιχεία θα γίνεται πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, και θα εξάγονται τα πορίσματα για την επιτυχή ολοκλήρωση των επιμέρους φάσεων, καθώς και για την καταβολή ή μη των αντίστοιχων δόσεων χρηματοδότησης του έργου.

Σημειώνεται ότι η υποβολή των εκθέσεων προόδου και της τελικής έκθεσης ολοκλήρωσης του έργου είναι υποχρεωτική. Η μη υποβολή τους εμπρόθεσμα μπορεί να οδηγήσει στην διακοπή της χρηματοδότησης του έργου για όσο διάστημα δεν υποβάλλονται τα σχετικά στοιχεία, αλλά και στην οριστική διακοπή της χρηματοδότησης και την επιστροφή της καταβληθείσας ενίσχυσης.

Εκθέσεις προόδου **πρέπει** να υποβάλλονται:

- Αναφορικά με την υλοποίηση της Α Φάσης του Έργου²⁰:
 - Ανά **εξάμηνο** από την ημερομηνία έναρξης της επένδυσης (Ενδιάμεσες Εκθέσεις Προόδου), Μετά την **ολοκλήρωση** της Α φάσης του Έργου (Έκθεση Ολοκλήρωσης Α Φάσης).
- Αναφορικά με την υλοποίηση της Β Φάσης του Έργου:
 - Ανά **εξάμηνο** από την ημερομηνία έναρξης της Β Φάσης (Ενδιάμεσες Εκθέσεις Προόδου),
 - Μετά την **ολοκλήρωση** της Β φάσης (και του συνόλου) του έργου (Τελική Έκθεση Προόδου).

Παρατηρήσεις:

- Εφόσον η ολοκλήρωση της εκάστοτε φάσης απέχει χρονικά **λιγότερο** των δύο μηνών από την τελευταία προβλεπόμενη εξαμηνιαία έκθεση, η αντίστοιχη εξαμηνιαία έκθεση μπορεί να παραληφθεί (να υποβληθεί κατευθείαν η έκθεση ολοκλήρωσης Α ή Β Φάσης).
- Οι ενδιάμεσες εκθέσεις προόδου θα πρέπει να έχουν υποβληθεί το αργότερο εντός ενός ημερολογιακού μηνός από το χρονικό ορόσημο παρέλευσης του εξαμήνου.

²⁰ εφόσον το έργο περιλαμβάνει και ενέργειες Φάσης Α, βλ. σχετική παρ. 3.6.5

- Η έκθεση ολοκλήρωσης Α φάσης και η τελική έκθεση προόδου θα πρέπει να έχουν υποβληθεί το αργότερο εντός δύο ημερολογιακών μηνών από το χρονικό ορόσημο ολοκλήρωσης της αντίστοιχης φάσης.
- αν ο δικαιούχος επιθυμεί δύναται να υποβάλει ενδιάμεσες εκθέσεις προόδου ανά τρίμηνο

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Για επένδυση διάρκειας Α φάσης 14 μήνες και Β φάσης 10 μήνες θα υποβληθούν συνολικά 3 εκθέσεις για την Α φάση (ενδιάμεσες στον 6^ο & 12^ο, ολοκλήρωσης στον 14^ο) και 2 εκθέσεις για τη Β φάση (ενδιάμεση στον 20^ο και τελική στον 24^ο).
- Για επένδυση μόνο Β Φάσης 7 μηνών, θα υποβληθεί μία μόνο τελική έκθεση.

8.1.2. Περιεχόμενα εκθέσεων προόδου

Οι εκθέσεις προόδου μπορούν να υποβάλλονται στο σύνολό τους σε ηλεκτρονική μορφή. Σε έντυπη μορφή υποβάλλεται συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου του φορέα για την ακρίβεια και την ορθότητα των στοιχείων.

Οι εκθέσεις προόδου περιέχουν:

- Στοιχεία τεκμηρίωσης της ολοκλήρωσης συγκεκριμένου τμήματος φυσικού αντικείμενου της Επένδυσης όπως προβλεπόταν στη σύμβαση.
- Στοιχεία σχετικά με τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση του Επενδυτικού Σχεδίου.
- Στοιχεία πιστοποίησης της πραγματοποίησης των δαπανών και πληρωμών που έγιναν για την υλοποίηση του Επενδυτικού Σχεδίου.
- Αναλυτικό κατάλογο όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών εγγράφων που τεκμηριώνουν την ορθή υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της επένδυσης. Ειδικά σε σχέση με την τεκμηρίωση του οικονομικού αντικείμενου, οι εκθέσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν
 - αντίγραφα των παραστατικών δαπανών,
 - συνοδευόμενα από τις απαραίτητες αποδείξεις εξόφλησης,
 - και τις αντίστοιχες λογιστικές εγγραφές των παραστατικών (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα)

Το Αίτημα Ολοκλήρωσης ενεργοποιεί ταυτόχρονα τις διαδικασίες επαλήθευσης - πιστοποίησης της ολοκλήρωσης του Επενδυτικού Σχεδίου, καθώς και της καταβολής της αναλογούσας επιχορήγησης.

Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης της Δράσης θα δημοσιεύσει ειδικότερα πρότυπα και οδηγίες για την υποβολή των εκάστοτε εκθέσεων προόδου.

8.2. Διενέργεια Επαλήθευσης - Πιστοποίησης

8.2.1. *Εμπλεκόμενα Όργανα*

Η διενέργεια των επαληθεύσεων/ πιστοποιήσεων πραγματοποιείται από ομάδες ελέγχου, στις οποίες συμμετέχουν εμπειρογνώμονες με γνωστικό αντικείμενο συναφές ως προς τον τύπο των επενδύσεων και το είδος της εργασίας που επιτελούν. Κάθε ομάδα απαρτίζεται από **τουλάχιστον 3 μέλη**, εκ των οποίων τα **δύο κατ' ελάχιστον** εμπλέκονται με την πιστοποίηση του Φυσικού αντικειμένου. Εντός της ομάδας ορίζονται με σαφήνεια τα μέλη που αναλαμβάνουν τα διακριτά σκέλη του ελέγχου Φυσικού και Οικονομικού αντικειμένου.

Τα μέλη της κάθε ομάδας, καθώς και η ανάθεση διενέργειας συγκεκριμένων πιστοποιήσεων από αυτά ορίζονται από το εξουσιοδοτημένο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

Τα πορίσματα των ελέγχων (υπό τη μορφή εκθέσεων πιστοποίησης) υποβάλλονται από τις εκάστοτε ομάδες ελέγχου -ως εισηγήσεις- προς τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης της Δράσης, προκειμένου να προβεί στις κατά περίπτωση ενέργειες (π.χ. καταβολή της αναλογούσας επιχορήγησης).

Παράλληλα, τα πορίσματα των ελέγχων κοινοποιούνται στη Γνωμοδοτική Επιτροπή της Δράσης, προκειμένου να έχει μία συνολική και επικαιροποιημένη εικόνα για την πορεία των έργων. Η ενημέρωση, αλλά και η εμπλοκή της Γνωμοδοτικής Επιτροπής στο στάδιο των πιστοποιήσεων κρίνεται απαραίτητη, ιδιαίτερα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Εφόσον από το πόρισμα των πιστοποιήσεων εκτιμάται ότι οι υλοποιούμενες επενδύσεις εμφανίζουν ουσιώδεις αποκλίσεις από το αρχικά εγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο. Στην περίπτωση αυτή, η Γνωμοδοτική Επιτροπή καλείται να επιβεβαιώσει την ύπαρξη ουσιωδών αποκλίσεων και να προτείνει την ενεργοποίηση της διαδικασίας τροποποίησης, σύμφωνα με επόμενη παράγραφο.
- Εάν υπάρχουν ασαφή σημεία σχετικά με την επιλεξιμότητα και τη συμβατότητα των υλοποιούμενων ενεργειών με τις βασικές αρχές της Δράσης και τις αρχικές εγκρίσεις. Στην περίπτωση αυτή, η Γνωμοδοτική Επιτροπή καλείται να δώσει κατευθυντήριες οδηγίες που συνήθως θα έχουν οριζόντια εφαρμογή σε αντίστοιχες περιπτώσεις και να ενημερώσει το σύνολο των ομάδων ελέγχου για αντιμετώπιση παρόμοιων περιπτώσεων.
- Εφόσον οι ομάδες ελέγχου θεωρούν ότι απαιτείται ειδικότερη ερμηνεία των οδηγιών, είτε η παροχή εστιασμένων κατευθυντήριων οδηγιών. Στην περίπτωση αυτή, η Γνωμοδοτική Επιτροπή καλείται να δώσει τις αντίστοιχες κατευθυντήριες οδηγίες ή να παραπέμψει την ομάδα σε ήδη κοινοποιημένες οδηγίες.
- Στην περίπτωση υποβολής αιτημάτων επανεξέτασης των πορισμάτων ελέγχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σε επόμενη παράγραφο.

Όλα τα μέλη των ομάδων ελέγχου θα κληθούν να υπογράψουν δήλωση εμπιστευτικότητας, ανεξαρτησίας και μη σύγκρουσης της ιδιότητας τους ως πιστοποιητές με τυχόν συμφέροντα των επιχειρήσεων, των οποίων τα έργα καλούνται να ελέγξουν. Οι πιστοποιητές που θα οριστούν φέρουν αποκλειστικά την ευθύνη τήρησης της δήλωσης που υπογράφουν και υποχρεούνται να αρνηθούν να

συμμετάσχουν σε πιστοποίηση συγκεκριμένης επένδυσης, εφόσον διαπιστώσουν ότι αντίκειται στην δήλωση που υπογράφουν.

Είναι δυνατό οι εργασίες των οργάνων διενέργειας της πιστοποίησης να ανατεθούν, μέσω της προβλεπόμενης από τον κανονισμό προμηθειών διαδικασίας, σε εξωτερικό ανάδοχο (νομικό πρόσωπο) που έχει τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για την επιτυχή παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών. Στην περίπτωση αυτή όλοι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία πιστοποίησης (νομικά πρόσωπα, μέλη ομάδας έργου) δε θα πρέπει να έχουν καμία εμπλοκή με τα ελεγχόμενα επενδυτικά σχέδια και τους αντίστοιχους φορείς, είτε ως δυνητικοί δικαιούχοι επιχορήγησης, είτε ως σύμβουλοι/ προμηθευτές υπηρεσιών και λύσεων προτάσεων τρίτων.

8.2.2. Βασικές αρχές επαλήθευσης/ πιστοποίησης

Η εκάστοτε πιστοποίηση ενεργοποιείται κατά κύριο λόγο μετά την υποβολή αντίστοιχης έκθεσης προόδου από την πλευρά του δικαιούχου της ενίσχυσης. Συνεπώς, οι πιστοποιήσεις ακολουθούν αντίστοιχο χρονικό προγραμματισμό με αυτόν που προβλέπεται για τις εκθέσεις προόδου (βλ. προηγούμενη παράγραφο).

Η πιστοποίηση θα πρέπει να ολοκληρώνεται **εντός δύο (2) ημερολογιακών μηνών** από την υποβολή της αντίστοιχης έκθεσης προόδου, μη προσμετρούμενων των ενδιάμεσων χρονικών διαστημάτων που τυχόν απαιτηθούν για την προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων ή την άρση εκκρεμοτήτων από την πλευρά των δικαιούχων. Σημειώνεται ότι:

- Ως χρόνος ολοκλήρωσης της πιστοποίησης νοείται η υποβολή της σχετικής έκθεσης από τα αρμόδια όργανα και η ενημέρωση των δικαιούχων (βλ. σχετική επόμενη παράγραφο).
- Ως χρόνος μη προσμετρούμενος στη συνολική προθεσμία νοούνται τα χρονικά διαστήματα από την κοινοποίηση μίας εκκρεμότητας/ έλλειψης στο δικαιούχο μέχρι τη στιγμή της παραλαβής των αντίστοιχων στοιχείων ή άρσης του προβλήματος.

Η διενέργεια της πιστοποίησης:

- είναι αναγκαία για την καταβολή της αναλογούσας χρηματοδότησης,
- οδηγεί σε αποδέσμευση της αναλογούσας χρηματοδότησης, εφόσον για συγκεκριμένο τμήμα του έργου επιβεβαιωθεί (ταυτόχρονα) η επιτυχής πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
- μπορεί να γίνεται κατά περίπτωση μέσω διοικητικής επαλήθευσης ή /και επιτόπιου ή απομακρυσμένου ελέγχου, αναλόγως του υπό εξέταση αντικειμένου.

Η πιστοποίηση διενεργείται μέσω δύο διακριτών ελέγχων, φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, οι οποίοι όμως οδηγούν σε ένα συνολικό πόρισμα. Τα αρμόδια όργανα φυσικής και οικονομικής επαλήθευσης συνεργάζονται και συντονίζονται μεταξύ τους, προκειμένου να καταλήξουν στο τελικό πόρισμα.

8.2.3. Διενέργεια Επαλήθευσης - Πιστοποίησης Φυσικού Αντικειμένου

Η Επαλήθευση αφορά τον έλεγχο ολοκλήρωσης τμήματος του Φυσικού Αντικειμένου του έργου για το χρονικό διάστημα το οποίο αφορά η σχετική Έκθεση Προόδου. Αυτή ενδέχεται να πραγματοποιηθεί και με επιτόπια επίσκεψη των αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων. Η παρουσία του Υπεύθυνου Έργου καθ' όλη τη διάρκεια της πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου.

Κατά την πιστοποίηση του φυσικού αντικειμένου το αρμόδιο Όργανο:

- Επιβεβαιώνει την παραλαβή όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών που τεκμηριώνουν την υλοποίηση του αντίστοιχου Φυσικού Αντικειμένου,
- Εξετάζει λεπτομερώς τα στοιχεία που τεκμηριώνουν την ορθή υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου και την τήρηση των επιμέρους όρων της Δράσης (όπως αυτά περιγράφονται στη σύμβαση),
- Ελέγχει το σύνολο των σχετικών παραστατικών συνδυάζοντας τις σχετικές ενέργειες και δαπάνες, προκειμένου να διαπιστώσει την ορθή κατανομή των δαπανών σε κάθε Κατηγορία Ενεργειών και να επιβεβαιώσει το εύλογο του κόστους κάθε στοιχείου Φυσικού Αντικειμένου.
- Σημειώνει τυχόν αποκλίσεις από το αρχικά εγκεκριμένο Επενδυτικό Σχέδιο, και εισηγείται τη λήψη διορθωτικών ενεργειών, περιλαμβανομένων
 - της αίτησης προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων προκειμένου να ολοκληρωθεί ο συγκεκριμένος έλεγχος,
 - της παραπομπής του ελέγχου συγκεκριμένων ενεργειών σε επόμενη πιστοποίηση, λόγω μη δυνατότητας επαλήθευσής της στο χρονικό πλαίσιο της τρέχουσας πιστοποίησης,
 - της πρότασης για κατάθεση αίτησης τροποποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου, εφόσον οι αποκλίσεις θεωρούνται ουσιώδεις,
 - της οριστικής αιτιολογημένης απόρριψης συγκεκριμένων στοιχείων φυσικού αντικειμένου εφόσον αντίκεινται στους όρους της Δράσης.
- Επαληθεύει την επιλεξιμότητα των δαπανών του έργου.

Σημειώνεται ότι κατά την τεχνική πιστοποίηση θα εξετάζονται αναλυτικά (και αναλόγως του τρέχοντος σταδίου του έργου):

- Ο βαθμός προόδου του εγκεκριμένου επιχειρηματικού σχεδίου.
- Οι ενέργειες υλοποίησης του έργου, οι αντίστοιχες δαπάνες και το κατά πόσον οι δαπάνες αυτές αντιστοιχούν, βάσει των κανόνων της αγοράς, στο υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο.
- Η κατά περίπτωση επιβεβαίωση της ορθής ολοκλήρωσης των διαδοχικών βημάτων του έργου και ειδικότερα: του σχεδιασμού, της έρευνας, της ανάπτυξης, της ενεργοποίησης τυχόν παραγωγικών υποδομών και της προετοιμασίας της εμπορικής διάθεσης των νέων προϊόντων/ υπηρεσιών.

- Η λειτουργικότητα, το επίπεδο και ο τρόπος παροχής του συνόλου των προβλεπόμενων από τη σύμβαση προϊόντων/ υπηρεσιών.

8.2.4. Διενέργεια Επαλήθευσης - Πιστοποίησης Οικονομικού Αντικειμένου

Η Οικονομική Πιστοποίηση αφορά τον έλεγχο ολοκλήρωσης τμήματος του Οικονομικού Αντικειμένου του έργου για το χρονικό διάστημα το οποίο αφορά η σχετική Έκθεση Προόδου. Κατά την επαλήθευση – πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου το Όργανο Πιστοποίησης:

- Επιβεβαιώνει την παραλαβή όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών τεκμηρίωσης του οικονομικού αντικειμένου,
- Επιβεβαιώνει την ορθότητα και ακρίβεια της έκθεσης προόδου, σύμφωνα με τα ληφθέντα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης του οικονομικού αντικειμένου,
- Πιστοποιεί την πραγματοποίηση των δαπανών οι οποίες περιλαμβάνονται στην αντίστοιχη έκθεση,
- Εξετάζει την επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών (π.χ. χρόνο έκδοσης και εξόφλησης παραστατικών) με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και τα λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης, την εγκυρότητα και νομιμότητα αυτών,
- εξετάζει την ορθότητα και νομιμότητα των αντίστοιχων εξοφλήσεων,
- Τεκμηριώνει την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου,
- Επιβεβαιώνει την τήρηση των προβλεπόμενων ορίων στο σύνολο του προϋπολογισμού και στην κάθε Ενέργεια και Κατηγορία Δαπάνης,
- ελέγχουν τα πρωτότυπα παραστατικά των δαπανών, τα πρωτότυπα λοιπών δικαιολογητικών, τα οποία μονογράφουν και σφραγίζουν με ειδική σφραγίδα, που φέρει τον τίτλο της Δράσης και περιέχει πεδίο για την αναγραφή του αριθμού της οικείας σύμβασης. Οι πιστοποιητές δύνανται να ελέγξουν και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων για να επιβεβαιώσουν την ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. βιβλία εσόδων-εξόδων, καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κλπ.).
- Επιπλέον επιβεβαιώνει την καταβολή της **ίδιας συμμετοχής**.
- Σημειώνει τυχόν αποκλίσεις και εισηγείται τη λήψη διορθωτικών ενεργειών, περιλαμβανομένων
 - της αίτησης προσκόμισης συμπληρωματικών στοιχείων προκειμένου να ολοκληρωθεί ο συγκεκριμένος έλεγχος,
 - της παραπομπής του ελέγχου συγκεκριμένων δαπανών σε επόμενη πιστοποίηση, λόγω μη δυνατότητας επαλήθευσής της στο χρονικό πλαίσιο της τρέχουσας πιστοποίησης.
 - της οριστικής αιτιολογημένης απόρριψης συγκεκριμένων δαπανών.

8.2.5. Επιτόπιοι έλεγχοι

Στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης των επιμέρους πιστοποιήσεων/ επαληθεύσεων περιλαμβάνεται και η διενέργεια επιτόπιων ελέγχων (κατά περίπτωση στην έδρα, τα υποκαταστήματα, στους χώρους εκτέλεσης ενεργειών του έργου, στους χώρους εγκατάστασης υποδομών κλπ.) από τα αρμόδια όργανα.

Στόχο των επιτόπιων ελέγχων αποτελεί η επαλήθευση της προμήθειας/ υλοποίησης των επιμέρους υποδομών, η επίδειξη τμημάτων του έργου, η επιβεβαίωση συγκεκριμένων εκροών και ο έλεγχος παραδοτέων κλπ. που σχετίζονται με συγκεκριμένη γεωγραφική εγκατάσταση.

Κατά τον Επιτόπιο Έλεγχο:

- απαιτείται να βρίσκεται παρών ο Υπεύθυνος Έργου εκ μέρους του δικαιούχου, γεγονός το οποίο αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή του ελέγχου,
- κρίνεται χρήσιμο να είναι παρόντες κατά περίπτωση
 - στελέχη του δικαιούχου
 - προμηθευτές, σύμβουλοι ή συνεργάτες του δικαιούχουπου εμπλέκονται στο επενδυτικό σχέδιο και οι οποίοι ενδέχεται να χρειαστεί να αναπτύξουν αναλυτικά στοιχεία για τις τεχνικές λύσεις που υλοποιήθηκαν στο έργο.

Επίσης, δύνανται να παρίστανται -ως παρατηρητές- (πλέον των οριζόμενων οργάνων) στελέχη του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης της Δράσης ή/και εκπρόσωποι των εποπτευόντων φορέων (Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «ψηφιακή Σύγκλιση» κλπ.), οι οποίοι ορίζονται αρμοδίως και για την παρουσία των οποίων ενημερώνεται καταλλήλως ο δικαιούχος.

Για τη ομαλότερη δυνατή διενέργεια των επιτόπιων ελέγχων προηγείται συνεργασία, συντονισμός και κατάλληλη προετοιμασία μεταξύ του Υπευθύνου του Έργου και των αρμόδιων οργάνων πιστοποίησης.

8.2.6. Έκτακτοι έλεγχοι

Έκτακτος Έλεγχος Προόδου πραγματοποιείται εφόσον εκτιμηθεί από το Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης της Δράσης ότι δεν έχει επιτευχθεί η απαιτούμενη πρόοδος είτε των δεικτών/στόχων που έχουν τεθεί, είτε της υλοποίησης του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου, είτε ο δικαιούχος δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις ενημέρωσης και υποβολής των προβλεπόμενων εκθέσεων προόδου.

Ο Έκτακτος Έλεγχος, απαρτίζεται από δύο βασικά τμήματα: α) αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης και επίτευξης των δεικτών/στόχων του Έργου και β) αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου. Ο έλεγχος αποτιμά τη δυνατότητα συνέχισης και επιτυχούς υλοποίησης του Έργου και επίτευξης των στόχων που έχουν τεθεί. Ανάλογα με τα ευρήματα του ελέγχου μπορεί να ακολουθήσει –σε συνεργασία με το Δικαιούχο– προγραμματισμός διενέργειας πιστοποίησης ή πρόταση τροποποίησης ή /και εισήγηση για ανάκληση της απόφασης συγχρηματοδότησης του εν λόγω έργου.

8.2.7. Εκθέσεις πιστοποίησης

Μετά την ολοκλήρωση της εκάστοτε πιστοποίησης, τα αρμόδια όργανα ελέγχου συντάσσουν ενιαία Έκθεση Πιστοποίησης, όπου καταγράφονται τα αποτελέσματα του ελέγχου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, καθώς και ο υπολογισμός της αναλογούσας επιχορήγησης που δύναται να καταβληθεί.

Σε περίπτωση που η Έκθεση Πιστοποίησης επισημαίνει αποκλίσεις από την υλοποίηση της Επένδυσης, σύμφωνα με τη σύμβαση, τότε σε αυτήν τεκμηριώνονται οι περικοπές ή απορρίψεις δαπανών προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων της Δράσης.

Παράλληλα μπορεί να παρασχεθούν κατευθύνσεις προς τον Τελικό Αποδέκτη με στόχο την προαγωγή της απρόσκοπτης υλοποίησης του έργου σύμφωνα με τους προγραμματισμένους χρονισμούς υλοποίησης και τις λοιπές υποχρεώσεις αυτού.

Οι εκθέσεις πιστοποίησης συντάσσονται ηλεκτρονικά, βάσει τυποποιημένου εντύπου που θα εκδώσει ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης της Δράσης. Οι εκθέσεις πιστοποίησης κοινοποιούνται στον Υπεύθυνο Έργου από την πλευρά του δικαιούχου, ώστε να λάβει γνώση όλων των πορισμάτων και συμπερασμάτων της πιστοποίησης.

8.2.8. Επανεξέταση πορισμάτων ελέγχου

Στην περίπτωση που ένας δικαιούχος διαφωνεί με τα αποτελέσματα της έκθεσης πιστοποίησης, μπορεί να υποβάλλει τεκμηριωμένα τυχόν ενστάσεις του προς τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης της Δράσης, εντός προθεσμίας **15 ημερολογιακών ημερών** από την ημερομηνία κοινοποίησης της οριστικής έκθεσης πιστοποίησης.

Προκειμένου να αποφεύγονται άσκοπες καθυστερήσεις στη διαδικασία ελέγχου και καταβολής των ενισχύσεων και να τηρείται η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της δυνατότητας διόρθωσης πιθανών αβλεψιών/ λαθών και αποτελεσματικής διαχείρισης της Δράσης, ισχύουν τα ακόλουθα:

- Οι ενστάσεις που υποβάλλονται θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένες, δηλαδή να
 - επισημαίνουν συγκεκριμένα σημεία των εκθέσεων πιστοποίησης για τα οποία ζητείται επανεξέταση,
 - τεκμηριώνουν του ισχυρισμούς με βάση συγκεκριμένα σημεία του πλαισίου διαχείρισης της Δράσης (οδηγούς, κατευθυντήριες οδηγίες) και του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου,
 - υποστηρίζουν τους εκάστοτε ισχυρισμούς με συγκεκριμένα δικαιολογητικά και τεκμηριωτικά στοιχεία.
- Ο δικαιούχος, αντί υποβολής ένστασης μπορεί να επιλέξει την επανυποβολή μέρους του απορριφθέντος φυσικού/ οικονομικού αντικειμένου προς έλεγχο σε επόμενη πιστοποίηση. Στην περίπτωση που επιλεγεί η ένσταση, αυτή θα κριθεί οριστικά και το σχετικό αίτημα είτε θα γίνει δεκτό, είτε θα απορριφθεί και δε θα είναι δυνατό να υποβληθεί ξανά σε επόμενο έλεγχο προς αποδοχή.

Αρμόδια να εξετάσει τις σχετικές ενστάσεις είναι η Γνωμοδοτική Επιτροπή της Δράσης. Για το σκοπό αυτό μπορεί να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία τόσο από το δικαιούχο όσο και από την καταρχήν αρμόδια ομάδα ελέγχου.

- Τα αποτελέσματα της επανεξέτασης καταγράφονται σε πρακτικά. Σύμφωνα με αυτά μπορεί να γίνει ολική ή μερικά αποδεκτή η ένσταση ή να απορριφθεί συνολικά. Τα πρακτικά επικυρώνονται, μέσω κατάλληλης απόφασης, από το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

Σε περίπτωση μερικής ή ολικής αποδοχής, η Γνωμοδοτική Επιτροπή ενημερώνει την ομάδα ελέγχου για να προβεί σε κατάλληλη τροποποίηση της έκθεσης πιστοποίησης και επανυποβολής της.

Τόσο οι αναθεωρημένες εκθέσεις πιστοποίησης (εφόσον προκύψουν), όσο η σχετική απόφαση του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης, κοινοποιούνται στο δικαιούχο για να λάβει γνώση. Η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της επανεξέτασης θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός ενός ημερολογιακού μηνός από την υποβολή της ένστασης, εφόσον δεν έχουν ζητηθεί περαιτέρω πληροφορίες και στοιχεία (ο χρόνος συμπληρωματικής υποβολής αφαιρείται από την ανωτέρω προθεσμία).

8.3. Καταβολή των ενισχύσεων

8.3.1. Προκαταβολή μέρους της Δημόσιας Επιχορήγησης

Μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης και πριν την υποβολή αιτήματος ολοκλήρωσης επένδυσης, η επιχείρηση έχει τη δυνατότητα (προαιρετικά) να υποβάλει αίτημα για τη λήψη προκαταβολής μέρους της δημόσιας επιχορήγησης. Για την καταβολή αυτής, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν οι αντίστοιχες διαθέσιμες πιστώσεις.

Παρέχεται η δυνατότητα προκαταβολής ποσοστού έως και 100% της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης επιχορήγησης, με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, προσαυξημένης κατά 10% από τράπεζα που είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανωτέρω προκαταβολή αποτελεί μέρος ή σύνολο της εγκριθείσας επιχορήγησης.

Το Αίτημα Προκαταβολής υποβάλλεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά. Στη συνέχεια το αίτημα μαζί με τα προβλεπόμενα παρακάτω δικαιολογητικά υποβάλλονται σε φυσικό φάκελο στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης της Δράσης.

Τα δικαιολογητικά για την καταβολή της προκαταβολής είναι τα ακόλουθα:

- Ισόποση εγγυητική επιστολή προκαταβολής διάρκειας 18 μηνών (σύμφωνα με παρεχόμενο από τον ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης υπόδειγμα),
- Απόδειξη είσπραξης,

- Φορολογική ενημερότητα,
- Ασφαλιστική ενημερότητα,
- Βεβαίωση μη πτώχευσης και
- Βεβαίωση περί μη αίτησης για πτώχευση.

Με την έγκριση του Αιτήματος Προκαταβολής από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης χορηγείται το ποσό της προκαταβολής.

Μετά την πιστοποίηση υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων σε ποσοστό 50% και άνω, σύμφωνα με τα ανωτέρω και υπό την προϋπόθεση πλήρους κάλυψης της ίδιας συμμετοχής από το φορέα της επένδυσης, αποδεδμεύεται η κατατεθειμένη Εγγυητική Επιστολή και ο επενδυτής:

1. λαμβάνει το υπόλοιπο της αναλογούσας επιχορήγησης μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης σε ποσοστό έως και 100% ή
2. δύναται να προσκομίσει νέα Εγγυητική Επιστολή, για το υπολειπόμενο ποσό της αναλογούσας επιχορήγησης προσαυξημένης κατά 10% από τράπεζα που είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να του καταβληθεί το ισόποσο της Εγγυητικής Επιστολής, έως την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης.»

•

Σε περίπτωση **αδυναμίας επιτυχούς ολοκλήρωσης** της εγκεκριμένης πράξης, ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει εντόκως το σύνολο της χορηγηθείσας και μη συμψηφισθείσας προκαταβολής, αλλιώς η εγγυητική επιστολή της επιχείρησης καταπίπτει.

Επίσης, στις περιπτώσεις:

- τροποποίησης του έργου που οδηγεί σε μείωση του επιλέξιμου προϋπολογισμού,
- επιτυχούς υλοποίησης μέρους μόνο του έργου που μειώνει το συνολικό ποσό της αναλογούσας επιχορήγησης,
- αποτυχίας κάλυψης των στόχων αποτελέσματος (σχετική αύξηση της απασχόλησης) που οδηγεί σε μείωση του μικτού ποσοστού επιχορήγησης,

εφόσον η αθροιστικά προκύπτουσα μείωση της αναλογούσας επιχορήγησης είναι μεγαλύτερη του 40% (και επομένως δεν είναι δυνατή η αναλογική απομείωση όπως περιγράφηκε παραπάνω), ο δικαιούχος υποχρεούται να επιστρέψει εντόκως το σύνολο της χορηγηθείσας και μη συμψηφισθείσας προκαταβολής, αλλιώς η εγγυητική επιστολή της επιχείρησης καταπίπτει.

Οι προβλέψεις της παρούσας παραγράφου για τυχόν επιστροφή της προκαταβολής, ισχύουν παράλληλα με όποια άλλη πρόβλεψη για επιστροφή της ήδη ληφθείσας χρηματοδότησης λόγω απένταξης του έργου.

8.3.2. Καταβολή τμηματικών ενισχύσεων

Με την επίσημη έκδοση της εκάστοτε έκθεσης πιστοποίησης και κατόπιν υποβολής από τον δικαιούχο Αιτήματος Εκταμίευσης του σχετικού ποσού, κινείται από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης η διαδικασία καταβολής της δημόσιας επιχορήγησης,. Για την καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης απαραίτητη προϋπόθεση είναι να υπάρχουν οι αντίστοιχες διαθέσιμες πιστώσεις.

Το Αίτημα Εκταμίευσης υποβάλλεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά και στη συνέχεια σε φυσικό φάκελο από την επιχείρηση προς τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης. Το Αίτημα Εκταμίευσης συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Αθεώρητο τιμολόγιο επιχορηγήσεων (παρ. 3 του άρθρου 12 του ΠΔ 186/26-5-92),
- Απόδειξη εισπραξής,
- Φορολογική ενημερότητα,
- Ασφαλιστική ενημερότητα,
- Βεβαίωση μη πτώχευσης και
- Βεβαίωση περί μη αίτησης για πτώχευση
- Στοιχεία τραπεζικού λογαριασμού (σε περίπτωση που ο δικαιούχος επιθυμεί να του χορηγηθεί η επιχορήγηση μέσω εμβάσματος σε τραπεζικό λογαριασμό).

Η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απ' ευθείας στην ενισχυόμενη Επιχείρηση και **δεν επιτρέπεται η εκχώρησή** της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση της επιχορήγησης σε Τράπεζες για την παροχή δανεισμού ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση του Επενδυτικού Σχεδίου.

8.3.3. Παρακράτηση 20% – τελικοί συμψηφισμοί

Με εξαίρεση την τελική πιστοποίηση που πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση του συνόλου του έργου, η αποδοθείσα **σωρευτικά** επιχορήγηση κατά τις ενδιάμεσες πιστοποιήσεις δε δύναται να υπερβεί το 80% του συνολικού προβλεπόμενου ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης, όπως αυτό έχει εγκριθεί κατά την αρχική ένταξη ή ισχύει μετά τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις αυτής.

Τυχόν υπερβάλλοντα ποσά προς απόδοση παρακρατούνται για να αποδοθούν μετά και την τελική πιστοποίηση, όπου θα εξεταστεί ο βαθμός κάλυψης του κριτηρίου σχετικής αύξησης της απασχόλησης, όπως αναλύεται σε αντίστοιχη παράγραφο.

Κατά την τελική πιστοποίηση ελέγχεται –πλέον των υπολοίπων– και ο βαθμός επίτευξης του εν λόγω κριτηρίου και στην περίπτωση σημαντικών αποκλίσεων αφαιρούνται αντίστοιχες μονάδες από το αναλογούν μικτό ποσοστό επιχορήγησης (βλ. σχετική παράγραφο για τον υπολογισμό), ενώ αποδίδεται το υπόλοιπο προβλεπόμενο ποσό.

Εφόσον κατά την τελευταία πιστοποίηση διαφανεί ότι έχει υλοποιηθεί έργο χαμηλότερου προϋπολογισμού από τον προβλεπόμενο και ταυτόχρονα υπάρχει σημαντική απόκλιση του στόχου απασχόλησης, σε σημείο που θα πρέπει να επιστραφεί τμήμα της επιχορήγησης, ο δικαιούχος καλείται εντός ενός μηνός να επιστρέψει εντόκως το ποσό της προκύπτουσας διαφοράς, διαφορετικά το έργο απεντάσσεται και ζητείται η επιστροφή του συνόλου της ληφθείσας επιχορήγησης.

8.4. Ολοκλήρωση έργων

8.4.1. Λύση σύμβασης – πρωτόκολλο ολοκλήρωσης

Η επιτυχής ολοκλήρωση του έργου συντελείται εφόσον καλύπτονται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Έχουν πραγματοποιηθεί οι σημαντικότερες ενέργειες υλοποίησης.
- Έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς ο έλεγχος του αντίστοιχου Φυσικού και Οικονομικού αντικειμένου μέσω της διενέργειας των σχετικών επαληθεύσεων/ πιστοποιήσεων.

Σημειώνεται ότι η επιτυχής ολοκλήρωση του έργου δεν προϋποθέτει την υλοποίηση-πιστοποίηση του 100% του αρχικώς προβλεπόμενου Φυσικού και Οικονομικού αντικειμένου (κάποια στοιχεία των οποίων ενδεχομένως να μην υλοποιηθούν ή να μην πιστοποιηθούν για διάφορους λόγους), αλλά την εκτέλεση των βασικών ενεργειών που προβλέπονται στο επενδυτικό σχέδιο και την επίτευξη των σημαντικότερων οροσήμων, όπως:

- Αναφορικά με τη Φάση Α: την υλοποίηση ενός λειτουργικού προϊόντος/ υπηρεσίας το οποίο δύναται να διατεθεί εμπορικά και δεν απέχει ουσιαδώς από τα περιγραφόμενα στο ισχύον (μετά όποιων επίσημων τροποποιήσεων) εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο.
- Αναφορικά με τη φάση Β: την θέση σε λειτουργία των απαραίτητων υποδομών και μέσων για την εμπορική διάθεση των προϊόντων/ υπηρεσιών.

Η επιτυχής λύση του κάθε συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης λαμβάνει χώρα με τη σύνταξη από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης **Πρωτοκόλλου Ολοκλήρωσης** του τμήματος του έργου που έγινε αποδεκτό (πιστοποιηθέν έργο).

Σε διαφορετική περίπτωση (μη επιτυχούς ολοκλήρωσης), γίνεται καταγγελία του κάθε συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης και το έργο απεντάσσεται από τη Δράση, ενώ ζητείται η επιστροφή του συνόλου της μέχρι στιγμής ληφθείσας επιχορήγησης.

8.4.2. Επιστροφή εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης

Η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης επιστρέφεται στο Δικαιούχο

- είτε μετά την ολοκλήρωση του έργου και την έκδοση πρωτοκόλλου επιτυχούς ολοκλήρωσης του τμήματος του έργου το οποίο έγινε αποδεκτό (πιστοποιηθέν),

- είτε μετά την απένταξη του έργου και την καταγγελία του κάθε συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης, εφόσον δεν εκκρεμούν απαιτήσεις τυχόν επιστροφής τμήματος της ήδη ληφθείσας επιχορήγησης.

Επισημαίνεται ότι τυχόν κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής αφορά μόνο οικονομικές εκκρεμότητες (μη επιστροφή επιχορήγησης) και δε συνδέεται άμεσα με το αποτέλεσμα του επενδυτικού σχεδίου (δεν αποτελεί αυτοδίκαιη ποινή για μη επιτυχή ολοκλήρωση του έργου του Δικαιούχου).

8.5. Τροποποιήσεις των ενταγμένων έργων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τη διαδικασία αξιολόγησής του, το Επενδυτικό Σχέδιο εγκρίθηκε με βάση συγκεκριμένες ελάχιστες προϋποθέσεις και κριτήρια, δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε τροποποίηση η οποία οδηγεί στη μη ικανοποίηση των κριτηρίων αυτών, ενώ είναι δυνατό να οδηγήσει στην λύση του κάθε συμφώνου Πλήρωσης Προϋποθέσεων Όρων Ένταξης. Κατά συνέπεια, κατά τη διάρκεια υλοποίησης δεν επιτρέπεται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης του εγκεκριμένου Επενδυτικού Σχεδίου, που να αφορά σε:

- Αύξηση του εγκεκριμένου προϋπολογισμού,
- παράταση υλοποίησης του έργου για διάστημα μεγαλύτερο του ανώτατου προβλεπόμενου από τον παρόντα Οδηγό,
- Υπέρβαση των επιμέρους ορίων ανά κατηγορία ενέργειας ή κατηγορία δαπάνης, που αναγράφονται στον Οδηγό Υποβολής, και
- Μεταβολή του φυσικού αντικείμενου κατά τρόπο τέτοιο ώστε να μην εμπίπτει σαφώς σε κάποια από τις προβλεπόμενες επιλέξιμες ενέργειες ή κατηγορίες δαπανών.

Σε περίπτωση που καταστεί αναγκαία μια τροποποίηση, αυτή θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή μόνο εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Διατηρούνται τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του εγκεκριμένου Επενδυτικού Σχεδίου,
- Δεν αναιρείται κανένα από τα κριτήρια επιλεξιμότητας του δικαιούχου και
- Διατηρούνται οι όροι και οι περιορισμοί που έχουν τεθεί στους Οδηγούς της Δράσης.

Κάθε αίτημα τροποποίησης θα πρέπει να υποβάλλεται εγκαίρως στον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης, προκειμένου να εξεταστεί και να ληφθούν οι αναγκαίες εγκρίσεις. Υλοποίηση τροποποιημένου Φυσικού/ Οικονομικού αντικείμενου δίχως την αντίστοιχη έγκριση γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του Δικαιούχου. Το τροποποιημένο αντικείμενο δύναται να πιστοποιηθεί και να λάβει την αναλογούσα επιχορήγηση μόνο μετά από τη θετική έκβαση του σχετικού αιτήματος τροποποίησης.

Αρμόδια για την εξέταση των αιτημάτων τροποποίησης είναι η Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία:

- Λαμβάνει από το δικαιούχο όλα τα σχετικά στοιχεία και τεκμηριωτικό υλικό,

- εξετάζει τη συμβατότητα της τροποποίησης με το ισχύον πλαίσιο της Δράσης,
- εισηγείται σχετικά προς το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για την αποδοχή της αίτησης και την τροποποίηση της αντίστοιχης εγκριτικής απόφασης.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που η εγκριθείσα τροποποίηση αφορά –μεταξύ άλλων- και σε μείωση του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού, ο Δικαιούχος μπορεί να αντικαταστήσει την εν ισχύ επιστολή καλής εκτέλεσης με νέα χαμηλότερου ύψους, ώστε να αντιστοιχεί στο 10% της συνολικά αναλογούσας επιχορήγησης.

9. Λοιπές πληροφορίες

9.1. Εξειδίκευση κανόνων της Δράσης

Ο παρόν οδηγός καλύπτει όλες τις σημαντικές πτυχές υλοποίησης της Δράσης και θέτει τις απαραίτητες κατευθυντήριες οδηγίες για τα διάφορα στάδια εξέλιξής της.

Δεδομένου ότι υπάρχουν πάντα συγκεκριμένες περιπτώσεις και ζητήματα όπου απαιτείται η παροχή ειδικότερων πληροφοριών και κατευθύνσεων, ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης μπορεί να εκδίδει όταν κρίνεται αναγκαίο περαιτέρω ενημερωτικό υλικό και πληροφορίες που εξειδικεύουν ή διευκρινίζουν τους όρους του παρόντος οδηγού.

Οι επιπλέον πληροφορίες κατά κανόνα θα παρέχονται μέσω του οργανωμένου help desk της Δράσης και εφόσον έχουν οριζόντια εφαρμογή (δεν αφορούν μεμονωμένες επενδύσεις) θα αναρτώνται στο σχετικό δικτυακό τόπο.

Εφόσον οι επιπλέον πληροφορίες αφορούν διαχειριστικά ζητήματα, η αρμοδιότητα παροχής τους έγκειται στο διαχειριστικό μηχανισμό του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης. Στην περίπτωση παροχής διευκρινήσεων ή εξειδικεύσεων των κειμένων του οδηγού που απαιτούν ερμηνεία των όρων του, το ζήτημα παραπέμπεται στη Γνωμοδοτική Επιτροπή της Δράσης, η οποία εισηγείται σχετικώς στο αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης.

9.2. Τροποποίηση όρων της Δράσης

Ο Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης δύναται να τροποποιεί συγκεκριμένους όρους του παρόντος οδηγού, με σκοπό την αποτελεσματική και απρόσκοπτη υλοποίηση της Δράσης, εφόσον οι αλλαγές αυτές δεν έρχονται σε αντίθεση με βασικούς όρους της Απόφασης προκήρυξης της Δράσης. Τυχόν τροποποιήσεις εγκρίνονται από το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης και η νέα έκδοση του Οδηγού αναρτάται στο σχετικό δικτυακό τόπο, ώστε να ενημερωθεί κάθε ενδιαφερόμενο μέρος.

Όροι οι οποίοι αναφέρονται ρητώς στην Απόφαση προκήρυξη της Δράσης μπορούν να μεταβληθούν μόνο μετά από την έκδοση νέας τροποποιητικής Απόφασης.

9.3. Τήρηση Εμπιστευτικότητας

Δεδομένου ότι τα επενδυτικά σχέδια περιλαμβάνουν σημαντικά τεχνικά και εμπορικά στοιχεία, καθώς και ζητήματα που αφορούν πνευματική περιουσία των συμμετεχόντων στη Δράση, όλοι οι εμπλεκόμενοι δεσμεύονται να τηρούν απόλυτη εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που περιέρχονται σε γνώση τους.

Τα μέλη των ομάδων που εμπλέκονται στην αξιολόγηση, την πιστοποίηση και τη διαχείριση της Δράσης υπογράφουν σχετικές δηλώσεις εμπιστευτικότητας. Παράλληλα, ο Ενδιάμεσος Φορέας θα τηρεί εσωτερικό σύστημα διαχείρισης των πληροφοριών που διασφαλίζει ότι

- κάθε ευαίσθητη πληροφορία θα κοινοποιείται μόνο σε όσους έχουν την αντίστοιχη αρμοδιότητα/ ρόλο στο πλαίσιο διαχείρισης και ελέγχου,
- τα υποβαλλόμενα έντυπα και ηλεκτρονικά στοιχεία θα φυλάσσονται και θα τηρούνται με ασφάλεια.

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να δηλώνουν ρητά τις πληροφορίες που θεωρούν ότι πρέπει να τηρηθούν ως εμπιστευτικές. Στις πληροφορίες αυτές ΔΕΝ μπορούν να περιλαμβάνονται:

- τα στοιχεία του κάθε δικαιούχου, οι προϋπολογισμοί των έργων και οι εγκεκριμένες ή ληφθείσες επιχορηγήσεις,
- τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων και των ελέγχων,
- οι γενικές, περιληπτικές περιγραφές του αντικειμένου της κάθε επένδυσης.

10. Παράρτημα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2003/361/ΕΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΙΣΜΟ ΜΜΕ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. "Ανεξάρτητη επιχείρηση" είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. "Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις" είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

- a) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου ("business angels")

και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1250000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5000 κατοίκους.

3. "Συνδεδεμένες επιχειρήσεις" είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυρίαρχη επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταιρών.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να

καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περιόδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.
2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (EME), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των EME. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή -εφόσον υπάρχουν- τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

Άρθρο 7

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ**Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης**

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία:

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας:

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ (¹):Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (²)**Τύπος της επιχείρησης** (βλέπε επεξηγητικό σημείωμα)

Σημειώστε με ένα σταυρό την περίπτωση ή τις περιπτώσεις στις οποίες υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση:

 Ανεξάρτητη επιχείρηση

Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον. Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα.

 Συνεργαζόμενη επιχείρηση

Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα (και το τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η

Συνδεδεμένη επιχείρηση

δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.

Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ τελικό σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς (*):

Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)

(*) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση.

Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Προσοχή: Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή της κατηγορίας της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση);

Όχι

Ναι [σ' αυτή την περίπτωση, να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση ⁽³⁾]

Υπογραφή

Όνομα και ιδιότητα του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος

να εκπροσωπεί την επιχείρηση:

.....

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσης δήλωσης καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή.

..... (τόπος), (ημερομηνία)

Υπογραφή:

(¹) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(²) Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(³) Ορισμός, άρθρο 4 παράγραφος 2, του παραρτήματος της σύστασης της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Επισυναπτόμενα παραρτήματα

- Παράρτημα Α εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)
- Παράρτημα Β εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση (και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη επιχείρηση ⁽¹⁾ (βλέπε επεξηγηματικό σημείωμα)

Περίοδος αναφοράς ⁽²⁾:

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1. Στοιχεία ⁽²⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών (μεταφορά από τον πίνακα Β(1) του παραρτήματος Β ⁽³⁾)			
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνεργαζόμενων επιχειρήσεων (μεταφορά από τον πίνακα Α του παραρτήματος Α)			
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽²⁾ όλων των (ενδεχομένων) συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης στη γραμμή [μεταφορά από τον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β]			
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

(¹) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3.

(²) Όλα τα στοιχεία πρέπει να αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και να υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους (ορισμός, άρθρο 4).

(³) Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή – εφόσον υπάρχουν – τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Τα αποτελέσματα της γραμμής «Σύνολο» πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα «Στοιχεία για τον καθορισμό της κατηγορίας της επιχείρησης».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς (¹)], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
1.			
2.			
3.			
4.			

5.			
6.			
7.			
	Σύνολο		

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

(εφόσον χρειάζεται, να προστεθούν σελίδες ή να μεγαλώσει ο πίνακας)

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο «δελτίο εταιρικής σχέσης» που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

(¹) Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

1. Ακριβή στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία:

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας:

Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (¹):

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (²):

2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Ακαθάριστα στοιχεία			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης ⁽³⁾. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής ⁽⁴⁾ που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου:

.....
.....

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής ⁽⁴⁾ που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει η δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

.....
.....

β) Πρέπει να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα ποσοστά και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού θα μεταφέρονται στον παρακάτω πίνακα:

«Πίνακας εταιρικής σχέσης»

Ποσοστό: ...	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Αποτελέσματα κατ' αναλογία			
(*) σε χιλιάδες ευρώ.			

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

⁽¹⁾ Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

⁽²⁾ Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

⁽³⁾ Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 1.

(⁴) Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

A. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση

Περίπτωση 1: Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας Β(1)].

Περίπτωση 2: Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης (¹).

B. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Ως βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας Β(1)

Πίνακας Β (1)

	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	Αριθμός μητρώου ή ΦΠΑ (*)	Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των βασικών διευθυνόντων (**)
A.			
B.			
Γ.			
Δ.			
Ε.			

(*) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(**) Πρόεδρος (Chief executive), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα «δελτίο σύνδεσης» και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

(¹) Ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 2 εδάφιο 2.

Πίνακας Β (2)

Επιχείρηση αριθ.:	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (**)	Σύνολο ισολογισμού (**)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			

4. (*)			
5. (*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση.

(**) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

(μόνο για τη συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β)

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης

Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία:

Διεύθυνση της εταιρικής έδρας :

Αριθ. μητρώου ή ΦΠΑ (¹) :

Όνοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (²):

2. Στοιχεία της εν λόγω επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός εργαζομένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (*)	Σύνολο ισολογισμού (*)
Σύνολο			

(*) σε χιλιάδες ευρώ.

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτήματος Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης ⁽³⁾.

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

(¹) Να προσδιοριστεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

(²) Πρόεδρος («Chief executive»), Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση.

(³) Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

